Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 257. szám. Szerda, szeptember 19.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A köz-prókátor.

Budapest, szeptember 18.

(K.) A köz-prókátor mindenkinek prókátora és mindenkinek fogadatlan prókátora. Előbb a protestánsokat boldogitotta és majdnem galiba lett belőle. De a protestánsok bölcsen hallgattak, mikor a köz-prókátor azt szerette volna, hogy beszéljenek és még bölcsebben beszéltek, mikor a köz-prókátor jobban szerette volna, hogy hallgassanak. És igy a háboruban, melybe protestánsokat és katolikusokat szeretett volna keverni, csak egy esett el: a köz-prókátor. Azaz hogy nem esett el, csak hanyatt vágódott, De fölkelt és most már a kereskedőket akarja boldogitani. Persze a maga módja szerint. Ugy jajgat, mintha neki fájna az egész kereskedelem baja. A miskolci kongresszus azonban, mely elé némi aggodalommal néztek a kereskedelem őszinte barátai is, szerencsére megmutatta, hogy a köz-prókátor mandátum nélkül jajgat, mert a kereskedők bölcs mérséklettel beszéltek ugyan bajaikról, de eszük ágában se volt jajgatni. Háborut se hirdettek, amire a köz-prókátor már megfujta a riadót. Szóval: a köz-prókátorról kisült, hogy megint fogadatlan prókátor volt.

Örvendetes, hogy a kereskedők követték a protestánsok okos példáját és hallgattak, mikor a köz-prókátor azt szerette volna, hogy beszéljenek. Még örvendetesebb volna, ha abban is követnék a protestánsok példáját, hogy beszéljenek, mikor a köz-prókátor azt szeretné jobban, hogy hallgassanak. Mert azzal az őszinte kijelentéssel még egyelőre adósok, hogy az a fogadatlan prókátor némiképpen a saját bünét expiálja, mikor a kereskedők bajairól beszél. Ő okozta azokat az állapotokat és egy kicsit későn ismeri fel. A kereskedők tehát megmondhatták volna, hogy az ő bajuk nem máról való s ami őket most bántja, csak természetes következése sok mindennek, amit éppen a köz-prókátor követett el ellenük. Talán azért is jajgat leghangosabban, hogy elterelje magáról a figyelmet. S mint a protestánsok tették, akadnia kell majd a kereskedők közt is őszinte férfiunak, aki beszélni fog, mikor a köz-prókátor jobban szeretné, hogy hallgasson. Az a tetemrehivás Miskolcon nem történt meg, a mai bajok régi okozóját még nem szólitották a közvélemény elé: — s ez a ki nem mondott szó még utjában áll a teljes megértésnek. De ami nem történt meg Miskolcon, megtörténhetik később. Meg kell történnie. S akkor talán elmulik a félreértés is, ami körülbelül a legnagyobb baj.

Máskülönben nem illenék fukarkodni az elismeréssel a miskolci kongresszussal szemben. Akik ott két napon keresztül tanácskoztak, a jó izlést egy pillanatra se tévesztették szemük elöl. Ami bajról beszéltek, annak orvoslását tapintatos formában keresték. Ami jelenséget aggasztónak láttak, azzal szemben másra, mint önvédelemre senkit sem szólitottak. Mikor a kereskedők országos szövetségét sürgették, nem mulasztották el hangsulyozni, hogy a szövetség csak őrtálló lehet, éber figyelője azoknak a tendenciózus jelszavaknak, melyekkel a népet a kereskedők ellen vezetni s általában félrevezetni akarnák. Vár, amely nyugalmat adjon és biztonságot, — mert támadni onnan senkinek sincs kedve. Mikor a fogyasztási szövetkezetekről beszéltek, a kongresszus minden félreértést kizáró világossággal jelezte, hogy magát a szövetkezeti eszmét nem akarja és nem is engedi eltemetni, csak a veszedelmes kinövéseiről, a rejtett céljairól kivánja a leplet lerántani. De még a veszedelmes kinövései sem veszik el a tiszta látását s a kongresszus nem huzza meg a kürtható kinövések miatt az életrevaló eszme fölött is a halálharangot. S mikor a kereskedelmi érdekek parlamenti képviseletéről volt szó, amit már eleve is sokan megtámadtak, az egész kongresszus meggyőződött róla, hogy ez is csak szimpla önvédelem akar lenni, nem pedig aggressziv sorakozás. Nem is volt másképpen kontemplálva. S maga az előadó hangsulyozta legjobban, hogy javaslata aggressziv tendencia nélkül tisztán önvédelmi célból készült és mindössze annyit akar jelenteni, hogy a kereskedőknek nem szabad védelem nélkül maradniok ott, ahol őket támadják és támadhatják. Nem lehet az a kereskedőkre közömbös — mondta világosan — hogy hol vannak az ellenfeleik. Ott kell nekik is lenniök. S ha támadóik esetleg a parlamentbe teszik át a csatatért, hát gondoskodni kell róla, hogy ott legyenek a kereskedők barátai is. Ennyit mondott ki a kongresszus. Se többet, se kevesebbet.

De végesvégig, minden ponton megőrizte a kongresszus higgadtságát. Azt mondta egyik szónok: „Látjuk, hogy az agráriusok — és inkább a vezérek, mint a tábor — minket kővel dobálnak. Mi nem dobáljuk kővel vissza, mert ez nem férfiuhoz méltó fegyver. A biblia tanitása szerint azonban kenyérrel se dobálhatjuk vissza, mert ez a kenyér — *a mi kenyerünk volna, a családunk kenyere!*“ Ebben a megjegyzésben tükrözik a kongresszus hangulata. A kövekért senki se nyult kövekhez, de persze a kenyerét se volt hajlandó eldobni. Támadni senki sem akart, de persze csókolózni sem. Ám, aki a miskolci kongresszus tanácskozásait figyelemmel kisérte, egyet mindenesetre konstatálhatott. Engesztelhetetlen haragosok Miskolcon nem voltak. A tanácskozásokból sehol sem csapott ki olyan gyanus láng, melynek mindegy, ha az egész hazát hamvasztja is el. Higgadt férfiak tanácskoztak ott, akik szenvedtek a mai állapot

TARCA.

Álmatlan éjszaka.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Szecső Vilmos.*

A holdsugár vékony sávban lövelt be az ablakon és rávilágitott a frissen vetett, érintetlen ágyra. Szalóki a divánon hevert felöltözve és merően nézte a sárga sávot a fehér vánkoson. Nem tudott aludni és tudta bizonyosan, hogy a felesége sem alszik a szomszéd szobában. Nem alszik, hanem gondol valakire és ez a valaki nem Szalóki. A megalázottságnak, a féltékenységnek nyomorult és rettenetes kinja végig rezgett Szalóki minden idegén. Tehát ime elért, el kellett érnie idáig minden szerelmének és gyöngédségének ellenére is, itt van ime e szörnyü állapotban, ahogy már akkor, régen sejtette, előre érezte.

Ez az *akkor* három esztendő előtt volt. Margit, a felesége, még menyasszony, aki édes és gyöngéd ragaszkodásban simult hozzá. Oly meleg, oly boldog idők voltak azok! Mily kedves is volt a menyasszonya háza tája, mily gyöngéd, finom családi élet, Margit mennyire bálványozta szüleit s a lány apja, meg anyja is, már őszbe csavarodott hajjal mily gyöngéden szerették egymást! Mily boldogan és sebesen dobogó szivvel sietett is mindig a menyasszonyi házba.

És egyszer ... oh szerencsétlen véletlen ... a menyasszony keresztlevelét keresték régi ládákban, ő, a vőlegény is segitett és egy levélből, melyet megsemmisiteni elfelejtettek, megtudta, hogy a menyasszonya anyjának — szeretője volt. És a szerető arcképe ott lógott a falon és a házban tisztelettel beszélt mindenki a család e régi barátjáról. A vőlegény felpillantott a képre, melyet addig jóformán meg sem nézett és rettenetes felfedezés zsibbasztotta meg. Szivének dobogása elállt a hasonlatosságra, mely az arckép és menyasszonyának vonásai közt oly szembetünő volt. Az ő menyasszonya nem a *papa* lánya, hanem e bünös, titkolt szerelemnek gyermeke.

Akkor Szalóki meg akart halni. Azonban annyira szerelmes volt, hogy nem tudott menyasszonyától elszakadni és oltárhoz vezette a lányt egy szörnyü titoknak, egy sötét pokolnak egyre közeledő árnyával szivében. Szerelmének lágy és meleg harmóniája tovaszállt, olyan érzés vett rajta erőt, mint amikor a föld, melyet szilárdnak és megingathatatlannak hiszünk, mely nyugalmunk és biztosságunk feltétele, egyszerre megmozdul a lábunk alatt. Babonás félelem, aggodalommal és rémlátással teljes féltékenység szállta meg lelkét. Nyugtalan, féltékeny pillantással nézett asszonyára, aki gyöngéd szerelemben simult hozzá, kinek sejtelme sem volt származásának titkáról és meleg, rajongó szeretettel környékezte az apját, aki nem volt az apja. Szalóki háborgó lelkét nem tudta megnyugtatni felesége odaadó szerelme és beteg fürkészéssel kereste az asszony szivében a bünnek csiráit, a bünét, amelyben fogantatott. S a férfi zavaros, nyugtalan háborgása egy rémes, őrült rögeszmébe pontosult össze, hogy ez a teremtés, mely lopott, bünös gyönyörüségből jött világra, részületett arra, hogy lopott és bünös gyönyörök utjára lépjen, hogy ott kell, hogy szunnyadjon minden vérceppjében a reszkető és tilalmas üdvösségre való vágy, mely bünös szüleinek véréből átalment, átöröklődött minden idegébe.

Szegény asszony, mily rettenetesen szenvedett Szalóki féltékenységétől, mely minden tekintetét vigyázta, minden léptét gyanuval kisérte, minden szavában titkot, minden sóhajában bünös vágyódást látott ...

Három esztendeig tartott ez igy, a férfi alaptalan, oktalan szenvedélyével halálra kinozta az asszonyt, gyöngéd és gyermekes szerelmét tova riasztotta és talán éppen a bünnek örökös gyanujával fogékonnyá tette a bünre az asszony tiszta lelkét. Gyermekes lélek volt ez, gyöngéd és finom, szerelemre szomjas és halálra bágyadva az örökös, durva inzultusoktól, megalázva, megtörve és megundorodva a gyanutól, mely nappal-éjjel rálesett, még álmát is féltékenyen vigyázva, — hatalmas vágy támadt benne becéző, meleg és fölemelő szerelemre.

S hogy összetalálkozott véletlenül egy szép szavu és gyöngéd tekintetü urral, szive uj szerelemben dobbant még.

S a Szalóki éber szeme meglátott mindent. Látta, hogy mint hajol egymáshoz öntudatlan és ellenállhatatlan delejjel Margit és az a férfi, látta rajtuk az el nem rejthető boldogságot, mit nekik egymás közelléte okoz, látta az asszonyt órákhosszat ülni egy helyben az üres levegőbe bámulva és szerette volna megfojtani, mert összefacsarodó szivvel érezte, hogy *arra* gondol. És Szalóki nem tehetett semmit, tompa és kétségbeesett dühének nem volt hatalma az asszonya gondolatain.

Azután egyszerre különös változás fogta el az asszonyt. Ideges nyugtalanságban járt-kelt egész nap, egy helyben nem volt maradása, megremegett a legkisebb zajra is és mód felett szórakozott volt. Cukor helyett sót öntött a tésztára és Szalóki kérdésére, hogy mi baja van, azzal felelt: — Azt hiszem, csütörtök van ma. Majd hosszan imádkozott a Jézuskép előtt és délután kiment a temetőbe a szülei sirjához. (Egy esztendő előtt haláloztak el.)

Szalóki elkisérte. A temetőben leborult vélt apja sirjára és buzgón imádkozott, aztán megcsókolta az anyja sirkövét. Talán az anyja szellemhez fordult, hogy megmaradhasson az erény

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

miatt, de csak a harmóniában látják az orvoslás módját. Nem is az ellenség megtörését, csak megtérítését, felvilágositását emlegették ők. És ez az, amiért örvendeni kell a miskolci kongresszusnak. Mert ha példája átragad a gazdák táborára, ha higgadtságban és mérsékletben nem adják alább a gazdák sem, ha két különböző táborból, de ugyanazt a harmóniát fogják keresni megannyian: — akkor meg is fogják találni. Sőt akkor már meg is találták. S nem volna benne semmi boszorkányság, hogy igy legyen. A kereskedők erében is vér folyik, mégis higgadtak tudtak maradni Miskolcon, hát mért vesztenék el a gazdák a hidegvérüket Kassán? Több bajról ők se panaszkodnának, mint amennyi a kereskedők nyakán van s lám ennyi bajjal még lehet azért — okosan is viselkedni!

Khinai közmondás, hogy a leghosszabb ut is egy lépéssel kezdődik. Akármilyen hosszu utnak tetszik, mig kereskedők és gazdák találkozhatnak, az is egy lépéssel kezdődik. S Miskolc ezt a lépést megtette. Nem hallgatott a köz-prókátorra, nem hallgatott a saját roszszabbik sugallatára sem: azt a lépést megtette. Hát most a gazdákon a sor. Talán a kassai kövezet se rosszabb a miskolcinál s ott is lehet majd egy lépést tenni a — jobb felé . . .

BELFÖLD.

Tisza Kálmán Nagyváradon. Mint levelezőnk táviratozza: *Tisza* Kálmán ma Gesztről Nagyváradra érkezett. A vasutnál *Hlatky* Endre pártelnök fogadta. *Tisza* Kálmán holnap a megyegyülésen fog résztvenni és 20-ikán mondja el beszámolóját.

A szabadelvü párt szervezkedése. A torontálmegyei zichyfalvai kerületben tegnap megalakult a szabadelvüpárt. Elnöke báró *Gudenus* Ernő lett. Gróf *Karácsonyi* Ernőnél 400 tagu küldöttség tisztelgett s arra kérte őt, hogy a jövő választásnál ismét fogadja el a mandátumot. Karácsonyi kijelentette, hogy ha a választások idején birni fogja a választók bizalmát, nem fog habozni a mandátumot elvállalni.

KÜLFÖLD.

Az osztrák választások. Rengeteg sok konferenciázás folyik most egész Ausztriában, az osztrák parlament harminchárom pártja az Adriától az orosz határig szervezkedik, gyülésez és programmokat szerkeszt. A komolyabb politikusok most, a választások küszöbén, élénken foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogyan lehetne a képviselőháznak szélső elemeit valahogyan kibuktatni és az obstrukciót lehetetlenné tenni. Elsőkül a német baloldal pártjai gyültek össze tárgyalásokra *Funke* képviselő meghivására. A mai konferenciára minden egyes német párt elküldte elnökét. A választások ügyében a pártok között még nem jött létre kompromisszum. A párközi konferencia előtt még a katolikus néppárt is tartott előzetes ülést, amelyen szintén a németek összetartását hangsulyozták a politikai helyzet alapos megbeszélése után. A csehek azért haragusznak, hogy a prágai pénzügyigazgatóságnál a német szolgalati nyelvet léptették életbe. Amint legujabban kiderült, a német nyelvre nem irásban, hanem titkos szóbeli rendelettel kényszeritették a prágai hivatalnokokat, amiért a cseh képviselők a választások alkalmával erélyesen tiltakozni akarnak,

Béos, szeptember 18.

Ő felsége ma délután hosszabb magánkihallgatáson fogadta gróf *Goluchowski* közös külügyminisztert, majd *Koerber* miniszterelnököt.

Béos, szeptember 18.

Az eddigi *német pártelnök*-értekezlet mai tanácskozásáról a következő kommünikét adták ki:

Az összes jelenlevők meg voltak győződve feltétlen szükségéről a német szolidaritás fenntartásának, mely az utóbbi évek tapasztalatai szerint hatékony védelmet nyujtott az ausztriai németeknek és melyhez törhetetlenül ragaszkodni mindnyájan el vannak tökélve. Ebben a német szolidaritásban mindenkinek helye lesz, aki kész a német nép jogaiért és Ausztria egységéért küzdeni. A legutóbbi cseh nyilatkozatok a cseh államjogot és a parlament elleni irtó hadjáratot illetőleg mindenkit kell hogy megerősitsenek abban az elhatározásban, hogy a választásoknál sikra kell szállni a németség poziciója és Ausztria egysége érdekében. Első sorban ragaszkodni kell az általános német közvetitő nyelv törvényes megállapitásának követeléséhez.

Béos, szeptember 18.

A német pártok vezéreinek mai konferenciáján kétségtelen bizonyossággal kitünt, hogy a német párton között teljes az egyértelmüség és hogy az eddigi organizációhoz féltékenyen ragaszkodik a német ellenzék. Hasztalan hiresztelték cseh részről, hogy szakadás állott be a németek között; az összetartás sohasem volt nagyobb, mint ma. A konferencia kimondotta, hogy a közösséget és az egységet fenn kell tartani, mert csak ez védheti meg az ausztriai németek jogait a cseh államjogot proklamáló és az osztrák parlamentárizmust megsemmisüléssel fenyegető csehek ellen.

Laibach, szeptember 18.

A tartományi elnökség az országgyülési választásokat a következő napokra tüzte ki: az általános választó-osztályok számára december 12-ére, a községek kuriája számára december 18-ára; a városok és mezővárosok kuriája számára, valamint a laibachi kereskedelmi és iparkamara számára január 3-ára és a nagybirtokosság számára január 7-ére.

Don Carlos cselekedni készül. *Don Carlos*nak, a spanyol trónpretendensnek kevés szerencséje van a gyermekeivel: nemrégiben pörvesztes lett leányával, Folchinéval szemben, most pedig fiával *Don Jayme*vel veszett össze. Ennek az utóbbi esetnek politikai jelentősége is van. *Don Jayme* ugyanis a karlisták szemében a spanyol trón örököse s bár apa és fiu közt sohasem állott fönn jó viszony, *don Carlos* a családja jövőjére való tekintetből lassankint abbahagyta a karlista izgatást s bizott abban, hogy ha maga nem is kerül a spanyol trónra, a fia esetleg eléri ezt a célt. Most azonban annyira kiélesedtek az ellentétek apa és fiu közt, hogy a szakadás teljes. *Don Jayme*, aki az orosz hadseregben szolgál, a *Mémorial diplomatique* jelentése szerint elkeseredésében arra kérte az orosz cárt, hogy küldje el őt a Khinában küzdő orosz sereghez. *Don Carlos* pedig ujjászervezi a karlista pártot és megkezdi munkáját a spanyol uralkodócsalád elüzésére és a királyi korona elnyerésére. Hire jött, hogy a trónkövetelő magához kérette Velencébe a karlista-párt vezető férfiait és most megállapitja velük a tervet, amelylyel célját elérni véli.

Az angol parlament feloszlatása. A balmorali kastélyban tartott miniszteriánácsban, mint táviratunk már jelentette, a királyné jóváhagyta az angol parlament feloszlatását. A feloszlatás napjául szeptember 25-ikét állapitották meg. Az angol parlamentet 1895 nyarán választották meg s igy csak két év mulva járt volna le mandátuma. Az utolsó választások a liberálisok érzékeny vereségével végződtek. Megválasztottak akkor 340 konzervativ pártit, 71 liberális unionistát, 177 liberálist, 70 antiparnellitát és 12 parnellitát. A konzervativ-unionista többségnek tehát 252 mandátuma volt, amelyből pótválasztásokon, az utolsó öt év alatt 10 mandátumot vesztettek. Az uj parlament a feloszlatás napján közzéteendő királyi leirat értelmében november elsején ül össze. A választások október elsején kezdődnek és 15-ikén végződnek. Az unionisták azt remélik, hogy az uj parlamentben még nagyobb lesz a többségük, mint a régiben, bár nagyon sok szó fér a dél-afrikai hadjárat „sikeréhez.“ Erre támaszkodnak a liberálisok, amikor bizalommal tekintenek a választások elé. Kilátásaikat nagyon csökkenti, hogy szakadás állott be soraikban. Megerősiti ezt *Asquith*nak, a Gladstone-kabinet volt belügyminiszterének ladybanki beszéde. Asquith ugyanis a mult szombaton választói előtt kijelentette, hogy a dél-

---

utján, ő, aki anyja bünének köszönte életét. Mikor felkelt térdeplő helyzetéből, könnyes volt a szeme . . .

E jelenet képe égett Szalóki agyában, mig felöltözve hevert a divánon és szörnyü kín viharzott át rajta. Tehát mégis, mégis, — ahogy előre sejtette. S ha az asszony bele nem esik az örvénybe holnap, hát beleesik holnapután. Mert ime, itt a végzet!

S ahogy a felesége szobája felé nézett, látta, hogy a kulcslyukon vékony világosság szürődik át az ő sötét szobájába. Ébren van ő is. Mit csinál?

Bőszülten ugrott fel és berontott az asszony szobájába. Az asszony az ágyában feküdt és félszeg, ijedt, hirtelen mozdulattal valamit a párnája alá dugott.

E mozdulatra a férfiből három esztendő visszatartott keserve tört ki.

— Te is . . . te is . . . te is olyan vagy, mint az anyád! Olyan céda, mint az anyád!

Az asszony felegyenesedett ágyában és arca halványan vonaglott a dühtől.

— Nyomorult! Hogy merészeled az anyámat bántani?

Kegyetlen, gyilkos nyugalom ömlött el hirtelen a férfin.

— Az anyádnak szeretője volt.

— Nem igaz, nem igaz, kiáltott az asszony és karjaival olyan mozdulatot tett, mintha valami láthatatlan rém ellen védekeznék.

— Az anyádnak szeretője volt, ismételte nyugodtan a férfi és odaadta az asszonynak az anyja szeretőjének levelét, melyet három esztendő óta hordott magánál.

Az asszony belepillantott a levélbe s aztán értelem nélkül, az őrület tekintetével meredt maga elé.

Szalóki folytatta vérszomjas kegyetlenséggel, amely e szörnyü pillanatban gyönyört okozott neki.

— Emlékszel a házi orvostokra. Ő volt az anyád szeretője. És te az anyád szeretőjének a lánya vagy. Nem az apádé, az anyád szeretőjéé. Egy hajszálig hasonlitsz reája, vak, aki észre nem vette. A tekinteted, a mosolyod ugyanaz, a mozdulatod is megdöbbentően egyezik az övével.

Az asszony agya megzsibbadt e rettentő csapásra, azután lassankint régi emlékek kezdtek ébredezni benne. Gyermekkorára emlékezett, a házi orvosra, aki végtelen szeretettel csüggött rajta; emlékezett rá, hogy gyakran ölébe vette és megfulasztotta szinte a csókjaival. Világosság gyult agyában s e világosságra az első pillanatban végtelen szégyenérzés fogta el, megfordult hirtelen, a párnába temette arcát és ugy zokogott fuldokolva, hogy az anyjának szeretője volt, hogy ő az anyja szeretőjének gyermeke.

A férfit most, hogy megszabadult a rettenetes titoktól, amely esztendők óta égette lelkét, az asszony nagy fájdalmának láttára mélységes szánalom fogta el. Odaült az asszonyához, átölelte sirásban vonagló testét és csókkal, könnyel halmozta el.

Az asszony fuldokolva, mintegy eszelősen kérdezte, többször ismételve:

— Mikor tudtad meg, mikor tudtad meg? . . .

— Az esküvőnk előtt.

— És mégis elvettél?!

Most már mindent megértett az asszony. Megértette három esztendőnek szenvedését, a féltékenység e golgothájét, megértette az ura nagy szerelmét és iszonyu szenvedéseit. És rombadőlvén hite az anyjában s az apjában, aki nem volt az apja, összeomolván egész multja, szentségét vesztvén ifjusága minden édes emléke, az egész világ, mely talaja volt lelke gyökereinek — görcsös, szenvedélyes erővel ölelte magához férjét, aki annyira szerette őt, hogy mindeme szörnyüségnek és gyalázatnak tudatában is a feleségévé tette.

Állatok nevelése.

— A *Budapesti Napló* tárcája. —

Irta: ***Alphonse Allais.***

Nem is hiszik, hogy mennyi uj ismeretséget kötök a vasuton. A módszerem igen egyszerü s nem tudom eléggé melegen ajánlani embertársaimnak. Mosolyogva teszek apró szivességeket a kupéban ülőknek, hisz erre oly sok alkalom kinálkozik! Mikor már beszédbe ereszkedtünk, bármily köznapi is a beszélgetés tárgya, hamar kitanulom utitársamnak a dolgokról való véleményét. Ehhez aztán alkalmazkodom, ugy hogy a derék ember öt pere lefolgása után azt hiszi, hogy szakasztott ugy gondolkozom, mint ő. Erre ő rögtön meg van győződve, hogy én egy igazán figyelemreméltó előkelő elme vagyok s a lehető legnagyobb szimpátiát mutatja iránt.

Igy ismerkedtem meg néhány nappal ezelőtt egy hosszu öreg urral, akit Groleau de la Lotterie bárónak hivnak; vele volt az unokája is, egy tizenkétéves kis tacskó.

E gyermeknél legelőször is a füle vonta magára figyelmemet. E testrésze a szokottnál valamicskével nagyobb (körülbelül kétszer akkora) volt, s mint fülkagyló igazán elsőrendü alkotás volt.

Néhány pere mulva igy szólt hozzám Groleau de la Lotterie báró:

— Ez az ifju unokám, aki nálam tölti a vakációt.

— Nagyon okosnak látszik.

— Derék kis fiu. S ön eltalálta: okos is. A Groleauk mindig hiresek voltak nagy elméségükről; ilyen volt már az a hires de la Lotterie lovag is, aki résztvett az első keresztes háboruban — abban, amelyről a történetirók nem is tudnak, s amely a könyvekben elsőnek nevezett háborut megelőzte.

— Szóval olyan főpróba-féle . . .

— Olyan. En magam is elmés ember vagyok. Önálló véleményem van sok dologról, többek közt a gyermekek neveléséről is.

afrikai köztársaságok annexiója visszavonhatatlan, végleges. Ezzel a nyilatkozattal, amelyet Asquith a liberális párti vezéreik többségének nevében tett, Asquith tartózkodás nélkül *Rosebery* imperialismusához csatlakozott és ezzel végképp előidézte a szakadást az imperialista liberalisok és az ó-liberálisok közt. *Rosebery* pártjának kétségtelenül több kilátása van arra, hogy legalább régi mandátumait megmentheti, mint a liberális párt másik árnyalatának. Ennek vezére John *Morley* sulyos betegen fekszik és ha felgyógyulna, sem beszélhetne gégebaja miatt. Betegségéről értesitette választóit és rájuk bizta, vajjon ily körülmények közt nem tartják-e tanácsosabbnak mást megtisztelni bizalmukkal. Morley választói erre rögtön gyülést hivtak össze és ott sajnálatukat fejezvén ki képviselőjük betegsége fölött, elhatározták, hogy ujra őt jelölik. Valószinü, hogy Harcourtot is megválasztják ujra, habár a pártjánál beállt szakadás miatt komoly szándéka visszavonulni a politikai élettől.

A boerok utolsó harcai. *Krüger* odahagyja Délafrikát s mig Európában azon fáradozik, hogy részvétre gerjesszse a hatalmak szivét, azalatt a boerok utolsó harcaikat vivják. *Krüger* európai utazásához a brüsszeli transvaali ügyvivőség nagy reményeket füz. *Krüger* azt fogja a nagyhatalmaknak javasolni, hogy a dél-afrikai köztársaságokat *angol szuzerénitás* alá helyezzék, de hagyják meg neki teljes autonómiáját.

Oranje volt elnöke, *Steyn*, Hektorspruitban van, ahol ezerötszáz boer megakarja kisérelni, hogy az angol csspatoknak Komatipoort ellen való előrenyomulását meg akadályozza. A boerok szétrombolták a Krokodil-poort hidját és háromszáz szerkocsit elégettek.

Roberts már október 2-án elhagyja Pretóriát és Natálon át Angliába utazik, mert szerinte a háboru immár be van fejezve.

Brüsszel, szeptember 18.

Van Boshotten követségi tanácsos Hágából ideérkezett. Hágában a boer küldöttség jelentést tett arról a látogatásáról, amelyet elutazása előtt *Krügernél* tett. A küldöttség tagjainak elbeszélése szerint, *Krüger* teljesen egészséges. Az ősz szabadságharcos elhatározta, hogy Brüsszelbe megy, ahol a boer államok szabadságának visszaállitása ügyében propagandát fog szervezni.

Krüger elnök könnyezve igy szólt a küldöttséghez:

A harc továbbra is folytatódni fog, ha ugyan a hatalmak végre is nem fognak közbelépni a boerok javára.

Amsterdam, szeptember 18.

A *boer küldöttség* a lapokban nyilatkozatot tesz közzé, amelyben *tiltakozik Lord Roberts* legutóbb kiadott *proklamációjának* amaz állitása ellen, hogy Krüger azzal, hogy átlépte a határt, formálisan lemondott méltóságáról és cserben hagyta a boerok ügyét. Ellenkezőleg, Krüger a volksraad 1899-ben hozott határozatának megfelelőleg a transvaali végrehajtó-tanács felhatalmazásával utazott el.

Lourenço-Marquez, szeptember 18.

A vonatok most csak Ressanogarcia határállomásig közlekednek, ahol portugál őrcsapatok éberen őrzik a határt. Senkit sem engednek át a határon, bármi okot hoz is fel.

London, szeptember 18.

A Reuter-ügynökség a következő Lourenço-Marquezből érkezett táviratot teszi közzé: Komatipoortnál folyton-foly a harc. Minden rendelkezésre álló legénység a határra ment. A Komatifolyó hidját minden valószinüség szerint el fogják pusztitani. Itt nagy az aggodalom.

Egy elmaradt banket. Politikai zenebonát csaptak abból, hogy *Loubet* elnök a francia polgármesterek banketjét egyszerüen levette a napirendről. Az eset, amelyről már tegnap adtunk hirt, szörnyen fölizgatta a nacionalista-pártot, amely nagy csapásnak veszi, hogy a minisztérium megtiltotta a városi tüntető lakoma megtartását. A szajnai prefektus tudatta a városi tanáccsal, hogy nincs joga ahhoz, hogy efféle ünnepeket rendezzen. A párisi községtanács elnöke, *Grebauval*, távol volt, amikor a figyelmeztetés megérkezett s ezt el is titkolták előtte. A köztársasági elnök titkára a következő levelet küldötte *Grebauval*nak:

Tisztelt uram! Van szerencsém önnel tudatni, hogy a köztársaság elnöke ez idő szerint *nem fogadhatja a városi tanács elnökségét* s azzal bizott meg engem, hogy önnel ezen való sajnálkozását tudassam.

Grebauval már most levelet irt *Loubet* elnöknek, amelyben tiltakozott a lakoma megtiltása ellen.

A lakoma, ugymond, köztársasági ünnep lett volna s ötvennél több kongresszus, amelyet ünnepiesen fogadtunk a városházán, tanuskodhatik arról, hogy minden erőnkkel és őszintén óhajtunk az önök hazafias munkájában közreműködni. De a prefektus ugy vélekedett, hogy Páris politikai tüntetésre készül, amely a köztársasági elnök személye ellen és a mi nemzeti intézményeink ellen irányul. Ön tudja, elnök ur, hogy ez nem igaz, mert hiszen ön is hivatalos lett volna ünnepünkre.

A nacionalista ujságok igen élesen támadják a minisztériumot. Az *Echo de Paris*ban maga *Grebauval* a következőket irja: Egész Párist megbüntették azért a büntettért, hogy *Dreyfust* meg merte sérteni. Tizenkét külföldi polgármester zárt kaput fog találni a városházán, ahová a vendégszeretet lobogója alatt hivtuk meg. Igy bosszulja meg magát *Waldeck-Rousseau*.

A khinai háboru.

Budapest, szeptember 18.

A béketárgyalások előkészitésének előrehaladottságával diesekszenek ma a Khinából érkező táviratok, konstatálva, hogy a hatalmak — bármint dőljön is el különben a kiürités kérdése — ebben a tekintetben teljesen egyetértenek. Ha Li-Hung-Csang és Csing herceg kellő meghatalmazást mutatnak fel, mindnyájan elfogadják őket béketárgyalóknak, s tisztában is vannak már azokkal a főbb követelményekkel, amelyeket Khina részéről elfogadtatni kivánnak. Ezalatt a boxerekkel egyre folynak Pekingen tul a harcok s ujabb khinai készülődésekről is érkeznek hirek. Ha a khinaiak valóban erősen készülődnek s ennek komoly jelei lesznek majd érezhetők, ezzel meg lesz adva a legjobb megoldás a kiürités kérdésére nézve.

(Harcok Khinában.)

Köln, szeptember 18.

A *Kölnische Zeitung*nak jelentik Berlinből: Khinai táviratok erősitik, hogy *Khinában mindenfelé folyik a harc s még most szó sem lehet a rend helyreállításáról.* A harc megujulását az okozta, hogy a khinai követ hazug hireket táviratozott haza az európai hatalmak egyenetlenségéről, ami a khinaiakat ujra fölbátoritotta. A hatalmaknak kötelességök, hogy ne elméletileg, hanem gyakorlatilag és fájdalmasan érezhető módon éreztessék a khinaiakkal, hogy mit értenek az európaiak népjog alatt. Ugy látszik, hogy *már most Amerika is élesebben fog fellépni.*

Santung, szeptember 18.

Itt igen sok boxer táboroz. Hónapokig fog tartani, mig a rend helyreáll. A *császár* szeptember 7-én rendeletet adott ki, amely megparancsolja a rendes katonaságnak, hogy üldözze a boxereket s *megtiltja Csingnek és Jungfunak az idegen-üldözést.*

(A béketárgyalások.)

London, szeptember 18.

A *Daily Graphic*nek jelentik: A béketárgyalásra való előkészület az utóbbi napokbau jelentékenyen előrehaladt. A Peking kiüritésére vonatkozó nézeteltérés nem zavarta meg a hatalmak koncertjét. Az összes hatalmak elismerték *Li-Hung-Csang*ot béketárgyalónak és valószinüleg *Csing* herceget is elfogadják annak. A hatalmak elsőbben is megfelelő központi kormányt akarnak Khinában. A követségek megtámadásáért és az idegenek lemészárlásért teljes megtorlás veendő. Ebben a tekintetben Oroszország éppoly eltökélt, mint Anglia. A követek most arról tanácskoznak, hogy hol folyjanak a béketárgyalások. A kártalanitásra vonatkozólag még nem folyt eszmecsere a hatalmak közt.

(A kiürités kérdése.)

London, szeptember 18.

A *Standard* jelenti Washingtonból tegnapi kelettel: Az orosz és francia ügyvivők, akik ma látogatást tettek a külügyi hivatalban, kijelentették, hogy kormányaik szándékai *Peking kiüritését* illetőleg nem szenvedtek változást. Egyuttal azt kérdezték, hogy az *Egyesült-Államok* mit szándékoznak tenni. A válasz az volt, hogy *a pillanat nem alkalmas a döntésre.*

Brüsszel, szeptember 18.

Egy sanghaii távirat szerint az orosz, a francia és az amerikai parancsnokok megkezdték Peking kiüritését. A csapatok legnagyobbrészt Tiencinbe mennek.

(Khinai készülődés.)

Hongkong, szeptember 18.

A nyugati folyó vidékéről érkező hirek szerint ott minden városban szorgalmasan gyakorlatoznak a khinai csapatok. Khinai ágyunaszádok járnak ismét a folyón fel és le. Nyilván akcióra készülnek, de nem lehet tudni, hogy milyen akcióra.

(Waldersee.)

Hongkong, szeptember 18.

A *Sachsen* gőzös gróf *Waldersee* tábornagygyal ma ideérkezett.

Berlin, szeptember 18.

A Wolff-ügynökség jelenti Hongkongból mai kelettel: Gróf Waldersee tábornagy a Hertha cirkálóhajón tovább utazott.

(Li-Hung-Csang utazása.)

Frankfurt, szeptember 18.

A *Frankfurter Zeitung*nak táviratozzák *Sanghai*ból: Az itteni angol sajtó fenyegetőleg ir Oroszország ellen és kijelenti, hogy az angol hadihajók készek megtámadni azt az orosz hadihajót, amely *Li-Hung-Csang* elkisérésére vállalkozik.

Az orosz cirkáló hajót, amely erre parancsot kapott, visszarendelték.

(Németország követelése.)

Berlin, szeptember 18.

A *Nordd. Allg. Ztg.* irja: A londoni, párisi, pétervári, római, washingtoni és bécsi német nagykövetségekhez és a tokioi német követséghez gróf Bülow államtitkár a következő távirati körirattot intézte:

A császár kormánya a khinai kormánynyal való diplomáciai érintkezésbe bocsátkozásnak előfeltételéül tekinti *azoknak a kiszolgáltatását, akik a népjog ellen Pekingben elkövetett büntettek első és valódi okozóinak bizonyultak.* A *végrehajtó* bünös eszközök száma igen nagy és a civilizált lelkiösmerettel ellenkeznék a *tömeges* kivégzés. Azon kivül a viszonyok hozzák magukkal, hogy még *a vezetők csoportja sem kutatható ki teljesen.* Ama kevesek azonban, akiknek bünössége nyilvánvalóan be van bizonyitva, *kiszolgáltatandók és megbüntetendők.*

A hatalmak pekingi képviselői abban a helyzetben lesznek, hogy ennél a vizsgálatnál teljes hitelü bizonyságot tehessenek és szerezzenek. Kevésbé fontos a megbüntetetteknek a *száma*, mint *inkább főinditói és vezetői minőségük.*

A kormány azt hiszi, hogy e pontban számithat az összes kabinetek egyértelmüségére, mert az *igazságos bünhődés* eszméje iránt való közömbösség egyuttal közömbösséget jelentene a *büntett ismétlődésével* szemben.

A kormány ennélfogva azt javasolja az érde-

— Nagyszerü!

— A kis unokámnak például éppen most adtam elő módszeremet az állatok neveléséről.

— Milyen az a módszer?

— Módszerem röviden a következő: Megfigyeltem, hogy minden állatnak van valami hibája. En éppen azon a ponton büntetem meg, ahol hibát követ el. Például van egy szamaram, aki a világért se akar átmenni azon a kis patakon, amely birtokomon átfolyik. Hát tudja, mit tettem? Egy erős kötél segitségével áthuztam a tulsó partra. Órák hosszat huztuk igy a szamarat...

— Pompás!

— Vannak gyönyörü páváim is. Ezeknek a gőgös madaraknak diszes farktollai egy zsákba vannak kötve, mint nyáron a butor. Majd megtanitom én hiunak lenni!

— Gyönyörü...

— Eppigy nevelem a gyikokat is. Ezek az állatok tudvalevőleg a leglustább teremtései istennek. On bizonyára látta már őket tétlenül sütkérezni a napon. Hát ilyenkor összefogdosok, ahányat csak tudok és beteszem őket egy-egy kis forgó kerékbe, aminőkben a fehér egerek ugrálnak rendszerint. A gyik szaladni kezd és maga alatt forgatja a kereket. Igy dolgoztatom őket két-három óra hosszat, hogy leszokjanak a lustaságról... Aztán szabadon bocsátom valamennyit.

— Mily engedékeny! Még szabadon is bocsátja ezeket a lustákat!

— Ez még semmi. A gyik ravasz állat is. Zöldesszürke szine van, csakhogy ne lehessen megkülönböztetni a sziklától vagy régi faltól, ahol tartózkodni szokott. Igy nagyon nehéz volt megfogni. Tudja, mit csináltam? A házam összes falait és a környék összes szikláit vérpirosra festettem, hogy igy könnyen meglássam őket. Nagyon örülnék, ha volna szerencsém — jöjjön el. Majd meglátja, milyen szép ez a sok piros...

Biztosan meglátogatom.

kelt kabineteknek, hogy hivják fel pekingi képviselőiket azoknak a khinai vezetőszemélyiségeknek a *megjelölésére*, kiknek a bünösségére nézve a *büntettek okozása és végrehajtása* tekintetében a kétség ki van zárva.

HIREK.

Harminc esztendő.

A kerepesi-uti temetőben október elsején megkezdik a 6, 9, 11, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 27, 29, 37, 38 és 39 számmal jelölt parcellák fölásását. Ezekben a parcellákban van eltemetve *Garay* János, *Kisfaludy* Károly, *Vahot* Sándor, *Sárossy* Gyula, *Kövér* Lajos, *Reviczky* Xavér, *Lisznyay* Kálmán, *Czakó* Zsigmond, *Remellay* Gusztáv, *Egressy* Gábor, *Fáncsy* Lajos, *Hegedüs* Lajos, *Szentpéteri* Zsigmond és *Udvarhelyi* Miklós.

A kerepesi-uti temetőt rendbehozzák egy kicsit. Szép nagy terület, de mégis kicsi Budapest számára, mivelhogy ebben a nagy városban bő aratása van a halálnak. Olyanformán segitenek be tehát uj lakókat ebbe a csendes, nyugodalmas vendégfogadóba, hogy kidobnak egy csomó régi partájt. Letelt az idejük. A beléptijegy tudniillik csak harminc esztendőre érvényes. Azután fölássák a sirt, összedobják a csontokat s szivesen látnak valaki mást bele — harminc évre. Igy szól a szabályrendelet s amint ebből látni méltóztatik, sok szónoki sületlenséget, amely a sir fölött igy bucsuzik a megboldogulttól: — e hantok alatt porlad drága tetemed örökkön örökké — másképpen kellene megfogalmazni. Ilyenformán például: — Harminc évig még itt van egy kis lakásod, azután már sehol.

Harminc év ugy átlagosan elég is a kegyeletre. Manapság már annyi mindenféle baja van az embernek, hogy nem ér rá arra, hogy ennyire visszamenjen a multba gyász dolgában. A főváros szabályrendeleteit a józan számitás alapján szerkesztik meg. Harminc esztendő a legutolsó haláleset óta, az bizony régen volt. Azóta ujabb és keményebb csapások is érték a familiákat, tehát el lehet takaritani az utból a régi csontokat. Igy gondolkozhattak a város vezérelméi s terminus lett a harminc esztendő. S amit a temető kapujára irtak, hogy: — feltámadunk, — az épp az örök probléma. Ahhoz azonban kétség se fér, hogy harminc esztendővel azután, ahogy a sirjaink körül egészen benépesedik a sirtábla, kidobnak a bérletből.

Csunya dolog biz ez, de nem igen akad, aki protestálna ellene vagy jelentkeznék, hogy az ő dédapjának porait meg akarja őrizni a jövendőre is. S a nemzet, a nagy család se sokkal kegyeletesebb, mint a kis familiák. Ő azonban nem lehet olyan feledékeny, mint a kis családok, amelyek számára a harminc esztendős normális terminus kiadatott, mert millió és millió szem vigyáz rá. Most is rápiritott például egy ur a magyar nációra. mondván:

— Ej ha, el tetszett felejtkezni egy csomó derék emberről. Pedig hiányos lenne nélkülök az a bizonyos kulturtörténet, amire nagy önérzettel szokás hivatkozni a banketteken. A főváros pedig nem viccel. Ugy kidobja őket a temetőből, mintha ott se lettek volna.

Egyszer aztán kérdeni találják, hogy hol vannak?

— Már sehol, kérem. Letelt a harminc esztendő.

Ennek a feledékeny nációnak azonban szerencséje van. Mindig akad valaki, aki kegyeletes dolgokban átvállalja a kötelességet. Ez esetben *Gerenday* ur, a sirkőgyáros a nemzet gondviselése. Ő vállalta magára a kulturtörténeti hantok átszállitását. Ne zavartassuk magunkat a politikában.

(Th.)

Budapest, szeptember 18.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Szeptember 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** *Deschanel*, a francia képviselőház elnöke Bécsbe érkezett. — *K. Lippich* Elek közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos, a müvészeti ügyosztály vezetője nyári szabadságidejéről hazaérkezett és átvette hivatala vezetését. — *Szalay* Imre miniszteri tanácsos, a magyar Nemzeti Muzeum igazgatója, a párisi magyar történeti osztály feje, még e hó végéig Párisban marad.

— **Albert herceg halála.** *Ottó* főherceg sógora, *Albert* szász herceg, mint emlitettük, szerencsétlenség áldozata lett. *Ottó* főherceg királyunk megbizásából ma este Drezdába utazott Albert herceg temetésére.

— **A sah Budapesten.** A perzsa sah budapesti tartózkodásának végleges programmját *Széll* Kálmán miniszterelnök Bécsben fogja *Nerimán* khánnal megállapitani. A magyar leszámitoló és pénzváltóbankhoz — mint értesülünk — a perzsa sah részére egy hitellevél érkezett *Teherán*ból, mely a folyó év április 19-ikéről van keltezve és a perzsa császári bank, a „The Imperial Bank of Persia“ állitotta ki egy millióról. Noha ez az egy millióról szóló hitellevél a sah ő felsége nevére szól, de a rendelkezés azokra a miniszterekre is kiterjed, akik őt európai utjában kisérik.

— **A trónörökös nejének magyar tanára.** Emlitettük, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg *Rimély* püspököt megkérte, hogy ajánljon a felesége számára magyar tanárt. A püspök *Lányi* József teologiai tanárt ajánlotta, aki a napokban Bécsbe utazott és már meg is kezdte a magyar leckéket. A trónörökös felesége naponta szorgalmasan és nagy kedvvel gyakorolj magát a magyar nyelvben és férjével is sokat társalog magyarul. *Lányi* József az egyházmegyéből való távozása alkalmából a pápai kamarási méltóságot kapta.

— **Sah és szultán.** Egy szükszavu távirat jelenti, hogy a perzsa sah nem megy Konstantinápolyba, mert nem tudtak fogadásának ceremóniájára nézve megegyezni. Ennek érdekes magyarázata van. A szultán ugyanis szuverén uralkodónak ismeri el ugyan a saht, de mint kalifa és mint a prófétának törvényes és jogos utódja nem tekintheti vele egyenrangu uralkodónak. Meglehet, hogy orosz intrika van a dologban, mert Oroszországnak érdekében van, hogy a szultán és a sah ne válthassanak személyesen eszmét. Ez a dolog politikai háttere. Operett-háttere pedig az a kép, amikor a két keleti rendjelszóró nagyfejü emberei összevesznek a ceremónián . . .

— **A bolgár fejedelem egy budapesti bankban.** *Ferdinánd* bolgár fejedelem. mialatt Budapesten időzött, megfordult a magyar leszámitoló és pénzváltó bankban is. A fejedelem ugyanis egy hitellevelet állittatott ki saját nevére s a szóban forgó összeg átvétele végett személyesen kellett rendelkeznie. A fejedelmet a bankban madarasi *Beck* Miksa, az intézet elnöke és *Walkó* Lajos, a bankosztály igazgatója fogadták. Miután a fejedelem az utalványozott összeget felvette, érdeklődéssel szemlélte meg a bank berendezését és a kalauzoló uraknak az előzékenységért köszönetét fejezte ki.

— **Kossuth Lajos születésnapja.** *Kossuth* Lajos születésnapjának holnapi évfordulója alkalmából a holnap esti nyolc órakor tartandó diszlakoma iránt — amely a soroksári-utcai Két korona szállodában lesz, nagy az érdeklődés a függetlenségi polgárok körében. A lakomán jelen lesz *Kossuth* Ferenc is és a függetlenségi- és 48-as pártnak valamennyi, Budapesten időző tagja.

— **Sturm Albert kitüntetése.** A német császár *Sturm* Albertet, a *Budapesti Tudósító* főszerkesztőjét, a magyar sajtó előkelő munkását a porosz királyi IV. osztályu vörös sasrenddel tüntette ki. *Sturm* Albert tudósitotta a budapesti lapokat királyunk legutóbbi berlini látogatásáról és kitüntetésében megtisztelő jelét látjuk annak a rokonszenvnek, amelylyel a német császár az egész magyar sajtó iránt viseltetik.

— **A szász egyház köréből.** *Nagyszebenből* telegrafálják: Az ágostai hitv. ev. országos konzisztórium ma ült össze. A tárgyalás több napig fog tartani.

— **Francia vendég Budapesten.** A magyar munkásügyi törvényalkotásokat a külföld nagy figyelemmel kiséri. Mint értesülünk, a francia kormány kiküldöttje: *Paul Louis*, a francia földmivelésügyi minisztérium elnöki titkára, pár nap óta Budapesten van, abból a célból, hogy a földmivelésügyi minisztériumban a gazdasági munkássegély-pénztár szervezetét tanulmányozza.

— **Az abruzzói herceg Nápolyban.** Az északsarki utjáról hazatért abruzzói herceg — mint Nápolyból jelentik — odaérkezett. A pályaudvaron *Viktor Emánuel* király, a genuai herceg, *Morin* és *Branca* miniszterek, valamennyi katonai és polgári hatóság, a *Cruiser* angol hadihajó tisztikara, számos egylet és előkelőség jelent meg. A herceg a király kocsiján az utcákon egybegyült néptömeg lelkes üdvrivalgása közben hajtatott a capodimontei királyi palotába.

— **Szeptember a Margitszigeten.** A margitszigeti öreg fák csöndesen hullatják lombjukat s a kezdődő ősz aranyos avart terit az utakra. A természet haldoklásával ellentétben vidám nagyvilági élet pezseg a szigeten s a csodaszép ősz ezrével csalja oda nemcsak a főváros népét, hanem az idegeneket is. Az előkelő internacionalis társaságban Európa minden nyelvén beszélnek az emberek. Angolok és amerikaiak, olaszok és franciák jöttek messze földről, sőt hogy a kép teljes legyen, Japán is elküldötte a maga fürdővendégeit. József Ágost főherceg minden második napon kirándul a szigetre fönséges atyja társaságában. Vasárnap kilenczernél több vendége volt a szigetnek s éjfél volt már, mikor a vidám társaságok átengedték a tündérkertet az őszi éjszaka csöndes varázslatának.

— **Protestáns irodalmi társaság.** A protestáns irodalmi társaság holnap tartja közgyülését *Pozsonyban*. Mint levelezőnk táviratozza, a mai nap folyamán számos előkelő vendég érkezett már Pozsonyba, köztük: *Szilágyi* Dezső, Pozsony város orsz. képviselője, báró *Prónay* Dezső egyet. egyház felügyelő, *Láng* Lajos kerületi felügyelő, *Zsilinszky* Mihály államtitkár, *Laszkáry* Gyula, *Ihász* Lajos kerületi felügyelők, gróf *Zay* Miklós, *Perlaky* Elek, *Kiss* Áron, *Bartóky* György, *Antal* Gábor, *Zelenka* Pál, *Baltik* Frigyes, *Sárkány* Sámuel püspökök és mintegy 25 theologiai tanár és igazgató, 15 gimnáziumi igazgató és tanár, 20 esperes, lelkészek stb. *Hegedüs* Sándor miniszter feleségével s leányával este érkezett Pozsonyba. A vendégeket az ünneprendező bizottság és a város nevében *Brolly* polgármester fogadta. Az este tartott előkészitő gyülésen *Gyurácz* Ferenc püspök és *Szilassy* Aladár elnökölt.

— **Kibékülnek?** Belgrádból, a királyok családi pikantériáit bőven termő fővárosból, most ujból olyan hir érkezik, amely méltán meg fogja lepni Európát. Az ellenőrizhetlen forrásból fakadó hir arról beszél, hogy *Milán* király ki akar béküini Natáliával s hogy e célból nemsokára találkozni fog nejével Párisban. A *Narodne Novine* ezt a hirt meg is erősiti s bizik benne, hogy az egymástól oly messze került házasfelek egymás karjaiba fognak sietni. Azt is elmondja a *Narodne Novine*, hogy Natália nyilt levelezőlapon azt irta egyik belgrádi udvarhölgynek, hogy Draga királynőt, ezt a közönséges courtisanet még látni sem akarja. Evvel a kijelentéssel az exkirálynő kihivta maga ellen a cárt és az Istent. Ime a hálátlan gyermek háta mögött ujra béke és szeretet vonul be a szülők szivébe és Európa előtt meglepő vigjáték utolsó csattanóját készitik elő Milán tanácsadói. A vigjátéki sablon a királyoknál is csak az: A végin összekerülnek a párok.

— **A rómaiak Margit királynőhöz.** *Velence*ben kapta meg Margit királyné a római lakosság részvétiratát, amelyet egy leányokból álló küldöttség adott át a királynénak. A részvétirat, amelyet *Roccelli* volt miniszter fogalmazott, annyira meghatotta a királynét, hogy valószinüleg Rómában fog állandóan megtelepedni. Valószinüleg a *Porto-Pinciano*n lévő *Wolkenszky*villát veszik meg számára, amelyben I. Lajos bajor király és Humboldt is lakott. A részvétirat, amelyet a rómaiak intéztek a királynőhöz, igy hangzik:

Felséges Asszonyunk!

A végzetes estén, amikor az egész félsziget gyászba borult, ugy látszott, mintha a savoyai ragyogó csillag elhomályosodott volna és sürü könnyek vontak fátyolt azokra a szép kék szemekre. Róma átérezte az ön fájdalmát és önnel együtt sirt. Az ön végtelen fájdalma immár a római történelemnek egyik lapját alkotja és az örök város az ön érzelmeiben egy ujabb kötelékét látja a barátságnak. Ön azt igérte, hogy köztünk fog maradni és a rómaiak ezért hálájukat fejezik ki önnek, egyszersmind reménylik, hogy itt, az önt rajongásig imádó nép közt, közel uralkodó gyermekeihez, meg fogja találni, ha nem is a boldogságot, de a nyugalmat és azt a mennyei vigaszt, melyet szent imájában könyörgött.

Róma lakossága.

— **A pápa és az olasz kormány.** *Rómá*ból jelentik, hogy a pápa a napokban több olasz püspököt fogadott kihallgatáson és vigasztaló szavakat intézett hozzájuk a miatt, hogy az olasz kormány üldözi őket.

— **Thaly Kálmán fogadott fia.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Széchy-szigeti dr. *Thaly* Kálmán országgyülési képviselő, a Rákóczyak korának kitünő történetirója örökbefogadta *Thalwitzer* Károlyt, a budapesti gyalogsági kadét-iskola növendékét. Az örökbefogadást a király jóváhagyta és az örökbefogadottra, valamint törvényes utódaira dr. *Thaly* Kálmán családnevét, magyar nemességét és családi cimerét is átruházta.

— **Konfliktus a belügyminiszter és Szeged tanácsa között.** Szeged városa nemrégiben detektivekkel egészítette ki a rendőrség személyzetét. Azonban nem valami nagy szerencsével operált ebben a dologban, mert két detektivet, akik Budapestről szerződtek le Szegedre, máris el kellett, hogy bocsásson a szolgálatból. E körül a két detektiv körül indult meg egy igen érdekes konfliktus a budapesti államrendőrség, a szegedi tanács és a belügyminisztérium között. *Rudnay* Béla főkapitány ugyanis leirt Szegedre, hogy a tanács vonja le a két detektiv fizetéséből azokat az előlegeket, amiket azok a budapesti szolgálatban kaptak. A szegedi tanács azt irta vissza, hogy ez nem megy olyan kurtán — furcsán. Csak ugy egy átirattal nem intézhető el a dolog, de máskülönben sem hajlandó a tanács levonni az előlegeket, mert akkor előáll az a szintén fontos kérdés, hogy miből élnek meg a detektivek? A főkapitány méregbe jött, amikor elolvasta ezt a hivatalos izenetet s bepanaszolta a szegedi tanácsot a belügyminiszternél. Ott neki adtak igazat s most már a minisztériumból ment le Szegedre energikus irás, amiben az van mondva, hogy az előlegeket le kell vonni. Szeged tanácsa azonban a miniszterrel szemben is a sarkára állott s kimondotta, hogy a miniszter önkényes rendelkezésének nem tesz eleget, mivelhogy az előlegek visszatartásához jogerős lefoglaló határozat kell. De még azért se rövidítheti meg a detektivjeit, mert már elcsapta őket. Most persze nagy érdeklődéssel várják Szegeden, hogy vajjon mit válaszol a miniszter . . .

— **A német császár Baranyában.** A *Pécsi Napló* azt irja, hogy több lapnak az a hire, hogy október elejére Bellyére várják Vilmos császárt, *nem felel meg a valóságnak*, annál kevésbé mert a helyes vadászati idő szarvasokra a bellyei erdőségben szeptember első fele és ebben az évben tervbe sem vette a német császár, hogy ellátogasson Baranyába. Annál valószinübb, hogy jövő évben a dolnji-miholjáci nagy gyakorlatok után — amelyeken részt fog venni a császár — ismét ellátogat Bellyére. — *Frigyes* főherceg tegnap Baranyavár állomásról már vissza is tért Pozsonyba, mig neje, *Izabella* főhercegnő leányaival *Krisztina* és *Henrietta* főhercegnőkkel hajón ment Mohácsra, ahonnan kocsin Kőriserdőre hajtattak és néhány napig még ott maradnak.

— **A főügyész halála.** *Toldy* Józsefnek, a főváros elhunyt tiszti főügyészének holttestét ma délben tették ravatalra az Erzsébet-tér 19. szám alatt lévő lakásán. *Rózsavölgyi* Gyula helyettes polgármester ma megtette a temetésre vonatkozó intézkedéseket, mert a főügyészt a főváros temetteti el. Rózsavölgyi polgármester a kerepesi-uti temetőben diszsirhelyet jelölt ki az elhunyt főügyész számára. A gyászoló család a következő jelentést adta ki a halálesetről:

Özvegy nagyselmeci *Toldy* Józsefné, strigoveci *Funták* Izabella, valamint gyermekei: Ernő, Tibor, Loránt és József, továbbá dr. *Toldy* Géza és leánya Lenke, dr. *Toldy* Zoltán és neje meszlényi Marton Irma, ugyszintén *Toldy* Sarolta s az egész gyászoló rokonság mély fájdalommal eltelve jelentik, hogy a szeretett férj, apa, nagybátya, rokon: *Nagyselmeci Toldy József*, Budapest székes főváros főügyésze, folyó hó 17-ik napján délután 5 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos fölvétele után, életének 63-ik, boldog házasságának 23-ik évében jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemeit e hónap 19-ik napján délután három órakor fogják a gyászházban: V., Erzsébet-tér 19. szám alatt, a római katolikus egyház szertartása szerint beszentelni s a kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise áldozatot az elhunyt lelki üdvéért e hónap 20-án, délelőtt tiz órakor fogják a lipótvárosi bazilikában az Urnak bemutatni.

— **A régi frankójegyek megszüntetése.** A kereskedelmi miniszter az osztrák értékü régi frankójegyek és egyéb régi értékcikkek érvényességének végleges megszüntetése dolgában a következő rendeletet adta ki:

Az osztrák értékü régi frankójegyek és az ez év január 1-vel forgalmon kivül nem helyezett egyéb régi értékcikkek érvényességét ez évi szeptember 30-val végleg megszüntetem. A közönségnél kinnlevő osztrák értékü régi frankójegyeket és egyéb régi értékcikkeket, ha azok valódiak, épek és használhatatlanok, a posta (és távirda) hivatalok ez év október 1-től bezárólag december 31-ig terjedő három hónapi határidő folyama alatt, a bemutató kivánsága szerint, uj kibocsátásu (fillér-értékjelzésü) frankójegyekre és egyéb értékcikkekre becserélik. Ez év december 31-én tul az osztrák értékü régi frankójegyek és egyéb régi értékcikkek becserélésre többé el nem fogadtatnak.

— **A megtört Kriványi.** Nagyváradi tudósitónk táviratozza, hogy *Kriványi* János folyamodást intézett a királyi táblához, melyben vizsgálati fogságának megszüntetését kéri. Kérését avval indokolja, hogy sulyos beteg s hogy ámbár beismeri bünösségét s beismeri, hogy bünéért sulyos büntetést érdemel, de mostani állapota több a büntetésnél. Már kinzás.

A királyi tábla azonban másként gondolkodott a dologról s Molnár biró előadásában tárgyalván az esetet, a vizsgálati fogságot fönntartotta.

— **Az Országos Pincér-Egyesület uj elnöke.** Az uj városház nagy tanácstermében ma délután volt az *Országos Pincér Szak- és Elhelyező-Egyesület* közgyülése, amelyen vagy háromszáz egyesületi tag volt jelen. A közgyülést az elmult félévről szóló jelentéssel nyitották meg, amely többek között fölemliti, hogy az egyesületet szocialisztikus törekvésekkel gyanusitották; ezt a vádat fölháborodással utasitották vissza. Majd az uj választások következtek. Az elnöki tisztséget egyhangulag *Aczél* Miksára, a Royal nagy szálló ismert szobafőnökére ruházták, aki hosszabb beszéddel foglalta el az elnöki állást. Célja — ugymond — az lesz, hogy a pincéreknek szociális állást szereznen, továbbá hogy kötelezővé tegye a nyugdijegyesületi tagságot, végül, hogy a szocializmust az egyesülettől távol tartsa. A közgyülés nagy lelkesedéssel oszlott szét.

— **Munkásnők a német gyárakban.** *Berlin*ben most tárgyal egy hivatalos ankét arról, hogy a férjes munkásnők gyári viszonyait miképpen lehetne legjobban szabályozni, annélkül, hogy a családi élet és az erkölcsiség csorbát ne szenvedjen. A szaktanácskozmány kérdéseket intézett a különböző vidékek iparbiztosaihoz s a beérkezett válaszok nagyobbrésze azt bizonyitja, hogy a gyárban dolgozó férjezett nőknek sem egészségét, sem erkölcsiségét nem rontja a gyári környezet. Mindenesetre azonban vannak olyan iparágak, melyekből az iparbiztosok az asszonyok kitiltását tanácsolják, de még itt is hangsulyozzák, hogy mindama veszélyek, melyek a férjes asszonyokat ezen iparágak gyakorlásánál fenyegetik, általában fenyegetőek a női munkásokra, tehát a gyári leányokra is. Arra a kérdésre, hogy azokat az asszonyokat, akiknek otthon házkörüli teendőik vannak, ki kell-e zárni a gyári munkából, a legtöbben *nemmel* feleltek. Hangsulyozzák a beérkezett válaszok, hogy nem ez a szempont a döntő az asszonyok gyári foglalkoztatásánál, hanem az, hogy vajjon keresetképes-e a férj vagy nem s hogy szükség van-e otthon az asszonyra, mint *anyára*. Az iparbiztosok egyértelmüen figyelmeztetik a szaktanácskozmányt arra, hogy az asszonyoknak a gyári munkától való eltiltása *sok ezer munkáscsaládot végveszélybe döntene* s célravezető még sem volna, mert a munkásnők *titokban* mégis üznének egyes ipari foglalkozásokat.

— **Elesettek statisztikája.** Lord *Roberts* legutóbbi proklamációja számokban fejezi ki a transvaali csatatereken elhullott angol katonákat A véres statisztika szerint Anglia hallatlan sok áldozatot hozott a csaták ördögeinek s a két kis ország szabadságát drágán fizette meg.

A harcokban elesett 283 tiszt és 2683 katona, sebében *meghalt* 85 tiszt és 779 katona, *eltünt* és *fogságban* van 40 tiszt és 945 katona; fogságban 3 tiszt 86 katona, betegségben meghalt 149 tiszt 5472 katona, baleset folytán meghalt 3 tiszt és 101 katona, sebesülten és betegen visszatért az anyaországba és a gyarmatokba 1219 tiszt és 27,937 katona, ami összesen 1782 tiszt és 38.003 katona vesztesége, vagyis a veszteség 39,785 ember. A veszteség azonban nagyobb. A háboruban megsebesült 1064 tiszt és 12.868 katona, kiknek harmadrésze most is a déla'rikai kórházakban fekszik. Ezek az előbbi kimutatásból hiányoznak s velük a veszteség 44—45,000 emberre emelkedik. Nincsenek számitva a *kórházakban fekvő betegek* sem, kiknek száma pedig igen nagy lehet, tekintettel arra, hogy betegségben közel hatezer ember halt meg. Nincs számitva az a 4—5000 angol hadifogoly sem, akiket a boerok legutóbb ugyan szabadon bocsájtottak, de akik a hadjárat nagy részében mégis fogságban voltak.

— **Bányamunkások kongresszusa.** A hazai bányamunkások szeptember 30-ikán kongresszust tartanak Budapesten. A kongresszuson a bányamunkások helyzete, a társládák ügye, a munkásvédelem törvényes rendezése, a lakás- és élelmezési ügy, az idegen munkások elleni védekezés, a szakoktatás, a szervezkedés és szaksajtó ügyében fognak határozni. A kongresszus iránt érdeklődők fölvilagositásért forduljanak a bányamunkások *Szabadság* cimü lapjának szerkesztőségéhez (Budapest, VII. Aréna-ut 4.). Ez lesz az első munkáskongresszus Magyarországon, melyet nem a szocialisták rendeznek.

— **Spielhagen.** Berlinből megcáfolják azokat a hireket, amelyek arról szólottak, hogy *Spielhagen* nagybeteg. A kiváló iró az utóbbi időben betegeskedett ugyan, de most már egészen jól érzi magát.

— **A javithatatlanok.** *Esztergomból* táviratozzák: A fehérvári javitóintézetből *Heintz* Gusztáv és *Horák* István esztergomi illetőségü növendékek már hetekkel ezelőtt megszöktek. *Heintzet* a határban kiéhezve fogták el mindjárt az első napokban. Társáról tudni sem akart. Tegnap azonban észrevették *Horák*ot is, akit ma a magányos Csitriszigeten a rendőrök hosszas ellenállás után elfogták. Már eddig is több lopás bizonyult rá.

— **Lezuhant vonat.** *Lembergből* jelentik, hogy a delatin-kolomeai vasuti vonalon, *Lubiena* állomás közelében egy tehervonat alatt leszakadt a vasuti hid. Tizenkét kocsi lezuhant s ezek közül tiz teljesen elpusztult. Emberéletben nem esett kár.

— **Glu kisasszony története.** Glu kisasszony finom uri családból származott. Bölcsőjénél a gazdagság és a vele járó erkölcs állott őrséget. És vigyáztak a kisasszonyra mindaddig, amig nem szálltak meg a nagy és romboló szenvedélyek. Akkor azután már nem lehetett vigyázni Glu kisasszonyra. Valaki megszöktette s otthon hiába kesergett utána polgári tisztességben megőszült anyja és édes atyja.

Glu kisasszony a nagy városba ment s hogy elhagyta őt az is, akire a szerencséjét és az erényét bizta, beállott egy párisi korcsmába pincérleánynak. Ott pedig nagyon szerették őt, tulságosan is becézték s elnevezték őt — Glu kisasszonynak. Ezen a néven ismerték s ezen a néven keresték.

Tegnap egy ur kereste. Fiatal, jókedvü és pénzes ur, aki sok pezsgőt rendelt. És Glu kisasszony oda is ment az asztalhoz, mosolygott is, kedveskedett is. A fiatal ur egy percig visszamosolygott Glu kisasszonyra, de aztán megfagyott az arcán a mosolygás. Fölugrott, revolvert rántott s agyonlőtte Glu kisasszonyt.

*

A rendőrségen a pénzes ur megmagyarázta a dolgot. Sirt és csak ennyit mondott:

— Agyonlőttem, mert miatta halt meg az anyám és miatta fog elpusztulni atyám is. Az a leány — a nővérem volt.

— **Uj fegyelmi szabályok az egyetemen.** Az egyetemi ifjuság körében a legutóbbi választások alkalmával történt botrányok rendkivül nagy visszatetszést keltettek nemcsak a nagy közönségben, hanem az egyetemi tanács tagjai körében és a közoktatási kormánynál is. Illetékes helyeken, mint a *Keleti Értesitő* jelenti, a fegyelmi szabályok lazaságának tudják be azt, hogy ilyfajta esetek előfordulhattak. E miatt a közoktatási kormány legközelebb felhivja az egyetem tanácsát, hogy alkalmas reformokról gondoskodjék s esetleg uj fegyelmi szabályok iránt is tegyen javaslatot.

Itt emlitjük meg, hogy az elnökválasztás alkalmával elfogott tüntetők felett ma délelőtt itélkezett *Krecsányi* Kálmán józsefvárosi kerületi kapitány. *Lám* Géza joghallgatót 20 korona, *Berger* Vilmos joghallgatót 20 korona, *Weinberger* Fülöp joghallgatót 30 korona, *Hay* Kornél joghallgatót 20 korona pénzbüntetéssel sujtotta, amit az egyetemi tanácscsal kiszközölni fognak. *Tötös* Béla tanárjelöltet felmentette. A többi nyolc tüntető felett holnap lesz a rendőri biráskodás. A ma elitélt tüntetők az itéletet megfellebbezték *Rudnay* főkapitányhoz. Az egyetemen a *liberális párt* vezérei tegnapi értekezletükön elhatározták, hogy amennyiben a szeptember 14-iki választást az egyetemi tanács meg nem semmisitené, kötelességének fogja tartani minden liberális hallgató, hogy az uj elnökséget jogai gyakorlásában minden elképzelhető eszközzel akadályozza s obstruáljon az uj elnökség ellen. Az egyetemről kitiltott ifjak ügyében *Weiler* Ernő, az egyik kitiltott hallgató tegnap és ma jelentkezett kihallgatásra dr. *Rapaics* Raimond rektornál, ki azonban Weilert nem fogadta.

— **Házasság.** Dr. *Palágyi* Menyhért székesfővárosi tanár, az ismert jeles esztetikus, ma esküdött örök hüséget *Steiner* Amália urhölgynek.

Riboli Alfonzó, a fiumei Giovanni Riboli cég főnöke eljegyezte *Barna Garcsár* Mariska kisasszonyt Budapesten.

Zucker Sándor fővárosi kereskedő eljegyezte *Walter* Anna kisasszonyt, *Walter* Bernát kávéházi tulajdonos nővérét.

— **Véres pisztolypárbaj.** Szó volt már nálunk arról a katonai affférről, mely a nagykikindai Nemzeti Szállóban történt, ahol az egyik Hadikhuszárezredbeli hadnagy, kit főhadnagya illő viselkedésre utasitott, tettleg inzultálta feljebbvalóját, majd kivont karddal járta be az utcákat. Az eset után két kapitány azonnal Aradra utazott, hol jelentést tettek az esetről és ennek következményeképpen — mint a *Szegedi Napló* irja — tegnap reggel pisztolylyal állt szemben egymással a két tiszt, Steingaszner hadnagy és Hübner Géza főhadnagy. A tisztek a párbaj a legsulyosabb föltételek mellett vivták meg. Husz lépésről háromszori golyóváltás volt a megállapodás. Először Hübner lőtt. A golyó egy araszynyira Steingaszner fejétől furódott a kaszárnya falába, utána Steingasznerre került a sor. Rövid célzás után elsütötte a pisztolyt, melynek golyója Hübner alkarjába furódott. A másik két golyóváltásra igy nem is kerülhetett sor, mire a segédek beszüntették a párbajt. Az orvosok megviszgálták Hübner sebét, mely sulyos, mindazonáltal nem életveszélyes,

— **Halálozás.** *Tabermann* Gusztáv m. kir. udvari szállító, légszesz- és vizvezetékgyáros 17-én 53 éves korában meghalt. Temetése szeptember 19-én délután 4 órakor lesz az I. ker. Hidegkuti-ut 80. sz. alatti gyászházból.

— **Emberpusztitó tüz.** *Görz*ből táviratozzák, hogy az Izonzo mellett levő *Pirisz*ben tüz ütött ki a Villa Clementeben, amely teljesen elhamvadt. A villa tulajdonosának öcscse és egy öreg asszony bennégett a házban.

— **Az elutasított koldusdiákok.** A nagyváradi jogakadémián is megindult az alkotmányosdi játék. *Sebő* Mihály nemzeti párti jelölttel szemben ma *Knapp* Lajost léptették fel akadémiai elnökjelöltnek. Az uj jelölt mellé a párt a román diákok támogatását is meg akarta nyerni, ami azonban nem olyan simán menő dolog, mint ahogy ilyen jelentéktelen ügyben gondolni lehetne. A román tanulók ugyanis föltételeket is szabtak s azt követelték Knapptól, hogy nyilatkoztassa ki mély bánatát affelett, hogy egy *Bolcas* nevü kicsapott román diákot inzultált s jelentse ki azt is, hogy fájlalja a történteket. Knapp pártja ezt a föltételt nem fogadta el, mire a román diákság a másik pártnak kinálta föl szolgálatait, de ennek sem ingyen. Itt is föltételt szabott s azt kérte, hogy külön nemzetiségi csoportban szavazhassanak. Dicséretére a Sebőpártnak, itt sem fogadták el a románok föltételét, mire a kikosarazott kis politikusok elhatározták, hogy most már nem lépnek be az akadémiai segélyegyesületbe.

Természetes, hogy ennek az alkotmányosdi játéknak is meg lesznek a bevert koponyái, mert amint nagyváradi tudósitónk jelenti, a választásból kifolyólag több affér van folyamatban.

— **Elháritott vasuti katasztrófa.** Egy derék pályaőr ébersége nagy következményü katasztrófát háritott el. *Pantamás* község közelében a Berettyó fölött átvivő vasuti vashid, a hidtól nem messze pedig őrház van. A minap a pályaőr észrevette, hogy a hid pillérjei között három fiatal suhanc motoszkál. Egy ideig csak nézte őket a pályaőr, de végre is reájuk kiáltott. Erre a gyerekek, névszerint Tóth Vince, Siteri Károly és Szekeres Sándor elfutottak. Mikor a pályaőr a hidra ment, megrémülve vette észre, hogy léptei alatt néhol inog és mozog a hid. Ekkor látta, hogy a suhancok huszonkét csavart kiszedtek a hidtartó oszlopaiból. A pályaőr az állomásra futott, honnét munkásokat küldtek ki a hiányok helyreállitására. Alig hogy pótolták a hiányzó csavarokat, keresztül robogott a hidon a budapesti gyorsvonat, amelynek utasai nem is sejtették, hogy milyen veszedelemtől szabadultak meg.

— **A horvát erdők réme.** A vukovári és vinkovcei vidék hires haramiáját, aki körül egész mondakör keletkezett, tegnap agyonlőtték a csendőrök. Toso Ilicnek az lett a szomoru vége, hogy miután évekig nyugtalanitotta a vidéket, megzsarolta a gazdagokat s a régi magyar betyárok módjára igazságot tett a szegény paraszt dolgában, egy jól irányzott lövéstől holtan rogyott össze. Toso Ilic csak a napokban rabolta ki a sotinai erdőben Rukavina vukovári halászt. Mikor a csendőrök rajta ütöttek, hirtelen egy fára menekült a rabló s minthogy a csendőrök felszólitására sem akart leszálni a helyéről, lelőtték a fáról. Az agyonlőtt rabló ujján ott csillogott még az a gyürü, amelyet a vukovári halásztól vett el s zsebéből is csörömpölve hullottak ki annak az arany órának a darabjai, mely után a kirabolt halász buslakodott.

— **Köllő Miklós öngyilkossága.** *Köllő* Miklósnak, a kiváló szobrásznak öngyilkossága fővárosszerte általános megdöbbenést keltett. Köllő holttestét tegnap délután találták meg a kelenföldi pályaudvar mellett a szántóföldön és este 7 órakor szállitották be a törvényszéki orvostani intézetbe. Itt, mint ismeretlent iktatták be a halottfelvételi könyvbe és csak — mikor a felesége felismerte, derült ki, hogy a szerencsétlen *Köllő* Miklós, a szobrász. A holttest boncolása iránt még nem történt intézkedés s igy a temetés napját sem határozhatták meg. A temetés ügyében a fővárosi székely ifjak a következő nyilatkozatot tették közzé:

A székely müegyetemi polgárokhoz!

Bizonyára mindnyájan fájdalmas megdöbbenéssel hallottátok a szomoru hirt, hogy nagyhirü székely atyánkfia, Köllő Miklós, a segesvári Petőfi-szobor, a vásárhelyi Kossuth-szobor stb. lánglelkü megalkotója elhunyt. Önkezével vetett véget nemes életének. A vérünkből való vér, a testünkből való test volt ő. Hire, dicsősége a mienk. Büszkeséggel töltött el minden ujabb diadala. Halálának hire pedig egyforma fájdalmat okoz mindenkinek közülünk. Kötelességünk ennek minél impozánsabban kifejezést is adni.

A székely egyetemi hallgatóság koszorut fog helyezni koporsójára s a lehető legnagyobb számban fog megjelenni temetésén. Adakozzon mindenki a koszoru költségeire tőle telhető módon. A gyüjtőiv a Müegyetem kapusánál van letéve.

A temetés módja és ideje még nincs meghatározva. Holnap erről értesitünk e helyen.

Budapest, 1900. szeptember 18.

A székely müegyetemi polgárok nevében
Bereznay Domokos.

— **Letartóztatott báró.** *Trieszt*ből táviratozzák, hogy az odavaló rendőrség letartóztatott egy báró *Neugebauer* Miksa nevü kereskedelmi ügynököt, amikor a postán éppen egy levelet akart átvenni. A bárót a bécsi rendőrség már régóta körözteti, mert ékszerlopást követett el az osztrák fővárosban.

— **Az elvált asszony a politikában.** Camille *Pelletan*, a *Matin*ben egy esetet mond el, amely ujra megvilágitja a francia hadsereg és a klerikálisok közt fennálló gyengéd köteléket. A versaillesi helyőrség egyik századosa egy elvált asszonyt vett feleségül. Tudni kell, hogy Franciaországban a válást törvény szankcionálja, de a katolikus egyház nem ismeri el. A századost esküvője óta se fellebbvalói, se tisztitársai nem köszöntik, sőt mint Pelletan állitja, még alantasai sem köszönnek neki. A százados e miatt panaszt emelt és a hadtestparancsnok és más magasrangu tábornokok ugy döntöttek, hogy a tiszteket nem lehet hibáztatni, mert megengedhetetlen, hogy katonatiszt elvált asszonynyal érintkezzék. *Pelletan* ebből azt látja, hogy a klerikálizmus a hadseregben mind nagyobb tért foglal és felszólitja a kormányt, hogy a legnagyobb szigorral lépjen közbe.

— **Az őszeresek kenyere.** Az őszereseknek május, augusztus és november első és második napján nem szabad az üzletükkel foglalkozni, mivelhogy ezek a hurcolkodás napjai s a szabályrendelet valószinüleg ugy okoskodik, hogy a költözködés munkájában terhére lenne a publikumnak a handlé. A szegény őszereseknek a szabályrendeletnek ez a pontja nagy kárt okoz, mert azt mondják, hogy éppen akkor kereshetnének valamicskét, amikor a régi lakásban összegyült az a holmi, amit nem szivesen visznek át az uj lakásba a hurcolkodók. Arra kérik tehát a tanácsot, hogy ne rontsa az üzletüket. Amugy se valami fehér kenyér az, amit a handlé eszik.

— **A megleckéztetett gavallér ügye.** A Deák-Schwab-féle ügyben ma érdekes fordulat állott be. *Deák* Jenő miniszteri tisztviselő, az inzultált uriasszony férje, dr. *Pap* Zoltánt és *Kardos* Gyulát nevezte meg segédeinek, miután *Schwab* Rezső, *Keszthelyi* Jenő és *Szendeffy* Elemér által lovagias elégtételt kéretett tőle a szenvedett megfenyitésért. *Deák megbizottai a lovagias elégtételt megtagadták;* azt adván okul, hogy a férj jogos felháborodásában nem is tehetett egyebet, mint amit tett — a feleségét ért inzultus után. A négy segéd erre becsületbiróság összehivásában állapodott meg. Deák segédei *Hentaller* Lajost és *Dienes* Mártont, Schváb megbizottai pedig *Nechleba* és *Paksony* kapitányokat kérték fel biráknak. A becsületbirák tegnap éjjel jöttek össze s rövidesen megegyeztek abban, hogy báró *Fejérváry* Gézát kérik fel elnöknek. De már ez a megállapodás is nehezen ment, mert a két tiszt nem tud magyarul. Hentaller és Dienes pedig nem voltak hajlandók németül tárgyalni. Ma, miután báró *Fejérváry* Géza nem érkezett meg és igy nem lehetett felkeresni, Dienes és Hentaller magyar levélben tudatták a tisztekkel, hogy báró Fejérváry Géza személyében megegyeztek, de azt is tudatták, hogy ők csakis magyar nyelvü tárgyalásokban vesznek részt s éppen ezért a következő levelet intézték az őket felkereső segédekhez:

Dr. *Pap* Zoltán és *Kardos* Gyula uraknak
Budapesten.

Tisztelt uraim!

Felkérésükre a Deák Jenő és Schwab urak közt felmerült becsületbeli ügyből kifolyólag tartandó becsületbiróságban való részvételt szivesen elvállaltuk. Az este Schwab ur részéről két közöshadseregbeli kapitány jelent meg nálunk, mint becsületbiró. Értesitenünk kell önöket, hogy a kapitány urak nem tudnak magyarul, mi pedig *nem tárgyalhatunk idehaza más nyelven.* Erről levélben értesitettük a t. kapitány urakat is, önöket pedig azért értesitjük, hogy e fennforgó és a tárgyalásokat akadályozó körülményt intézzék el.

Teljes tisztelettel

1900. szept.

Dienes Márton
Hentaller Lajos.

A két közös hadseregbeli kapitány erre levélben tudatta, hogy leköszön becsületbiróri tisztéről s helyükbe két magyarul is jól beszélő tiszt lépett. A becsületbiróság holnap ül össze.

— **Tragikus halál.** Nagy részvétet keltett *Debrecen*ben, mint onnan jelentik, dr. *Békés* Sándor, a debreceni ügyvédi kar nagytehetségü fiatal tagjának halála. A huszonnyolc éves ügyvéd két héttel ezelőtt jegyezte el Arad egyik legszebb leányát és amikor a jegyváltásról hazajött, már az uton beteg lett. Hastifuszt kapott és két heti kinos szenvedés után meghalt. Megható módon nyilatkozik meg a részvét Debrecenben, ahol sok magánházra gyászlobogót tüztek ki. A debreceni ügyvédek peedig korán elhunyt nagytehetségü kollégájuk emlékére nagy alapitványt tesznek. A halottban *Békés* Márton fővárosi nagykereskedő, *Adolf, Emil, Lajos*, debreceni kereskedők és *Gyula*, a szegedi szintársulat kedvelt tagja, testvérüket gyászolják. A temetés ma volt.

— **Az ellopott Széchenyi-szobor.** A Svábhegyről ellopott Széchenyi-szobornak a rendőrség nem tud nyomára jutni. A budapest-hegyvidéki turista-egyesület, mely annak idején a szobrot felállittatta, most száz koronát tüz ki jutalmul annak, aki az ellopott Széchényi-szobor hollétének a nyomára vezet, vagy pedig azt ép állapotban előkeriti. A kitüzött jutalom *Mérő* János királyi tanácsosnál, az egyesület elnökénél vehető át.

— **Törvényszéki tisztviselők mozgalma.** A X. és XI. fizetési osztályba tartozó törvényszéki tisztviselők e hónap végével értekezletre jönnek össze a fővárosban helyzetük javitása céljából. Az értekezletet ismerkedési est fogja megelőzni, mert a vidékről is számosan megjelennek.

— **Egy anarkhista terve.** Hihetetlenül hangzó hirt közöl a *Gazetta di Venezia*. Nem kisebb dologról van benne szó, mint arról, hogy egy *Pito* nevü veszedelmes anarkhista Velencében tartózkodik, mert ő reá esett a sorsvetés, hogy megölje Lajos abruzzói herceget, aki északsarki utjáról visszatérve, a napokban Velencébe jön Margit királyné meglátogatására. Ha igaz volna a *Gazetta di Venezia* kire, akkor az olasz rendőrség bizonyára nem nézné egykedvüen, hogy mint sétálgat *Pito* anarkista a Szent Márk-téren és a Lidón.

— **Tesla uj találmánya.** A villamos hajtóerőnek nagy távolságra való átvitelével már régen foglalkoznak a tudósok. Az 1891-iki frankfurti villamossági kiállitáson nagy feltünést keltett, hogy Laufen mellett a Neckar-vizesés 130 lóerejét három 4 milliméter vastag dróttal 117 angol mérföldnyire továbbitották. A Tivoli-vizesés hajtóerője 16 angol mérföldnyire világitja Rómát és a Niagara 22 angol mérföldnyiről Buffalót. Az erőátvitelnek hosszu távolságra való fölhasználását nagyon megnehezíti az az erőveszteség, amely az áramtól áttüzesedett vezeték ellenállásából származik. Dewar és Fleming angol professzorok már évek óta kisérleteznek erősen lehütött fémekkel, hogy miképpen viselkednek azok a villamos árammal szemben. Dewar tanár cseppfolyóssá tudja tenni az oxigént, a levegőt, sőt a hidrogént is, a mivel rendkivül nagy hideget tud előállitani. Rájött Fleminggel egyetemben arra, hogy a cseppfolyós vizzel lehütött, vegyileg tiszta fémek a legtökéletesebben elszigetelik a villamos áramot és a legjobb áramvezetők. Amikor Tesla Miklós, aki tudvalevőleg *magyar* születésü föltaláló, 1898-ban Angliába utazott s értesült Dewar és Fleming kisérleteiről, érintkezésbe lépett velük. Most az a szenzációs hir érkezik Londonból, hogy Tesla Miklós olyan vezetéket talált föl, amely az elektromos erőt nagy távolságra viszi *anélkül, hogy erőveszteség történnék.* Erre a célra szolgál egy vékony fémből való cső, amely végtelen, vagyis a két vége össze van forasztva s a mely háromszáz font nyomást elbir négyzethüvelyenként. Belsejébe hidrogént sajtolnak, amely minusz 200°-ra lehüti az anyagot. Ez a hidegség elég arra, hogy kiegyenlitse az áram okozta hőt. Tesla meg van győződve, hogy ilyen módon a legcsekélyebb erő sem vész el az átvitelben. Találmányával ezer meg ezer mérföldnyire, szárazföldeken, óceánokon keresztül is át lehet vinni az elektromos erőt minden veszteség nélkül. A Niagara vizesésében rejlő erővel Európában gépeket lehet hajtani és akár Londont lehet vele megvilágitani. Korszakos ez a találmány, mert mindinkább fenyegetőbb lesz a szénhiány, amely eddig a legnagyobb erőforrás volt.

— **Gyujtogató betörő.** *Valeamare* községben a napokban az ottani sóhivatal hamuvá égett. A csendőrség erélyes nyomozása meglepő eredményre vezetett. Kiderült ugyanis, hogy *Vadász* József lakatosmester betört a távollevő sóhivatali főnök lakásába és *elvitte a lakásban talált készpénzt és ékszereket mintegy tizezer korona értékben.* Az elvetemült lakatos, hogy a gyanut elháritsa, a betörés után *felgyujtotta a házat*, a mi által körülbelül huszezer korona kárt okozott. A csendőrség a lugosi ügyészséghez kisérte be az elvetemedett embert.

— **Eltünt értékpapirok.** A rendőrség nagy értékpapir-sikkasztás ügyében folytat vizsgálatot. *Wallenfeldt* Károly budafoki kőbányatulajdonos és kövező mester, akinek a fővárosban is voltak vállalatai, nemrég meghalt s mintegy 86.000 korona értéket képviselő papirosokat hagyott hátra, amelyeket főleg fivére *Wallenfeldt* Mátyás, aki ugyancsak bányatulajdonos, örökölt volna. *A papirosok azonban valahogyan eltünték* a hagyatékból. Az örökös bejelentette az esetet a rendőrségnek s az értékpapirokat megtalálták egyik belvárosi bank- és váltóüzletben, ahol azt az ismeretlen tettes eladta. A rendőri vizsgálat a legnagyobb titokban folyik, de annyi kiszivárgott már, hogy a felderitett részletek az ebben az ügyben szereplő uriemberek közül többeket kompromittálnak. Egyelőre a vizsgálat érdekében a rendőrség is nagyban titkolózik, de előre látható, hogy pár nap mulva teljesen meg lesz világitva az értékpapir-sikkasztás titokzatos ügye.

— **Gyanus letartóztatások.** *Jaslóból* irják, hogy a hadgyakorlatok helyén egy orosz ezredest és annak hadsegédét, akik polgári ruhában ott tartózkodtak, az ottani titkos rendőrség a határra toloncolta. Egy trieszti titkos rendőr Jasló vidékén egy olasz anarkistát letartóztatott.

— **Öngyilkos anarkisták.** New Yorkban ma feltünést keltő kettős öngyilkosság történt. Az öngyilkosok *Stiebler* Pál és *Kähnele* Margit, ismert veszedelmes anarkisták, akik csak tegnapelőtt esküdtek meg. Lakodalmukon megjelent New York egész anarkista

telepe. *Kühnele* Margit *Budapestről került New Yorkba.* A magyar fővárosban dr. *Schmidt* Jenőnek volt a tanítványa, New Yorkban pedig tanítónője és felolvasónője volt az anarkistáknak.

— **Hány mohamedánus van a földön?** Erre a kérdésre a török kormány volt legkíváncsibb, mert az ő rendeletére állították össze a földön szétszórtan élő mohamedánusok népességi statisztikáját. Kitünik belőle, hogy az élő összes mohamedánusok száma 196 millió 500.000 lélek. Európai Törökországban ebből 19 millió izlámhitü. Kis-Ázsiában, Beludsisztánban és Indiában 99 millió, Khinában 20 millió, Eszak- és Eszakkelet-Afrikában pedig 36 millió 500.000 lakik; végül 23 millió mozlemita szanaszét szóródva él kisebb-nagyobb csoportokban a világ különféle országaiban.

— **Rejtélyes gyilkosság.** A szabadkai királyi ügyészség a b.-almási járásbirósággal együtt rendkivül érdekes és rejtélyes bünügyben tart most vizsgálatot. Varga István mélykuti földmivest ugyanis szombaton virradóra halva találták az udvaron. Fején egy erősebb ütés volt, testén külerőszak nyomai láthatók, nyakán pedig kötélből készitett hurok volt, amely azonban csak lazán volt az áldozat nyakára illesztve. Hogy ki volt a bünös, azt a vizsgálat még most nem állapithatta meg, de annyi bizonyos, hogy Varga büntény áldozata lett. Az esetet még szombaton reggel jelentette az elhunyt felesége a mélykuti csendőrségnél, mire azonnal megindult a nyomozás. Gajári vizsgálóbiró kihallgatta az elhunytnak feleségét és fiát. Midketió azt vallotta, hogy nem tudják, ki ölte meg Varga Istvánt. A gyanus helyzet és az elhunyt feleségének, valamint fiának vallomása, hogy az elhunyt nagyon részeges és kötekedő természetü volt, arra engedett következtetni, hogy az asszony és fia tudtak a bünesetről és közremüködtek a tett végrehajtásánál: aminek folytán Varga Istvánnét és fiát a vizsgálóbiró, letartóztatta. Ezek azonban váltig tagadják, hogy a gyilkosságban részesek lennének.

— **A telefon, mint kronométer.** A berlini postaigazgatóság emlitésreméltó ujitást hozott be a telefonbérlők javára, ami által lehetővé tette, hogy elektromos jeladás utján pontosan ellenőrizhetik, jól jár-e az órájuk. Az előfizetők ugyanis minden délelőtt egy percig tartó harangjel által vehetnek tudomást a telefonjukon arról, hogy pont kilenc az óra. Erre az illető telefonbérlő tudatja a központtal, hogy meghallotta a jelzést. S mindezért évente csak tiz márkával emelték a telefon előfizetési árát.

— **Tüzvész.** A szebenmegyei *Powlalca* községben tegnap délután tüz támad és egy egész utcát elhamvasztott. Egy öt éves gyermek, aki félelemből az ágy alá bujt, szénné égett.

— **A Wesselényi-utcai földomlás.** A tegnapi csatornaomlás helyén tegnap egész délután, sőt éjjel is szivattyuzták a gödörben felgyülemlett szennyes vizet s szerencsére teljesen kiszivattyuzták, ugy hogy ma már csak az iszapja maradt meg. Nyomban hozzáláttak a rózsa-utcai elzárt főcsatorna helyreállításához s annak teljes elkészültéig a felgyülemlett vizet ugyancsak szivattyukkal emelik ki s átviszik a csatornának a Dohány-utca felé vonuló részébe. A viz- és gázvezető csöveket már beforrasztották s a csatornaépités pár nap alatt a rendes mederben tovább folyhat. Az árkot az omladékoktól megtisztitották s ujra kipányvázták, ugy hogy most már veszedelemtől egyáltalán nem kell tartani. A VII. kerületi kapitányság s a fővárosi mérnöki hivatal mindazonáltal folytatja a vizsgálatot annak kideritésére, vajjon nem gondatlan mulasztás okozta-e a veszedelmet.

— **Rendőri hirek.** Tegnap délután a Lágymányos vidékén egy ismeretlen férfi holttestét fogták ki a Dunából. Megállapitották, hogy az illető *Pitz* Péter 52 éves nagykovácsii földmives. — *Czirbusz* Ferencné, 55 esztendős magánzóné, tegnap délután Teréz-körut 32. szám alatt levő lakásán hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. Holttestét az orvostani intézetbe szállitották. — A keleti pályaudvar előtt tegnap este egy varróleánynak látszó fiatal nőt találtak a bokrok között eszméletlen állapotban. Külső sérülésnek nyomai nem látszanak rajta. Bevitték a Rókus-kórházba, ahol még most is eszméletlenül fekszik.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai huzásán *tizezer koronát* nyert 69404, *ötezer koronát* 178, *kétezer koronát* 31181 36452 30503 17186 32841 68070 14623 87885 1235 76347 68667 40565 7372 3680 85899 74541 24420 30062 84281 37502 75431 890 34573 36762 41704 856 493, *ezer koronát* 22139 85852 64789 83128 9976 10631 41400 60421 6283 40946 63189 33610 37743 88009 6747 26097 18771 5552 4152 2330 61264 93961 62929 91466 30865 49411 50562 94241 36343 95812 57422 73484 39521 59225 18861 92796 11394 67584 46304 1201 95957 72412 14546 18767, *ötszáz koronát* 53238 4923 74839 66288 49800 53921 6027 25215 82013 84091 58628 76517 50672 90913 36031 74406 31714 15577 70746 1537 8833 96977 75548 28626 29137 63381 4537 95818 62059 59840 97888 13656 7341 55000 4674 67128 14835 51822 10144 75631 70336 43704 24220 14047 41566 68560 45415 9370 97729 42392 62569 80313 6753 56785 64637 11083 30148 21571 27023 31009 61023 87635 88602 53467 6176 4866 83043 33932 86018 47402 85313 60181 2388 40351 77340 45367 14195 91858.

Ajánljuk az osztálysorsjegy-vásárlóknak *Lukács* Vilmos bankházát, (Budapest, V., Fürdő-utca 10. szám.)

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

Galveston.

„... Messziről — az érkező hajó fedélzetéről tekintve — megkapó látványként bukkan elő a kikötő: hatalmas lángok egész tengere lobog a házak között, égő szinekkel rajzolódva az égbolt sikjára... Egy ujkori autodafé: a szerencsétlenek hulláival felépitve...“

Végre megérkezett az első levél, az első részletes jelentés a galvestoni szerencsétlenségről. A szükszavu táviró, mely az első hireket a világba röpitette, csak sejthető képét adta annak, amit a valóságban még elhinni sem mertünk, annál kevésbé elképzelni. Egy ujkori Pompej, az elemek óriási csapása, aminőt csak századok, évezredek időközében rendez a láthatatlan kéz. *Galveston* neve az iszony kifejezéseként iródik az emberiség örök emlékezetébe.

Itt adjuk a levelet teljes terjedelmében. Nem füzünk hozzá egy megjegyzést sem. Annak a nagy döbbenetnek, mely sorai közt érzik, minden szivben visszhangja lesz.

New York, szeptember 10.

Az óriási arányok óriás hazájában mindennapi a nagy szenzáció. A galvestoni szenzáció azonban felülmul mindent. Egy órával ezelőtt érkeztem vissza a szerencsétlenség szinhelyéről s azokat az impressziókat, melyeket magammal hoztam, teljes frisseségében vetem papirra. Mint egy nagy káosz, ugy nyüzsög még bennem minden, amit a szemem s a szivem felfogott. A lángban álló kikötői part, az összedőlt házak romjaiból hangzó halálkiáltások és az a nagy valami, ami az egészen átvonaglik.

Hajnalban volt — három óra — mikor a *City of Key-West* fedélzetéről először pillantottam meg a galvestoni partot, amely a szürke tenger messzi peremén szinjáték pompája gyanánt bontakozott ki. Az égbolt sötét pirja, mely a város felett fénylett, sajátságos döbbenettel hatott valamennyiünkre, kik a fedélzet korlátjaira dőlve, a távcsövekbe néztünk. Messziről — az érkező hajó fedélzetéről tekintve — felejthetetlen, megkapó látványként bukkant elő a kikötő: hatalmas lángok egész tengere lobog a házak között, égő szinekkel rajzolódva az égbolt sikjára.

— Ég, — mondta halkan texasi szomszédom, aki otthonába, Galvestonba készült.

Ég... De nem a város: azt csak később láttuk.

Mint egy ujkori autodafé: a szerencsétlenek hulláival felépitett máglyák hosszu sorának fényözönében vonult be a *City of Key-West* a kikötőbe. Köröskörül nagy némaság terjedt s a homályon keresztül csak sejtelmesen látszott a romokba dőlt raktárépületek felismerhetetlen halmaza. Sehol egy ember, sehol egy jelzőlámpa. Ezen a pontján széles e világnak megszünt minden élet.

... Aztán a városba léptem.

A *Nichols-streetnek*, mely a *Cuban Wharf* épületéből indul, egyetlen ép háza sem látszott. Félórai veszélyes tapogatódzás után juthattam csak a „népesebb“ tájékra. Itt-ott egy-egy árnyék suhant át a nagy elhagyatottságban: emberek árnyai, akik megrettenhettek valamitől s tova menekültek. A tompa csend némaságában aztán messzehangzó halk morajlás lőn kivehető távol előttünk: a kósza ebek vonitása...

*

Hosszu, kinos órák után érkezett meg a reggel derengése s a világosság lassu terjedése közben ugyszólván részletenként merült fel az éjszakából a város.

Valamennyi épület romokban fekszik s valamennyi rom egy-egy morgue. Ezerszámra menő apróbb-nagyobb tengeri jármü — megannyi roncs — ott fekszenek, a partra vetett halak hullái gyanánt, a kikötő körül. *Egy bárka a város piacának kellő közepén;* egy másik a Tremont szálló mellett egy istálló ajtaja előtt fekszik... Lelket ölő büz terjed a forró levegőben: az emberek ezreinek feloszlott hulláiból.

Hogy miként történt a nagy szerencsétlenség, azt az életben maradtak egyike igy mesélte nékem:

— Szombaton délután jött az istenitélet s másnap hajnali egy óráig tartott. Oly váratlan jött, hogy a legtöbb embert az ijedelem ölte meg. Hat és kilenc óra között az egész szigetből egy parány sem látszott: átölelte a tenger, mely feltartóztathatatlanul jött és elsodort mindent. A nagy sötétség, mely hirtelen a városra borult, megőrjitette aztán a lakoságot. Vad, kiáltó embertömeg futott az utcákon; ember és állat, összevegyülve egy csorda gyanánt, — — — látni mit sem lehetett, csak hallottunk mindent: a halál leirhatatlan, rémes riadóját... Aztán egymásután roppantak össze a házak.

A kapukat, melyeket az ár a házakról letépett s a viz a felszinre vetett, szempillantás alatt lepte el az uszó emberek tömege. De minő ára volt azokon az uszó tönkökön minden araszny helynek!... Fiu apjával vette fel a harcot; a nők számára pedig nem is jutott egyiken sem hely. — —

*

Tegnap hirdették ki a statáriumot Galveston romjai között s a rend fenntartására megjelent new-orleansi parancsnokság huszonnégy óra alatt kilencvén szerecsent lövetett agyon.

Ebben a néhány sorban van a mai helyzet teljes képe.

Az összedőlt házsorok sokadalmában az emberi vadság rémuralma vette kezdetét. A kontinens felől ideözönlött kósza bitangok a vadállatok erőszakos kegyetlenségével használták ki az általános fejetlenséget.

Mac Kibbin tábornok, ki a rendezésre kiküldött katonaság élén áll, meglepő dolgokat közöl napi bulletinjében. A mai napon például, egyetlen szerecsen zsebében *huszonegy levágott ujjat találtak, amelyeket gyürüstől metszett le a hullákról...*

Általában véve a mai állapot kétségbeejtőbb, mint volt a szerencsétlenséget követő reggelen. Miazmás kóros büz terjed mindenütt s ha a gyors intézkedések mihamarabb elejét nem vehetik a borzasztó helyzet fejlődésének, pestises járvány fészke lesz a legujabb kor legnagyobb csapásának szinhelyéből.

M. C. O'Feather.

Katonásan.

„Komáromi Mihály budapesti lakos egész elaborátumot dolgozott ki, amelyben megirja a cselédmizéria receptjét. A recept igen egyszerü. A cseléd katona, tehát katonásan kell vele bánni. A gazda föltétlenül parancsol a cselédjének, s ha a cseléd nem engedelmeskedik, a gazda elitélheti hat órai kurtavasra, elzárhatja, kikötheti, sőt rendbirságolhatja is.“

Ezt olvastam ma este egy estilapban. Szivemben azonnal az érzések ezrei kezdtek nyüzsögni, amikor elképzeltem a szobacicákat kurtavasban, a szakácsnékat pedig, amint rapportra jelentkeznek. És a következőkben bátor leszek bemutatni egy kis jelenetet abból a boldog korból, amikor a cselédügyet Komáromi Mihály polgártársunk elvei szerint katonai alapon reformálják.

*

A nagysága: Julcsa, a kutya teremtésit magának, álljon egyenesen, ha velem beszél...

Julcsa: Igenis, nagysága.

A nagysága: Különböző dolgokra jöttem rá. Először is eltörte a nagy vázát az ebédlőben. Sechs Stunden Arrest.

Julcsa (mereven): Igenis, nagysága.

A nagysága: Azután ma délben a hagymáskéssel vágta a kenyeret. Hat órai kurtavas. Érti?

Julcsa: Igenis, nagysága.

A nagysága: Nagyon hanyagul viseli magát; a konyha mindig piszkos. Aki igy viselkedik, abból sohse lesz vezérőrnagy. Nézze meg a szomszédék Marcsáját, az még csak huszonhárom éves és már vezérkari őrmester. Munka teszi nemcsak az embert, hanem a katonát is.

Julcsa: Igenis.

A nagysága: Aztán készüljön szorgalmasan a nagy gyakorlatokra. Itt az ősz. Az idén Tatán lesznek a nagy főzési manőverek és Jaslón a szobavikszolási tereptanulmányok. Még egyet. Az estéről félretett libacombnak nyomát se látom. Ellenben dohányszag van a konyhában. Mit jelentsen ez?

Julcsa (egyszerre felragyogó szemmel): Azt, hogy rapportra rendeltem ide egy káplárt...

— o. —

SZINHÁZ, ZENE.

** **A troubadour.** Dippel András után ma este *Alberti* Werner lépett föl az Operában, Verdinek abban a dalmüvében, mely a mi repertoárunknak egyik oszlopa. Alberti Wernert ugy fogadták, mint régi jó ismerőst, mint favoritot: meleg rokonszenvvel, zajos tapsokkal. Manrico *Alberti* Wernernek igazi bravurszerepe. A kritikusok hiába dobják a lomtárba, hiába mondják kétségbeejtően elavult verkli-operának a Trovatórét, amig akadnak olyan tenoristák, mint *Alberti* Werner, akik a tiszta, gazdag ömlésü olasz melódiákat hévvel, szárnyaló temperamentummal és a magasban járó hang csillogó fényével tudják énekelni. Ma nem adták el az „összes jegyeket", de a közönség lelkesebb volt, mint a megnyitó előadáson és taps, kihivás, ismétlés egymást érte. Az előadásban részt vett P. *Bartolucci* Viktória is, aki először lépett föl mint szerződött tag Azucena szerepében.

** **Csillag Teréz első fellépése.** *Csillag* Teréz, a *Nemzeti Színház* volt kitünő müvésznője, aki október elsejével, tudvalevőleg, a *Vigszinház* kötelékébe lép át, mint értesülünk, *Meilhac* és *Halevy*nek *A kis mama* (La petite mère) cimü darabjában fog a *Vigszinház*ban fellépni. A müvésznő fellépésének ideje nincs még megállapitva, mert *Csillag* Teréz asszony, mielőtt a *Vigszinház*nál megkezdené müködését, vidéki vendégkörutra óhajtana menni.

** **A takácsok bemutatója.** *A takácsok*, *Hauptmann* Gerhard hatalmas szinmüvének nagyszabásu előkészületei, különösen a mozgalmas tömegjelenetek gondos betanitása a *Vigszinházban* annyira haladtak, hogy a darab bemutató előadása szombaton, 22-én, okvetlenül meg lesz tartható. Az igazgatóság különös gondot fordit arra, hogy a diszletek, jelmezek és kellékek a kor- és helyi-hüség kivánalmainak egyaránt megfeleljenek. A jellemző diszletek a dráma szinhelyéül szolgáló porosz-sziléziai *Bagoly*-hegységben külön e célra eszközölt helyi tanulmányok alapján készültek. Különösen érdekes e tekintetben a *langenbilavi* takácskunyhó, amelyben az 1840-es években használt szövőszéken dolgoznak; az igazgatóság a *Bagoly*-hegység egy falujából hozatta ezt a szövőszéket, ahol ez a gyári ipar meghonositásáig tényleg használatban volt. A világszerte ösmert darab a *Vigszinház* müvészeti személyzetének nemcsak majdnem összes tagjait foglalkoztatja, lanem külön statisztéria szerződtetését tette szükségessé. Hilse Lujza takácsasszony megrázó szerepét *Jászai* Mari játszsza. Különösen érdekes és karakterisztikus takácsszerepekhez jutottak azonkivül *Hegedüs*, *Góth*, *Balassa*, *Gál*, *Fenyvesi* és *Bihari*. *A takácsok* bemutatója és többi előadásai iránt óriási érdeklődés mutatkozik, amit a jegyek tömeges előreváltása is bizonyit.

** **Komáromi Mariska az Operánál.** A *M. kir. Opera* igazgatósága, egy esti ujság értesülése szerint, tagjai sorába szerződtette *Komáromi* Mariska asszonyt, a *Magyar Szinház* volt primadonnáját. Ugyanez az ujság arról ad hirt, hogy az opera igazgatósága *Beöthy* Zsigát, a *Magyar Szinház* tagját és *Gábor* Józsefet, a *Vigszinház* tagját, ösztöndijasai közé szerződtette.

** **Uj Bisson-darabok a Vigszinházban.** A *Vigszinház* megszerezte két uj *Bisson*-darabnak az előadási jogát, amely *Párisban* is csak ezután fog bemutatóra kerülni. Az egyik darabnak még a cimét is titokban tartják, a másiknak Le bon juge (Az igazságos biró.) A két uj *Bisson*-darab kevéssel *párisi* bemutatójuk után fog a *Vigszinház*ban szinre kerülni.

** **Népszinház.** A Népszinház e heti müsora, eltekintve *Blaha* L. asszony gyöngélkedésétől, amely miatt a müvésznő ezidei első föllépését el kellett halasztani, — nem szenved változást. A *Párisi élet*, melynek eddigi előadásai zsufolt házak előtt mentek végbe, a héten még kétszer, csütörtökön és szombaton kerül szinre; holnap szerdán pedig a *Toledad* operett cimszerepében lép föl először mint szerződött tag: *Fedák* Sári, ki ebben a szerepben már mint vendég bemutatkozott a főváros közönségének.

** **Tosca Budán.** T. *Hadrik* Annának, a budai nyári szinház kiváló drámai hősnőjének multkori nagy sikere arra inditotta az igazgatóságot, hogy *Toscát*, *Sardou* romantikus drámáját holnap, szerdán, ujra szinre hozza.

** **Ganz Hugó drámája.** *Ganz* Hugónak *A forradalmár* cimü drámája, amelynek már megemlitettük azt a kettős érdekességét, hogy magyar tárgyu s hogy legelébb magyar nyelven a budapesti *Nemzeti Szinház*hoz volt benyujtva (a darab szerzője akkortájt budapesti német hirlapiró volt), szinre került a *prágai* Deutsches Theaterben. *Bécsi* ujságok jelentése szerint a darabnak rendkivüli sikere volt. A darabnak erős drámai jelenései óriásilag hatottak s a szerzőt az est során számtalanszor hivták.

** **Néphangversenyek.** *Hackl* M. Lajos zenetanár, egy könyomatos tudósító értesülése szerint, az idei tél folyamán több néphangversenyt készül rendezni a *Vigadó* nagytermében.

** **Szerző és igazgató.** Abban a különös kis polémiában, amely a *Harc a millióért* cimü darab bukása körül szerző és igazgató közt támadt, a szerző, ifj. *Bokor* József, magának vindikálja az utolsó szót. Hát megadjuk neki. Ifj. *Bokor* József ur ugyanis, a mellett az igérete mellett, hogy ebben az ügyben utoljára teszi, a következő sorok közlésére kér bennünket:

Igen tisztelt Szilágyi uram!

Tegnapi, tagadhatatlanul igen szellemes nyilt levelére engedje meg, hogy a legmélyebb köszönetemet kifejezhessem. Önnek igaza volt oh uram, — mikor fölfedezte bennem a gyermekhumort, — hisz ez már akkor nyilatkozott meg bennem, mikor el tudtam hinni hogy az az ominozus darab sikert fog aratni. De nem ezért nyilvánitom köszönetemet, hanem hogy kegyes volt „bukott darabjaim" sorozatát összeállitani, és ezáltal könnyüvé tenni az összehasonlitást azokkal a darabjaimmal, amelyek *sikert arattak*.

Felsorolnom fölösleges, — hála az istennek olyan szép számmal vannak, hogy ha abba a bizonyos serpenyőbe beraknánk, több mint valószinü, hogy az utóbbiak huznák le amazokat. Köszönöm önnek ujból a listát s a figyelmeztetést „gyermeki" mivoltomra. Teljesen igaza van! Akinek, mint nekem a nagyközönség jóvoltából ennyi igaz sikerem volt — „gyerekség" az ilyen bukást komolyan venni.

Béke velünk. — Igaz hive

ifj. Bokor József.

** **A Figaro és az Uránia.** A párisi *Figaro* rokonszenves közleményben emlékezik meg *Salamon* Ödönnek Párisról szóló darabjáról, amelyet az Uránia-szinház állandóan telt házakkal ad. A cikk a darab századik előadásáról szól, amikor az egész pesti francia kolónia a főkonzullal élén jelen volt a szinházban.

** **Reichemberg kisasszony pártában.** A párisi *Figaro* azt a szinházi pikantériát röpitette szét, hogy *Reichemberg* kisasszony, a *Théâtre Français* visszavonult naiváját egy *Bourgoing* nevü báró legközelebb oltárhoz vezeti. *Reichemberg* kisasszony most maga cáfol rá a *Figaro*ra.

** **Operett-előadások Belgrádban.** A *belgrádi* Nemzeti Szinház nevezetes ujitásra szánta rá magát ebben az évadban; besorozta müsorába az operettelőadásokat. Eddig a *Madarászt*, a *Bányamestert*, a *Nebántsvirágot* és a *Szép Helénát* adták elő zajos sikerrel.

** **Vidéki szinházak.** *Egerben*, *Deák* Péter szintársulatánál a minap jelentős sikere volt *Markovich* Margitnak, aki a *Folt*, *mely tisztit*ben Matild szerepét játszotta, mint vendég. Játéka öntudatos volt, alakját átérezte, és a közönség meleg elismerését megérdemelte.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** A *Telefon Hirmondó* ma este előfizetőinek szórakoztatására a m. kir. Operaházban szinrekerülő „A hugonották" operát közvetiti. A hugonottákban fellép Dippel András is, az Opera vendégművésze, ami bizonyos érdekességet fog adni Meyerberg rég nem hallott zeneművének. — Az operai előadás közvetitése után igen érdekes ujdonságokat olvastat fel a beszélő ujsán szerkesztősége, aztán pedig 11 óráig felváltva katona- és cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül.

Életemből.

Irta: *Sada Yacco.*

Most, hogy a párisi világkiállitáson *Loie Fuller* szinházában társulatunkkal játszom, annyira felém fordul a párisiak és az idegenek figyelme, hogy sok ujságiró keres föl. Es elmondom jó egynehányszor az életem nagyon egyszerü történetét. Most mondom el ezeregyedszer.

Tokióban, Japán fővárosában születtem, abban a rengeteg városban, amelynek két millió lakója van. Gésa voltam, de nem teaházban. Hét év előtt Kamakami felesége lettem. Most 23 éves vagyok. Kamakami nagyon gazdag és becsült politikus volt Tokióban. De amikor a szenátusok választásánál megbukott, otthagyta a politikát és a szinpad felé fordult. Szét akarta rombolni az ősi tradiciókat és a japán szinpadon olyan müvészetet akart teremteni, amely az életet rajzolja.

Iskolát nyitott és egy nagy szinházi termet épittetett. Néhány hónap mulva 300 növendéke tanult nála és a szinháza a legvirágzóbb volt Tokióban. Körülbelül 18 hónapja, a férjem — aki mindig a haladást keresi — velem együtt elhagyta a mi drága Japánunkat, hogy az Egyesült Államokon keresztül Európa egy részét megismerjük.

Magunkkal vittünk tizenkét növendéket és San-Franciscoba hajóztunk. Első utazásom volt, amelyet nem minden elfogódottság nélkül kezdtem meg. De ugy gondoltam, hogy San-Francisco Jokohamával szemközt fekszik és talán láthatom onnan, ha messziről is, a nagy japán várost. Csak egy szórakozó és tanulmányutat akartunk tenni, de San-Franciskóban olyan kecsegtető ajánlatokat tettek a férjemnek, hogy növendékeivel együtt rászánta magát néhány előadás megtartására. A premier estéjén megbetegedett az a növendék, akinek a gésa szerepét kellett volna játszani. Az előadást el kellett volna halasztani. Azt ajánlottam hát a férjemnek, hogy én fogom ezt a szerepet eljátszani. Nem tartoztam ugyan soha Kamakami társulatához, mert Japánban szigoru törvények tiltják, hogy egy nő szinpadon egy férfi oldalán megjelenjék. De San-Franciskóban megpróbálhatja az ember. A férjem félve egyezett csak bele, mert nem jól tudtam a szerepet és nem igen készültem arra, hogy a közönség előtt játszszam.

A bátorság erőt adott és diadalt arattam! Tizszer kellett a darab végén a közönség előtt megjelennem, amely a szinpadra akart tódulni, hogy engem diadalmenetben elvigyen, de én megszóktem az ovációk elől.

Ez volt a bemutatkozásom.

Azt bizonyitja ez, hogy a müvészetben a természet hasznosabb, mint a tanulmány, noha ezt az utóbbit sem szabad elhanyagolni, sőt ellenkezőleg, ezt annyira éreztem, hogy az első fellépésem után való napon elkezdtem a fáradhatlan tanulást.

Most imádom a pályámat és minden időmet annak szentelem.

Londonban nagy sikerrel játszottam Viktória királynő előtt. Amikor kérdezte, hogy mivel hálálja meg a játékomat, azt kértem, hogy eszközöljön ki engedélyt a mikádótól arra, hogy a férjemmel és a növendékeivel a *tókió* szinházban is játszhassam. A királynő megigérte, hogy amennyire lehet, az óhajomat teljesiti és néhány nappal később arról értesitett, hogy a mikádó „követeleződző kivánataimnak" eleget tesz.

Ha a szép Párisban több bátorságom lesz, mint most van, akkor eljárok a szinházakba, hogy Sarah Bernhardt, Rejane és Bartet müvészetét csodáljam. Szerettem volna Duset is látni, akiről nekem sokat beszéltek és aki állitólag éppen ugy szokott meghalni, mint én. De Duse hazájában van — a boldog! — és én is sietek két hónap mulva vissza hazámba.

*

A *Vigszinház* vezetősége lépéseket tett *Párisban*, hogy az ott müködő exotikus japán társulatot, Sada *Yacco*val egyetemben, néhány vendégszereplésre megnyerje. A megindított tárgyalások valószinüleg eredményesek lesznek s igy a *budapesti* közönségnek az idei évad során alighanem alkalma lesz a „Japán Duse"-t a *Vigszinház* szinpadán üdvözölhetni.

MÜVÉSZET.

Iparmüvészetünk Párisban.

Páris, szeptember 18.

A párisi nagy kirakóvásár juryjei a kiállitott tárgyakat klasszifikálták s mi magyarok mindenképpen meg lehetünk elégedve a bizonyitványunkkal, melyet a müvelt világ Mekkájában számunkra kiállitottak. A lázas munka, a nem kimélt költség és fáradság meghozta azt, mire törekedtünk: észrevettek bennünket, nem kicsinylőleg, egyszerü tudomásvétellel, hanem ellenkezőleg: elismerték és kellő dicséretre méltatták a magyar faj izmos tehetségét minden téren.

A francia nép — az örök sovén — mely Tissot-féle fogalmakkal birt rólunk, felismerte, hogy Magyarország nem az a barbár és müveletlen föld, mely ázsiai állapotokat rejteget magában, hanem erősen áthatva kulturális eszméktől, amerikaias gyorsasággal halad a fejlődés utján s nem egy téren a nyugati kulturállamokkal versenyképes dolgokat produkál.

Lehet, hogy tényleg mások vagyunk, s a kiállitáson természetesen nem hibáinkat mutogattuk, hanem arcunk azon felét, mely a legszebb. Szalmaláng jellemzi a magyart s ez vitt arra, hogy lelkesedéssel készültünk a világkiállitásra, melyen megmutathassuk, hogy milyen is az a — magyar hatvágás. Nincs is állam, mely aránylag olyan elegánsan jelent volna meg, mint a miénk, nemcsak külsőleg, hanem a kiállitott dolgok komoly értékénél fogva is.

Kaptunk ordót eleget. Iparmüvészetünk szintén megkapta azt, amit megérdemelt, s erre méltán büszke lehet. Sőt mintha egy kissé jobban megbecsülnék odakünn, mint — itthon. Népünk varottasait, himzéseit s egyéb müipari produktumait valósággal széjjelkapkodják, Zsolnay agyagremekei pedig, mint minden más müpiacon, ugy Párisban is előkelő hirüek. Ami fiatal, fejlődésben levő iparmüvészetünk a kisebb kitüntetések mellett megkapta a legnagyobbat is.

A grand prix odajutott zseniális tervelő müvészünk — *Faragó* Ödön — mellére. A népek müvészetének nemzetközi porondján ilyent kapni a legnagyobb eredmény. Nincs szerencsém ismerni Faragót, de azt hiszem, maga sem volt elkészülve ekkora kitüntetésre. Annyi tény: odakünn nagyobbnak látják őt, mint itthon. Hogy a grand prix-t megkapta, az csak a finom izlésü s müvészvérü francia nép itélőerejének jelessége mellett bizonyit, amely minden nagystilü dolgot megbecsül.

Nézetem szerint minden iparmüvészünk között

Faragó Ödönben van a legtöbb eredetiség s magyarosság. Ez az ő erőssége s ebben rejlik párisi sikere. Egyéniség, s ezt nem azzal akarja észrevétetni, mintha a tulhajtott modern formák és extravagans vonalak kultuszát üzné. Modern iparművészeti eszméktől áthatva önállóságra törekszik, meg arra, hogy a szerkezet kigondolásában s a diszitő motivumokban is minél több magyarosságot fejezzen ki. Teljesen átérti azt a felfogást s észjárást, amely a magyar nép diszitésében nyilvánul s ha a nép diszitő müvészetéből vesz motivumot, azt finomabbá, modernebbé teszi, átformálja saját egyéniségéhez. Utóbbi időben izmosodott s alakult ki erőteljesebben egyénisége. Ha azelőtt erősen meglátszott munkáin az angol butorstílus hatása, ma már megvan nála s mindig sikerül neki: a szerkezetnek és diszitménynek magyaros invenciója s harmonikus egybeolvasztása.

Többi tervelőink — köztük a kitünő Horti, — müiparosaink — köztünk első sorban Thék Endre — mind becsülést, igaz elismerést szereztek számunkra, s jóleső örömmel látjuk, hogy ez iparmüvészetünkben uralkodó irány életképes. Mikor még februárban láttuk azokat a tárgyakat, melyek a moden magyar iparmüvészetet a párisi világkiállitáson képviselik, hozzáértő emberek tudhatták, hogy lámpaláz nélkül várhatjuk az első debut eredményét. S csakugyan igazi sikerről számolhatunk be. Többet nem várhatunk akkor, midőn iparmüvészetünk jóformán még egészen ifju, s csak néhány év óta pezsgőbb benne az élet, midőn eddigi sorsa nem volt valami tündéries, s küzdenie kellett társadalmunk nemtörődömsége és előitéletével szemben. Müiparosaink csupa ambicióval dolgoztak, minden tehetségükkel rajta voltak, hogy a közönség kivánalmát kielégitsék, s mégis mint egy féreg, ugy rágódott sokáig a közönség felfogásán az, hogy csupán az szép és jó, ami külföldön készült.

Az ugynevezett világmüveltséggel biró urak, az „europäer"-ek, kiknek utazásukban alkalmuk volt a nagy kulturnemzetek fejlett s régi tradicióikon nevelődött iparmüvészetét szemlélni, hazakerülve a külföldinek hozsannáját zengették s azt tartották, hogy a magyar müiparos mást nem tehet, mint azt, hogy teljesen az idegen példákat utánozza. Mások meg ezzel nem voltak elégedettek, s a magyar stilus megteremtését hirdették olyformán, hogy a magyar nép diszitő iparának formáit kell utánozni s lerajzolni modern ipari tárgyakra, fára, kőre, agyag vagy éromunkára stb. Az igy létrejött munkák közt természetesen több volt a rossz mint a jó; sokan a népipar formáit a maga primitivségében is rárajzolták különböző dolgokra s igy jött létre a legteljesebb kontraszt az anyag természete és a rárajzolt diszitmény között. A kritikusok pedig váltig mondogatták, hogy mindez kezdetleges, izléstelen, parasztos, müvészietlen. Nem sok ideje annak, hogy az Iparmüvészeti Társulat erőteljesebben kezébe vette iparmüvészetünk ügyét s ime azóta, rövid idő alatt minden megváltozott. Egy kis agitációval, okos és komoly vezetéssel sikerült áttörni a társadalom kicsinyes előitéletének khinai falát. Jöttek müvészlelkü, izmos tehetségü tervelők, — Faragó, Horti, Spiegel, Huszár Ilona báróné stb — s bebizonyult, hogy a magyar iparmüvészet remek alkotásokra is képes. Elment Párisba is vendégszerepelni s a première mindenképpen sikerrel járt.

Ma még iparmüvészetünk nem oly nagy, kialakult s minden izében eredeti, mint az angol, francia, holland, svéd vagy a német. Meglátszik rajta a párisi vagy müncheni atelierek hatása, mert nem egy dologban még tanul tőlük, de nem esik a modernség beteges tulzásaiba, s az egészet jellemzi bizonyos józanság, mely az extravagans vonalak kinövéseit szépen lenyesegeti. Még egészen ifju, de már törekszik az önállóság felé. S ha minél inkább létre jön a közösség a tervelő müvészek meg a magyar közönség között, ugy meglesz iparmüvészetünk formáiban az, ami ma még hiányzik, — a nemzeti jelleg. Nem lesz akkor ábránd a magyar dekorativ stilus, hanem megvalósul.

Ma pedig konstatálhatjuk: iparmüvészetünk egészséges utakon jár s erőteljesen fejlődik. Tekintve az ifju tehetségek életerős munkáját, igazi ambicióját, erős bennem a remény arra, hogy a legközelebbi világkiállitáson bemutatkozva, párisi sikerünk meg fog ismétlődni, még pedig hatványozódva.

Dömötör István.

EGYESÜLETEK.

(A Győri Kör Budapesten.) A Győri Kör a nyári szünet után, jó munkával kezdi meg müködését. Pályázat utján két szegénysorsu egyetemi hallgatót részesit segélyben. A pályázatnál első sorban győri és győrmegyei születésü ifjakat vesz tekintetbe. A pályázati kérvényeket dr. *Braun* Mór egyesületi alelnökhöz (VI. Lázár-utca 20.) vagy *Zoltán* Emil titkárhoz (VIII. Kerepesi-ut 47.) kell beküldeni. A sok áldásos munkát végzett egyesület helyisége továbbra is az Opera-kávéház első emeletén marad s szerdánként tartja összejöveteleit.

FŐVÁROS.

(*) **Az iparoktatásügyi bizottság** ma délután ülést tartott, *Faller* Ferenc tanácsos elnöklése mellett. Elfogadta a bizottság *Verédy* Károly tanfelügyelő javaslatát, a tekintetben, hogy az iparosinas-iskolákban levő tanitók közül kiket menthetnek föl a képesitő vizsga letétele alól. A VII. ügyosztály (közoktatásügyi) megteszi a javaslatát az iparosinas iskolai tanitóknak az 1900—1901. iskolaévre való alkalmazása tárgyában. Tiz uj hely van üresedésben. Az ügyosztály ajánlja, hogy ezekre a helyekre a következőket alkalmazzák: *Bursics* Ernő, *Bárány* Zsigmond, *Mészkő* József, *Kolbe* Antal, *Lakvezen* Henrik, *Székely* Lajos, *Csoma* Zsigmond, *Hajós* Fülöp és *Sönviszky* László. A budapesti református egyház vezetősége azt kérte a fővárostól, hogy a hitoktatás idejét — a szabályzat megváltoztatásával — a helyett, hogy a délutáni 1—3 óra közt tartanák, tegyék át délelőtti 11—12 órára. A bizottság ehhez nem járult hozzá. Fölkéri ebből az alkalomból a bizottság a tanácsot, hogy bármilyen nehézségekbe is ütköznek az iparos inasok hitoktatása, mégis utasitsa a hitoktatókat, hogy az ifjuságot legalább egy hónapban egyszer részesitsék vallás-erkölcsi oktatásban.

Javasolja a bizottság, hogy abban az esetben, ha idő előtt való fölszabaditás történik s ennélfogva az inas-szerződés megszünik, az illető iparos mester köteles legyen jelentést tenni, annál az iskola igazgatónál, ahová az inas járt.

SPORT.

⁂ **Postagalamb-bajnokverseny.** Az októberi baromfikiállitás alkalmával a postagalamb tenyésztők Hatvanból bajnokversenyt rendeznek. A versenyben egy galambbal bárki is részt vehet. A verseny iránt érdeklődők az *Országos Baromfi Tenyésztési Egyesület* igazgatóságánál (Rottenbiller-utca 30. sz.) kaphatnak bővebb felvilágositást.

⁂ **Evezős-verseny.** A Nemzeti Hajós-Egylet sikerült házi evezős-versenyt rendezett vasárnap a pesti Dunaágban. A versenyeket nagyszámu közönség nézte végig. A versenyek a következő eredményekkel végződtek:

Junior négyes. 1. Hübner korm., Scheldt, Makláry, Haris, Rapaich; 2. Kertész Róbert korm., Wetzel, Elischer, Prükler, Gilio. *Senior skiff:* 1. Fleischmann Ottó, 2. Szandtner Gyula. *Junior-doublo:* Wetzel—Szemler, Scheldt—Haris. *Senior négyes:* 1. ifj. Walkó korm., ifj. Sohner, Almássy, Fleischmann, Kertész R., 2. Kertész D. korm., Vermes, Szandtner Gy., Habay, Schmicker. *Nyolcas:* Kertész R. korm., Rumpelles, Szandtner Gy., ifj. Szohner, Schwicker, Elischer, Habay, Kertész A., Szemler, 2. Csuka korm., Szandtner B., Almássy, Fleischmann, Kertész D., Prükler, Gilio, Walkó, Rapaics. *Junior skiff:* 1. Wetzel, 2. Schelot.

⁂ **A startgép.** Nagy aktualitása van a lóversenyvilágnak — ezuttal nem valami verseny, mert a tipelés szünetel vasárnapig, hanem: a startgép. Hetek óta valahány ember letörik a lóversenyen, mindenki bajának a startgép az oka. Az a gép, mely a kétéves lovakat elinditja. A fiatal csikók közül egyik-másik megriad, a mikor felszalad a gép zsinegje s ott marad állva, a másik megkésik; pardon pedig nincs, mert a startgép zsinegjének a felcsapódásával a start végérvényes. Sok hamis verseny volt már a gép miatt, tömérdek letört sportsmannek volt eddig is temetője a „gép," nem is szólva arról, hogy a mióta nálunk a startgép funkcionál, azóta nincs az a sportsman, aki a kétévesekről véleményt tudna alkotni magának. A közönség nagy része ezért magát a startgépet okozza, a rendszert s itt csak az a különös, hogy a skrupulozus angoloknál teljesen meghonosodott a startgép, pedig 25—30 kétévest is elinditanak vele egyszerre. Ausztráliában pedig nem ritkán 35—40 csikó is áll a startgép előtt. Látható ebből, hogy nem a rendszer az oka az össze-vissza futásnak, nem a startgép rendszere, hanem az a gép, mely most nálunk használatban van az inditásnál. Ennek a gépnek a zsinegje nagyot sistereg, amint felcsapódik, a lovak megijednek s innen van az, hogy olyan sok ló veszit a startnál. Jó helyről ugy értesülünk, hogy *ez a* startgép alkonyát éli nálunk, használhatatlansága bebizonyulván, más, hihetőleg jobb inditó gépnek fog helyet adni, amelynek az az előnye is meglesz, hogy magyar találmány. Egy budapesti fiatal müegyetemi hallgató, aki alkalmasint sokszor letört már a lóversenyen, vette a fejébe, hogy jobban kellene elinditani a kétéveseket. Megjavitotta a startgépet s egészen ujjáalakitva terjesztette a Jockey-klub elé. Most már nem fog lármázni a zsineg, nem akad a lovak meg a jockeyk nyakába, hanem felcsapódik, mint a karikacsapás, hirtelen, nesztelenül. Az uj gépet most próbálják ki s ha beválik, legközelebb már azzal fogják inditani a kétéveseket. Annyi bizonyos, hogy a mostani startgépet nem fogják többé alkalmazni. Ez pedig sok emberre lesz kellemetlen, mert kit fognak ezentul okolni a turftudósok a letörésekért....

⁂ **A soproni vizslaverseny**, amelyet az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesület szeptember 8-án és 9-én rendezett, minden tekintetben tényesen sikerült. Éppen a soproni verseny, melyhez hasonló hazánkban 8—10 óta nem volt, oly jó anyaggal rendelkezett, mely a biráló bizottság jelentése szerint jelentékenyen megnehezitette a birák munkáját. Legjobbak voltak gróf Beckers „Jobb of Fiume" és Fónagy József „Gora" nevü engol setterje, melyek kitünő orrukkal és kifogástalan munkájukkal bármelyik angol versenyen biztosan elsők. Az ebek dresszurájáit illetőleg a versenyt Fónagy József gentleman, Adamovits és Sétaffy hivatásos idomitók páratlanul álló dresszurája dominálta. A nagyszámu tiszteletdij fényét emelte az egyesület védnökének, József Agost főhercegnek nagyértékü ezüstváza ajándéka, melyet a jury Fónagy Józsefnek, hazai kynologiánk egyik legtáradhatatlanabb munkásának itélt oda, ki jelen versenyen is 5 kitünő minőségü ebbel vett részt. A versenyen jelen volt Sopron és vidéke összes intelligenciája, mely Gromon Dezső v. b. t. t. államtitkár, az Orsz. E. É. ügybuzgó és szeretett elnöke körül csoportosulva, folytonos jókedvvel és élénk tetszésével bizonyitotta a verseny sikerét.

⁂ **A Leger.** Nagyon érdekes lesz a jövő csütörtökön eldülő St. Leger, mely minden évben legnagyobb szenzációja a budapesti őszi meetingnek. A talpon levő legjobb háromévesek futnak érte — Capo Gallon és Incroyable-on kivül valamennyi számot tevő képviselője a Derby klasszisnak. A verseny favoritjai *Attila* és *Polónius*. Ujabban sok a hive *Boldog*nak is, amióta nemrég *Testőr*t leverte s a lovag Lederer Sándoré lett. Lovag Lederernek nagy kilátása van a dijra, mert *Boldog*on kivül *Ritka II*-ót is inditja, pedig utolsó formái szerint csaknem a legjobb háromévesnek tekinthető. *Boldog*nál mindenesetre nagyobb szerepet fog a versenyben játszani. A Legeren kivül a Szent László-dij lesz a meeting legnagyobb eseménye.

Nyilttér.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Egyéves önkéntesek részére küld dijtalanul árjegyzéket.

Egyéves önkéntesek részére készíti a legelegánsabb egyenruhákat.

Egyéves önkéntesek részére sorozási kérvénymintákat dijtalanul küld.

Egyéves önkéntesek részére legolcsóbban készíti az egyenruha-felszerelést.

Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben dijtalanul ád felvilágositást.

Egyéves önkéntesek részére ujabban kiadott utbaigazitási könyvét dijtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Értesités.

Azon fölmerült hirek ellenében, melyek szerint **1826.** év óta fennálló **vászon- és fehérnemü-üzletünk** más cég birtokába ment volna át, köztudomásra hozzuk, hogy ezen hiresztelések teljesen alaptalanok, mivel üzletünk változatlanul vagyis:

HARIS, ZEILLINGER és TÁRSA

a kék csillaghoz

Budapest, IV., Váci-utca 16. szám

cég alatt tovább is megmarad. Epp oly változatlanul maradnak üzleti elveink, melyek szerint mindig azon vagyunk, hogy nagybecsü vevőinket a legjobb minőségü áruval, szolidan és olcsón kiszolgáljuk.

Tévedések elkerülése végett hangsulyozzuk, hogy üzletünk csakis **Váci-utca 16. szám** alatt létezik.

Haris, Zeillinger és Társai

a kék csillaghoz

cégtulajdonos: FABINYI GÉZA

cs. és kir. udvari szállitók.

Vasuti dijszabási tanfolyam a budapesti kereskedelmi akadémián.

Előadások hetenkinti két esteli órában.

Beiratások d. u. 5—8-ig Andrássy-út 69. sz. I. emelet. (könyvtár).

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Esküdtszéki tárgyalások.** Az október elsejétől tizenötödikéig terjedő ülésszakban a budapesti büntető törvényszék esküdtbirósága három bünügyben fog itélkezni. Október másodikán *Puchli* Gábor gyilkossága kerül végtárgyalásra, október negyedikén szándékos emberölés büntettének kisérlete lesz a tárgyalás anyaga, 8-án pedig *Kapraik* István kerül halált okozó sulyos testi sértés büntette miatt az esküdtbiák elé. A törvényszék *főtárgyaló* tanácsa októberben a következő sajtópörökben mond itéletet. *Október 6-án*

Arany József ellen a Magyar Molnár Ujságban megjelent cikk miatt *rágalmazás* vétsége ügyében. *Október 10-én Demjén* József ellen a *Debreceni Ujság*ban megjelent rágalmazó cikk miatt. *Október 13-án* ugyancsak rágalmazás vétsége miatt ül a vádlottak padján *Kutna* Salamon, a *Jüdisches Tagblatt*ban megjelent cikke miatt. *Október 16-án Ganz* Mór tömött itélkeznek a *Lajosmizse és Vidéke* cimü lap rágalmazó cikke miatt. Az esküdtszéki és sajtóügyi főtárgyalásokat *Zsitvay* Leó elnök vezeti. Szavazóbirák lesznek *Lenk* Gyula itélőtáblai és dr. *Sántha* Elemér törvényszéki birák.

§§ **Pesti Imre ügye.** A pestvidéki esküdtbiróság előtt ma folytatták a főtárgyalást Pesti Imre ügyében, aki két pisztolylyal üldözte a feleségét és e közben az asszony egyik védelmezőjét életveszélyesen megsebesitette. A vádlott ma is hazudozott s minden áron ki akart bujni a szigoru büntetés alól. A tanuk kihallgatása után dr. *Szikszay* Sándor és dr. *Németh* Ödön törvényszéki orvosszakértők nyilatkoztak a biróság előtt a vádlott elmebeli állapotáról s azt teljesen rendben levőnek mondták. Az esküdtek a vád és védelem meghallgatása után félórai tanácskozásra vonultak vissza, mely után vádlottat hétnél több szóval bünösnek mondták ki és a jogos önvédelem esetét is kizártnak mondták. A törvényszék a verdikt alapján Pesti Imrét kétrendbeli szándékos emberölés kisérletének büntettéért s sulyos testi sértés vétségeért *két* évi fegyházra itélte. Az itélet jogerős.

§§ **Takács Zoltán büntársa.** *Takács* Zoltán bünügyében a minap *Balázs* Imre pusztaszenttornyai földbirtokos töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy Takács és Oravetz rábeszélésére hatszáz forintos kötcsönt vett föl kétszáz holdas birtokára, azután pedig a pénzt Oravetznek adta s megbizta őt avval, hogy vegyen rajta hengereket a bankópréshez. Balázs azt állitja, hogy neki ezenkivül semmi szerepe nem volt a pénzhamisitásban.

§§ **Kost, a leánygyilkos.** *Brémából* táviratoznak: *Kost* Bertalan szenzációs bünügyének tárgyalását ma kezdték meg a brémai törvényszék előtt. Kost Bertalan asztalos legényt avval vádolják, hogy ez év március tizenhetedikén Bréma közelében a vizbe fojtotta kedvesét, *Wodicka* Mária cselédleányt. A vádlottnak két menyasszonya is volt a büntett elkövetése idején. Az egyik az áldozat, a másik *Schimera* Anna, mostani felesége, akit szegény leány létére a vádlott csak ugy tudott feleségül venni, hogy első kedvesét megölte és kirabolta.

A gyilkos, a tett elkövetése után Amerikába ment, de a bécsi ügyészség megkeresésére Chikagoban letartóztatták. A kiadatási eljárás sokféle huzavona után, julius havában ért véget, mikor azután Kostot kiszolgáltatták a brémai törvényszéknek. Kost mindvégig tagadja a terhére rótt büncselekményt, de az ügyészség gazdag érvekkel bizonyitja bünösségét.

A tárgyalást *Völker* elnök vezeti, a vádat *Löning* államügyész képviseli.

A vádirat szerint Kost Bertalan huszonkilenc éves, pilseni születésü, asztalos. A meggyilkolt leány holttestét egy Bremába tartó fuvaros látta meg a vizben s korbácsa nyelével huzta ki a hullámokból. A holttesten az erőszaknak semmi nyoma sem volt látható, ugy, hogy csak később támadt az a gyanu, hogy Wodicka Mária büntény áldozata lett. A bremai törvényszék elrendelte az exhumálást s mikor az áldozat nővére fölismerte a holttestet, azonnal Kostra irányult a gyanu.

A vádirat ezután részletesen mondja el a gyilkosság történetét s Kost előzetes intézkedéseit. A vádirat felolvasása után a vádlottat hallgatták ki, aki állhatosan tagadta bünét.

TÁVIRATOK.

Hága, szeptember 18. Az országgyülés ülésszakát trónbeszéddel megnyitották, mely azt mondja, hogy az idegen hatalmakkal való barátságos viszonyban nem állott be változás, csak a Khinával való viszony zavartatott meg az ottani állapotok következtében. A békekonferencia egyezményeit majdnem az összes hatalmak rektifikálták. Remélhető, hogy a *legközelebb Hágában felállitandó nemzetközi választott biróság* meg fog felelni hivatásának, mely a népek közt való viszályok békés elintézésében áll. A délafrikai háboru sajnálatos eseményei és a khinai zavarok kivánatossá tették, hogy azokon a partvidékeken haderő legyen, amely, ha szükséges, megvédje a honfitársakat. A pénzügyek állapota kedvező, de szükséges a pénzeszközök szaporitása az uj kiadások fedezésére. Atjehben (Atsia), hála a hadsereg és a hajóhad éberségének, javult a helyzet.

Az északi sark felé.

Kopenhága, szeptember 18. Az *Andrup-féle expedició* egy tagja táviratot küldött Grannemouthből (Skócia) a Ritzau-ügynökségnek. E szerint Andrup julius 18-án Grönland keleti partján, a Dalton-fok mellett kötött ki 69°25' északi szélesség alatt. A jégviszonyok délfelé kedvezők. A hajó expedició megvizsgálta és térképezte a Scovestgsundig terjedő partvidéket, itt 3 hétig dolgozott és több helyen kikötött a Skovesbysurel és az Oszkár király-kikötő közt. E hó 1-én a hajó Grönlandból ismét tengerre szállt, 5-én Islandba érhezett és 7-ikén a Dyra-fjordból megint a Grönlandon levő Angenagralikba vitorlázott.

Szerencsétlenség a tengeren.

Londonból táviratozzák: A Lloyd-társasághoz Pembreyből érkezett jelentés szerint a *Gordon Castle* nevü glasgowi gőzös a Cardigán-öbölben összeütközött a *Storusaru* nevü hamburgi gőzössel. Mindkét gőzös elsülyedt. A *Gordon Castle* személyzetéből *20-an életüket vesztették.*

A román-bolgár konfliktus.

Szófia, szeptember 18. *Ferdinánd* fejedelem tegnap ideérkezett s csakhamar tovább utazott Várnára.

Szófia, szeptember 18. Szerb részről történt fölszólalásra *Szárafov*, a macedon bizottság elnökét az államügyész elé idézték bizonyos neki tulajdonitott levelek miatt, amelyek a román iratosomóban voltak és a szerb király ellen való merénylet tervéről szólottak. *Szárafov* visszautasitotta a vádat és követelte a levelek fölmutatását, amelyeket *hamisitványoknak* mond.

A szerb szkupstina összehivása.

Belgrád, szeptember 18. A kormány elhatározta, hogy decemberre összehivja a skupstinát.

A német birodalomgyülés.

Berlin, szeptember 18. A birodalomgyülés novemberben ül össze.

Malária Dalmáciában.

Grác, szeptember 18. Dalmácia északi részében tömérdek malária-eset fordult elő. A zárai helyőrségi kórházak tele vannak maláriás katonákkal.

Harcok a Szaharában.

Páris, szeptember 18. A hadügyminiszter jelentéseket kapott a Szahara oázisaiból, mely jelentések szerint mult hó vége felé Deldul vidékén (Timmimun mellett) a berberek és Falconetti és Rein kapitányok közt összeütközés történt. Falconetti egy njabb harc után e hó 7-ikén visszatért Timmimunba anélkül, hogy tovább háborgatták volna. A még nem teljes jelentés szerint a franciák a harcban huszonhat halottat és sebesültet vesztettek, ezek közül két tiszt elesett, kettő megsebesült. Elgolából erősitéseket küldtek Quinquandon parancsnok vezetése alatt.

Sárgaláz.

Rotterdam, szeptember 17. A Dakarból Lissabonon át a csatornába érkezett *General Dodds* francia gőzös nem kapott engedelmet, hogy az itteni kikötőbe bejöjjön, mert Dakarban a sárgaláz pusztit és a hajó legénysége közt néhány megbetegedés fordult elő, amelyek a sárga láz tüneteit mutatják. A gőzös vesztegzár alatt áll.

A pestis.

Glasgov, szeptember 18. Ma ujabb pestis-haláleset történt. Az esetek összes száma most 21. Orvosi megfigyelés alatt 110 ember áll.

Bukarest, szeptember 18. Az egészségügyi tanács határozatával Glasgow városa és környéke, a szomszédos kerületek és kikötők pestisjárványosoknak jelentették ki. E vidékről jövő provenciákat csak Sulinában fogadnak el, ahol szigoru fertőtlenitésnek és 10 napi vesztegzárnak vetik alá. Oly tárgyak, melyek podgyásznak, vagy ipari termékeknek tekintendők, teljesen ki vannak zárva a behozataltól.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 18. A szab. osztr. magy. államvasuti társaság ma kérvényt nyujtott be a bécsi tőzsdekamarához 84 millió frank vagy 68,040.000 márka összegü elsőbbségi kölcsöne 4%-os kötvényeinek hivatalos jegyzése iránt.

New York, szeptember 18. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 10.⅞ (10.⅞). Okt.-ra 10.08 (10.23). Decemberre 9.67 (9.78). New-Orleansban helyben 10.⅝, (10.¹⁵/₁₆). — *Petróleum:* Stand white New Yorkban 8.05 (8.05). Stand white Philadelphiában 8.— (8.—). Rafined in Cases 9.35 (9.35). Credit Balances at Oil City 1.25 (I.25). — *Zsir:* Western steam 7.45 (7.30). Rohe és Brothers 7.80 (7.50). — *Tengeri* irányzata szilárd. Szept.-re 47.¼ (47.¼). Decemberre 41.⅜ (41.½). Májusra 40.⅞ (41.⅛). — *Buza* irányzata igen szilárd. Piros őszi helyben 83.⅝ (82.¾). Szeptemberre 82.⅛ (81.¼). Decemberre 84.¼. (83.¾). Márc.-ra 87.— (86.⅝). Májusra 86.½ (86.⅛). Gabona szállitási dija Liverpoolba 4.½ (4.½). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 8.½ (8.½). Szept-re 7.05 (7.10). Novemberre 7.25 (7.25). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — *Cukor:* 4.⅛ (4.⅛). — *Ón:* 30.— (30.62). — *Réz:* 16.¹⁵/₁₆ (16.87). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 18. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata igen szilárd. Szeptemberre 77.½ (76.⅞). Októberre 77.⅝ (77.⅛). — *Tengeri* irányzata szilárd. Szept.-re 40.— (40.⅛). — *Zsir:* Szept.-re 7.05. (6.87). Októberre 7.05 (6.87.) — *Szalonna* short clear 8.10 (8.10). — *Sertéshus:* Szeptemberre 11.15 (10.97). Októberre —.— (—.—.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Pályázat. A Mészáros-pályázat társadalmi és történeti szinmüvekre szól. *A társadalmi müvek* birálói: *Ábrányi* Emil, *Alexander* Bernát, *Ivánfi* Jenő, *Nádai* Ferenc és *Beöthy* László. (Ez utóbbi az eltávozott gróf Festetich Andor helyett.) *A történeti darabok* birálói: *Ambrus* Zoltán, *Rothauser* Miksa, *Tóth* Imre főrendező, *Bartók* Lajos és *Váradi* Antal. A határidő, melyben az *eredményt* ki kell hirdetni, *1900. október 1.* A társadalmi darabnál föltétel csak annyi, hogy a Nemzeti Szinházban *sikerrel előadható legyen*; — a történeti münél föltétel: *irodalmi értők.*

G. F. *Győr.* 1. Igen, a budapesti kereskedelmi akadémia „akadémiai tanfolyama" két évre terjed. Az 1900/1901. tanévben azonban csak az első évfolyam nyilik meg. 2. Van még állami felső ipariskola Kassán, állami fa, fém, agyag, vas, szövő és kőipari szakiskolák: Brassóban, Ungváron, Székely-Udvarhelyen, Zalatnán, Aradon, Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, Szegeden, Homonnán, Ujpesten, Késmárkon, Gölnicbányán. A külföldi iparisolákról nincs jegyzékünk.

N. A. *Perecseny.* 1 Állami tanitónőképezdék vannak: Budapesten, Kolozsvárott, Pozsonyban, Szabadkán. 2. Ha 14-ik évüket már betöltötték s a megkivánt előképzettséggel birnak, igen. 3. Szállást és mosást ingyen, ellátást mérsékelt árért nyernek.

W. E. *Kis-Tárkány.* Az *olasz királyságnak* első királya II. Viktor Emánuel volt, aki azelőtt mint II. Viktor Emánuel csak szárdiniai király volt. *I. Viktor Emánuel* nevü királya tehát sohasem volt az egységes Olaszországnak, de igenis volt egy I. Viktor Emánuel nevü szárdiniai király.

Adai előfizető és kérdezősködő. 1. Budapesten állami felső iparisola, Kassán állami felső iparisola, Brassóban fa és kőipari, Ungváron agyagipari, Székelyudvarhelyen kő- és agyagipari. Zalatnán kőfaragó és kőcsiszoló, Aradon, Kolozsvárott, Marosvásárhelyen és Szegeden fa- és fémipari, Homonnán. Iglón és Ujpesten faipari, Budapesten órásipari, Késmárkon szövőipari és Gölnicbányán vasipari szakiskola. 2. A budapesti állami középipariskola cime: VIII. Népszinházutca 8.

Optimista. *Ujpest.* Mi ilyen hosszu lélegzetü dolog közlésére, pláne ha vers, csak akkor vállalkozhatunk, ha a dolog aktuális. Ez nem az és különben is sok simitásra szorulna.

F. E. Legjobb lesz mindezt magánlevélben megirni a muzsának.

N—s. *Debrecen.* — **M. M.** — **K. M.** *Kolozsvár.* Ügyes dolgok, közölni fogjuk őket közelebb.

P. J. *Kalocsa.* Köszönjük, el vagyunk látva.

H. K. *Fiume.* 1. Folyamodásával már elkésett. 2. Az Európa-nyomda adta ki, VI., O-utca. Szerzője s ára nincs megjelölve. A nevezett nyomdában azonban megkaphatja. 3. Braun Sándor felelős szerkesztőnk is, Pekár Gyula kollegánk is a külföldön utaznak. Októberre térnek haza. Leveleiket legcélszerübb a szerkesztőséghez cimezni.

Fogyasztási adó-iroda. Két különböző biztositó társaság. Egyiknek IV. Károly-körut 26., másiknak V. Ferenc József-téren van a vezérigazgatósága.

Tarok. Ha *ugratással* játszszák, akkor a bemondőnak meg kell fizetnie az elvesztett ultimót. A játszóknak a játék megkezdése előtt meg kell állapodniok, vajjon ugratósan játszanak-e vagy sem.

Előfizető leánya. 1. Fölösleges, hiszen a látogató tudja, kinél tesz látogatást. De különben sem szokásos. 2. Ha a látogató valamelyes magasrangu ur vagy hölgy.

K. L. *Aranyos-Marót.* 1. A közös hadsereg és honvédség irodai kezelő személyzete a fennálló törvények és rendeletek értelmében csak az igazolványos katonai altiszteknél és a katonai nevelőintézetek azon magasabb osztályu növendékeiből nyerhet kiegészitést, akik csapatszolgálatra időközben alkalmatlanoknak bizonyultak. Polgári egyént ilyen állásokra nem alkalmaznak. A honvédelmi minisztériumhoz azonban esetleg kinevezhetik a számvevőséghez, ha tudniillik államszámviteli oklevele van. 2. Magánuton nem végezheti. 3. Érettségit csak ugy szerezhet, ha elvégzi az előző iskolákat.

M. E. *Budapest.* Gratulálhat akár a szülőknek, akár a leánynak, akár mindkettejüknek is. A leány megszólitása: Kisasszony vagy Nagysád.

W. J. *Somos.* Erre nézve törvény nem intézkedik. De van egy kuriai döntvény, mely az önálló hatáskörrel megbizott alkalmazottaknak — amennyiben más megállapodás fenn nem forog — hat hónapi fölmondást biztosit.

Sz. L. *Nyitra.* Joannovits Döme, IV. Váci-utca 2. Meg kell azonban jegyeznie, hogy csak *magyar* gyártmányt fogad el.

Hivatalnok. A horvát bán kinevezését a magyar miniszterelnök igenis ellenjegyzi.

K. J. Biróságok itéleteiről kerüljük a vitát.

Egy vitatkozó. Igy mondják: *poentlesz.*

KÜLÖNFÉLÉK.

Az én szerelmem...

Az én szerelmem nem patak,
Amely kigyózva a fövényben
El-eltün, s ujra felfakad.

Az én szerelmem tengerár,
Mely végtelen, beláthatatlan,
S eget, földet magába zár.

Az én szerelmem nem a nap,
Mely nappal ég, de éjre eltün,
S éj multán jő fel ujra csak.

Az én szerelmem az a láng,
Mit legszentebbjének hívő gyújt,
S ég nappal, éjjel egyaránt.

A tied nőhet mint a hold
És fogyhat is időközökben,
Az enyim mindig az, mi volt:

Egy s oszthatatlan, mint oka,
S ha te el is tudsz hagyni engem,
De téged én soha, soha!

Zoltán Vilmos.

+ **A khinaiak szivós természete.** Egy csinkiongi női orvos, dr. *Patterson* Annie, jellemző és érdekes dolgokat ir a khinaiak szivósságáról a *Medical Record* cimü orvosi folyóiratban. Nagyon gyakori betegsége a khinaiaknak a tályog, a karbunkulus, amit a nemzeti hibájukhoz tartozó tisztátlanságnak lehet betudni. Miss *Patterson* oly tályog-eseteket látott orvosi gyakorlatában, amelyek fölött Európában valósággal kétségbeesett volna a beteg, de azért a khinai nem halt bele, bármilyen sulyos is volt a betegsége, de sőt naponkint gyalog tette meg az utat a klinikára. Volt egy másik betege is a missnek, aki a legerősebb mértékben vérszegény volt s vizi betegségben szenvedett, ugy hogy európai orvos teljesen lemondott volna az életéről. Nem tudott vele az orvosnő mihez kezdeni, khininnel és vascseppekkel kezelte tehát. S a khinai rövid idő alatt meggyógyult, bár csak kenyéren és vizen élt, olyan szegény volt. Sajátságos, hogy az Európában, a gyermekek közt vehemensen pusztító angol-kór Khinában egyáltalában nem fordul elő, vagy legalább miss Pattersonnak hat éves gyakorlata alatt egyetlenegy ilyen esete nem volt, pedig a gyermekek táplálkozása a mi fogalmaink szerint eléggé sajátságos. A kis gyermek már két-három hónapos korában rizst kap eledelül s még csak tehéntejet sem adnak neki, mert azt élvezhetetlennek tartják. Talán a lakások rendszeres szellőztetése az oka, hogy az angol kór nem pusztit a khinai gyermekek közt, mert ablak, ajtó egész nap tárva-nyitva a khinai házban. Egyébiránt meglehetősen hálátlan foglalkozás anyagilag és erkölcsileg is Khinában az orvosi. Mert az orvos szentül meg lehet győződve a felől, hogy mihelyest kézbe kapta a beteg az orvosságos üveget, a következő órában eladja azt is, meg a receptet is valamelyik beteg szomszédjának. Gyakoriak természetesen a kronikus ópiummérgezési esetek, amelyek ellen átlag a legjobb szolgálatot a hipermangánsavas kálium teszi.

•

+ **A francia polgármesterek lakomája.** A napokban tettünk említést már a francia mairei óriási kiállitás e lakomájáról és annak válogatott s gourmand izlésre való menüjéről. Most részleteket is mondhatunk a párját ritkitó, óriási banketről. A meghivott *32,000* személy közül eddig már *huszonkétezren* biztosra igérték megjelenésöket az ebédre, amelynek főfelügyelője a Potel és Chabot cég igazgatója *Legrand* lesz. Legrand ért az ilyen *kis* lakomák rendezéséhez, csak a napokban is *tizezer* ember részére készittetett villás-reggelit. A maire-ek lakomájára nyolcvan szakácsot szerződtetett, akiknek ötven kukta segédkezik majd. A következők kerülnek asztalra: *1800* kacsa, *2430* fácán, *2400* kiló hus filet-nek, *1200* liter majonnéz, *2500* fiatal csirke. Gyümölcsben sem lesz hiány. Lesz: *10.000* barack, *4000* darab füge, *6000* körte, *4000* alma és *20.000* szilva. Italról is gondoskodtak: *ötvenezer* palack vörös és fehér bort isznak majd meg a polgármester urak. Az asztalokra 8 kilométer hosszu abrosz és harmincezer asztalkendőre lesz szükséges. Legrand ur automobilon fogja vizsgálni a vendégeket kiszolgáló *huszonkétezer* pincért, akiknek óriási munkájáról csak akkor lehet fogalmunk, ha a következőket veszszük figyelembe. A különböző rangosztályok számára lesz:

terem	teritékkel
60 zöld	2160
54 sárga	1944
63 kék	2268
57 rózsaszinü	2052
57 ibolyaszinü	2054
36 gesztenyebarna	1296
54 A.	1944
54 B.	1944
54 C.	1944
63 D.	2268

•

+ **A Lex-Heinze hatása.** Mulatságos jelenet játszódott le a napokban egy berlini kereskedő boltjában. Beállit egy szobalány az üzletbe és három darab tizpfenniges bélyeget kér. A kereskedő készségesen szolgál. Amint a szobaleány kezébe kapja a közelmultban gyártott uj bélyegeket, s meglátja rajtuk *Germánia* hatalmas, egészségtől duzzadó alakját, megbotránkozva adja őket vissza a kereskedőnek:

— Ezeket nem vihetem el. Kérek mást.

— Nem viheti el?? Más pedig nincs.

— Akkor tessék visszaadni a pénzemet.

— De, hát miért nem jók ezek a bélyegek?

— Kérem, csak nem viszek ilyen dekoltált alakot egy — apácának? Hiába akarta a kereskedő meggyőzni a leányt, hogy az uj német bélyegek mind ilyenek, az megmaradt elhatározása mellett és elment — *más* üzletbe.

•

+ **Érdekes fogadás.** Egy német papirgyár igazgatóságának az estélyén a napokban arról folyt a szó, hogy: mekkora *minimális* idő alatt változhatik át egy *élőfa ujsággá*. A vendégek egyike, aki szintén ért a dologhoz, azt állitotta, hogy egy napnál kevesebb idő alatt képtelenség a feldolgozás. A gyár igazgatója egy *fél* napot vitatott. Fogadtak tehát egy nagyobb, jótékony célra forditandó összegbe, s abban egyeztek meg, hogy az estélyen jelenlevőkön kivül közjegyző jelenlétében döntik el fogadást. Az egész társaság és egy közjegyző kimentek másnap reggel hét óra harmincöt perckor a közeli erdőbe s ott kivágattak három fát, amelyet azután azonnal egy gőzfavágóba szállittattak, ahol a fákat harminc centiméter hosszu apró darabkákra vagdalta össze a gép. Egy másik gép lisztnemü anyaggá őrölte meg a fadarabokat. Ezt a masszát a papirgyártáshoz szükséges egyéb anyagokkal keverték össze és ebből kilenc óra husz perckor megvolt már az első iv papir, amelylyel rohant a gyárigazgató a legközelebbi, mintegy négy kilométerre lévő könyvnyomdába. A szedés készen állott és tiz órára megvolt az ujság. Igy tehát csak két óra és huszonöt perc kellett ahhoz, hogy egy virágzó fából ujság váljék. Érdekes a dologban az, hogy harminc percet meg lehetett volna takaritani, ha a könyvnyomda a papirgyár közvetlen közelében van.

+ **Háztetői élet New Yorkban.** Az amerikai ujságok szerint az óriási hőség mindig egyre tart az oceánon tul. El sem lehet képzelni — irják az amerikai lapok — mit csinálnának az emberek a rekkenő hőségben, ha nem találnának menedéket a — lapos háztetőkön. Az ott levő levegő, különösen naplemente után oly frissitő, oly ozondus, akár csak a hegyvidékeken. A newyorki ember, ha foglalkozásánál fogva a városhoz van kötve, nagy meleg idején alig várja az esthajnali csillagot, hogy felmehessen a háztetőre — üdülni. A szegény munkások számára, akik a poros utcán, piszkos gyárakban, vagy a kikötőben dolgoznak fáradtra magukat, valóságos jótétemény, valóságos élvezet a háztető. A legtöbben fenn hálnak a tetőn, függőágyakban, mert az alvás a nyomott levegőjü szobákban ugyszólván teljesen lehetetlen. Van ebben a háztető-életben idillikus vonás is. Szerelmes párocskák huzódnak meg a hold fényénél egy-egy sarokban, s nem egy harmonika hangja mellett táncoló pár látható éjjelente a magasban. A jobb családok sem vetik meg ezt az életet s háztetőkön rendeznek vacsorákat.

•

REGÉNY.

QUO VADIS?

(19) — REGÉNY —

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK

Az amethystszinütunika, melyet más közönséges halandónak viselni tiltva volt, kékes visszfényt vetett széles, kurta arcára. Rövid hajat viselt; Otho módjára fodoritva, négy hullámos hajcsomó övezte homlokát. Szakállát kevéssel ezelőtt Jupiternek áldozta fel, amiért Róma hálával környezte, noha titokban rebesgették, hogy csak azért vágatta le szakállát, mert az, mint mindegyik családtagjánál, vörös volt. De kidomborodó homlokán mégis valami olympusi vonás vonult végig. Összehuzott szemöldökei a hatalom öntudatát hirdették és mégis e félistenhez hasonló homlok alatt egy komédiásarc vigyorgott, egy hiu, váltakozó vágyakat sugárzó arc, mely dacára ifjuságának, már elkövéredett és beteges, fakó szinüre vált. Lygia irtózattal tekintett reá.

Kis idő mulva letette a smaragdot és Lygia bámulva nézte dagadt, kék szemeit, amelyek a kirivó világitásban csillogtak; üveges, vizszinü szemei voltak, mint egy hullának.

E percben a császár, Petronius felé fordulva, igy szólt:

— Az az a kezes, akibe Vinicius szerelmes?

— Igen, ő az — felelé Petronius.

— Melyik népből származik?

— A lygiaiból.

— És Vinicius szépnek találja őt?

— Öltöztess egy redves olajfát női peplumba, Vinicius el lesz ragadtatva. De a te vonásaidból, oh, csalhatatlan ismerő, kiolvasom már az itéletet! Nem is kell, hogy kimondjad. Igazad van, ő nagyon is sovány és vérszegény, olyan, mint egy mákfej a hajlékony kórón! De te, isteni aesthetikus, éppen a női termetet becsülöd és neked igazad is van, óh, ezerszer igazad! Az arc, az éppenséggel semmitmondó! Már sokat tanultam tőled, de még sincs oly biztos, csalhatatlan tekintetem, mind neked. Fogadni mernék Tulius Senecioval, hogy te már a lakománál, ahol pedig mindenki fekszik és igy a termet nehezen érvényesül, igy szóltál magadhoz: „Lygiának nagyon keskeny a csipője.“

— . . . keskeny a csipője — ismétlé Nero, szemeivel hunyoritva.

Petronius ajkain egy alig észrevehető mosoly vonult végig, de Tulius Senecio, akinek fogalma sem volt, miről van szó, mert az egész beszélgetés alatt Vestinust gunyolta babonássága miatt és nem is ügyelt Petroniusra, most hirtelen felé jök fordult és igy szólt:

— Tévedsz, Petronius! A császárnak van igaza.

— Jól van — felelé Petronius. — Éppen most bizonyitgattam, hogy neked mégis van egy kis sütni valód, a császár azonban a mellett van, hogy te nagy szamár vagy.

— Habet! — kiáltott Nero kacagva és hüvelykujját lefelé forditotta, mint a cirkuszban szokta tenni, ha az elesett gladiator életének nem kegyelmezett.

Vestinus pedig azt hivén, hogy még mindig a babonáról és az álmokról van szó, közbevetette:

— És én mégis hiszek az álmokban, sőt Seneca is azt mondta a minap, hogy ő is hisz.

— Mult éjjel azt álmodtam, hogy Vesta papnőjévé szenteltek föl — mondá Calvia Crispillina, áthajolva az asztalon.

E szavak arra inditották Nerot, hogy tapsoljon, mások is követték példáját és csakhamar általános tetszészaj hallatszott körüskörül, mert Crispillinát, aki már több férjétől elvált határtalan kicsapongásai miatt, jól ismerték egész Rómában.

Crispillina cseppet sem jött zavarba, hanem igy szólt:

— Nos, és aztán? Hiszen azok mind öregek és a csunyák! Rubria az egyetlen, a kinek féligmeddig emberi ábrázata van és igy ketten volnánk türhetők, noha Rubria is nyáron szeplős szokott lenni.

— De azt csak elhiszed, legtisztább Calvia, — mondá Petronius, — hogy te már csak legfeljebb álmodban lehetnél Vesta papnője?

— És ha a császár ezt megparancsolná? Mi volna akkor?

— Akkor azt mondanám, hogy a legcsodálatosabb álmok is néha megvalósulnak.

— Ugy is van — mondá Vestinus. — Azt még értem, hogy valaki nem hisz az istenekben, de hogy lehet kételkedni az álmokban?

— És a jövendőmondókban? — kérdé Nero. — Nekem egykor azt jósolták, hogy Róma kisiklik hatalmam alól, ellenben uralkodni fogok az egész nyugat fölött.

— Az álmok és jövendölések szoros összefüggésben vannak — mondja Vestinus. — Egyszer egy proconsul, aki nagyon hitetlen volt. Mopsus templomához küldött egy rabszolgát lepecsételt levéllel, hogy meggyőződjék arról, vajjon az istenség meg tud-e felelni a levélben rejlő kérdésre. A rabszolga ott aludt a templomban és mikor visszajött, igy szólt: „Egy tüneményes, szép ifju jelent meg előttem álmomban és csak ennyit mondott nekem: „egy feketét“. Mikor a proconsul ezt meghallotta, elsápadt és vendégei felé fordulva, igy szólt: „Tudjátok, mi volt abban a levélben?“

Itt elhallgatott Vestinus, serlegét ajkaihoz emelte és jót huzott belőle.

— Nos, mi volt abban a levélben? — kérdé Senecio.

— A levélben e kérdés volt pecsét alatt: fehér vagy fekete bikát áldozzak-e föl az isteneknek?

(Folytatása következik.)

+ Amerikai gyorseskütvők. Gyorsaság nem boszorkányság! Amerikában ezt az elvet ugy látszik nemcsak a válásban, de a házasságkötésben is érvényesitik. Egy vállalat most valóban pompásan csinálja a házasságkötési üzleteket; mottója: a gyorsaság. Azok a fiatal, meg öregedő párocskák, akik az ugynevezett rózsaláncokkal akarják egymáshoz füzni életüket, de kevés a türelmük, könnyen segitenek magukon, ha egy chicagói vállalat segitségét veszik igénybe. Ez a vállalat gyorseskütvő-irodákat tart *St.-Joseph*ben. Chicago és St.-Joseph közt hajójáratokat tart fenn, az utazás tartama alatt a párokkal elvégzik a békebirók az eskütvő előtti formalitásokat és megérkezve St.-Josephbe, öt perc alatt boldog házastársakká adja őket össze a vállalat papjai. Csak a legutóbbi vasárnap is nyolcvan pár kelt ily módon egybe. Az üzlet kitünően megy. Ennek az oka főként abban rejlik, hogy az eskütvő ára mindössze csak öt forint.

KÖZGAZDASAG.

Ipar- és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1900. éi szeptember 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom: 1.401,234.000 korona (+ 4,270.000 K.), érc-értékkészlet 1,196,275.000 korona (+ 9,779.000 korona), váltótárca 358,915.000 korona (— 7,322.000 korona), lombard-üzlet 60,061.000 korona (+ 504.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 131,996.000 korona (— 5,708.000) korona.

A kassai gazda-kongresszus. A *kassai* mezőgazdasági kongresszuson résztvevők részére az összes vasutak igazgatóságai kedvezményes vasuti utazást biztositottak. Akik a kedvezményes áru jegyekre igényt tartanak, jelentsék ezt folyó hó 26-ig a magyar gazdaszövetség *Hangya* nevü fogyasztási és értékesitési szövetkezetének.

A lentermelés előmozditásához, illetve a lentermés kellő értékesitéséhez füződő közgazdasági érdekekre való tekintettel elrendelte *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, hogy a m. kir. államvasutak vonalain Szepes-Olaszi és Tany—Nemes-Ócsa állomásokra, az ottani lenkóró-beváltó és feldolgozó-telepek részére szállitandó sajtolt vagy sajtolatlan lenkóró-küldemények teljes kocsirakományokban az I. kivételes dijszabás alapján szállittassanak. Egyuttal felhivta a miniszter a kassa-oderbergi vasutat is hasonló kezdeményezések engedélyezésére, minek megtörténte után a kedvezmény szabályszerü kihirdetés után legközelebb életbe fog léptetni.

A kassa-oderbergi vasut Dombrau és Reichwaldau állomásai között fekvő „Orlau" megállóhely f. évi október hó 1-jén az összforgalom számára meg fog nyittatni. Elő állatokat ezen az állomáson nem kezelnek.

A Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhirré teszi, hogy a Budapest, Visegrád és Dömös közt közlekedő második gőzöst, mely Budapestről felfelé délelőtt 10 órakor és Dömösről lefelé délután 6 óra 30 perckor indul, az előrehaladott évadra való tekintettel szeptember 17-iki járattal megszüntette. Szeptember 18-tól kezdve, tehát a fentemlitett vonalon naponkint csak egy gőzös fog közlekedni, még pedig a következő menetrend szerint: Felfelé: Indulás Budapestről délután 3 órakor, érkezés Dömösre este 7 óra 10 perckor. Lefelé: Indulás Dömösről reggel 4 óra 45 perckor, érkezés Budapestre reggel 7 óra 45 perckor.

Fizetésképtelenségek. A *bécsi Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Jakobek* Lajos rövidáru kereskedő *Szász-Régen*, *Schein* Sándor kereskedő *Budapest*, *Masiola* Antonio kereskedő *Fiume*, Moser János papirkereskedő Wilten.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 40.50 korona pénzben, 41.— korona áruban. *Bécsben* a nyersszesz ára 45.— korona pénzben, 45.40 korona áruban.

Borjuvásár. 1900. évi szeptember hó 18-án. (A budapesti marhavásártéri vásártéri pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 626 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, növendék marha 26 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzés azonos tételekből: Arjegyzések. Belföldi élő borju 50—75 f.-ig, I. r. 71—86 f.-ig, kivételes 95 f. 1 kilónkint, leölt borju f.-ig II. r. ——— f.-ig, kivét. —— f. kilónkint, levonás nélkül. Bécsi leölt borju —— f.-ig. Növendék marha 40—45 f.-ig, I. r. 50—52 f.-ig, II. r. ——— f.-ig. 1 kilónkint, silá-nyabb ——— f.-ig. Bárány élő —.— k., leölt bárány —— k., kivételes ár —— k.-ig páronkint. A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi szeptember 18. Készlet 545 darab. Érkezett 1057 darab. Összesen 1602 darab. Eladatott 954 darab. Maradt 648 darab. — Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 88—96 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 94—98 koronáig. 300—380 klgr. sulyban 94—98 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 84—90 koronáig. Malac ——78 korona 100 kilónkint. A vásár lassu volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentettek 12592 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 4612 darab fiatal sertést, 7033 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 11645 darabot. Az irányzat lanyha.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számitva) első rendü sertés 87—89 fillér, kivételesen 90 filléren, középminőségü sertés 80—85 fillér, könnyü sertés 72—78 fillér, fiatal sertés 68—86 fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 18.

Jó kinálat és mérsékelt vételkedv mellett 30.000 métermázsa buza került a forgalomba változatlan árakon. Más gabonanemüekben csekély volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 80 k. 7 K. 75 f. 1000 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 2450 mm. 79·3 k. 7 K. 52½ f., 500 mm. 79·5 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 79·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 50 f. 100 mm. 79·8 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·6 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·2 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 47½ f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 60 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 52½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f. 100 mm. 78·5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77·8 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 300 mm. 78·5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 73·3 k. 7 K. 55 f., 1000 mm. 78·5 k. 7 K. 72½ f., 700 mm. 78 k. 7 K. 72½ f., 200 mm. 78·4 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76·6 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 79·6 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78·2 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77·4 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 77·3 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 76·8 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 76·4 k. 7 K. 30 f., 150 mm. 75 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 37½ f.

Bajai: 1900 mm. 74·4 k. 7 K. 07½ f., 600 mm. 74 k. 7 K. 07½ f.

Bihari: 100 mm. 78·5 k. 7 K. 50 f.

Erdélyi: 1000 mm. 77 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 400 mm. 77·4 k. 7 K. 35 f.

Fehérmegyei: 2300 mm. 78·8 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 73·3 k. 7 K. 20 f.

Makói: 2000 mm. 78 k. 7 K. 55 f.

Zentai: 200 mm. 74·5 k. 7 K. 30 f.

Pestvidéki: 200 mm. 80 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 79·3 k. 7 K. 72½ f., 300 mm. 78·2 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 55 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78·6 k. 7 K. 50 f., 150 mm. 78 k. 7 K. — f., 150 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 78 k. 7 K 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 77 k. 7 K. — f., 200 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 77·6 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 77·8 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 40 f., 150 mm. 75 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 35 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 80 f., 200 mm. 6 K. 67½ f., 300 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 75 f.

Arpa: 200 mm. 5 K. 90 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 Kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 Kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	ő	75	7.65	7.20	79	7.50	7.65
"	"	76	7.20	7.35	80	7.60	7.20
"	"	77	7.30	7.45	81	—.—	—.—
"	"	78	7.45	7.50	82	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	75	7.—	7.20	79	7.50	7.65
"	"	76	7.20	7.35	80	7.60	7.70
"	"	77	7.30	7.45	81	—.—	—.—
"	"	78	7.45	7.55	82	—.—	—.—
Pestvidéki	"	75	7.—	7.10	79	7.40	7.50
"	"	76	7.10	7.25	80	7.50	7.66
"	"	77	7.25	7.35	81	—.—	—.—
"	"	78	7.35	7.45	82	—.—	—.—
Bánsági	"	74	7.05	7.15	78	7.45	7.60
"	"	76	7.15	7.25	79	—.—	—.—
"	"	79	7.25	7.35	80	—.—	—.—
"	"	77	7.35	7.45	81	—.—	—.—
Bácskai	"	73	6.95	7.10	78	—.—	—.—
"	"	74	7.10	7.20	79	—.—	—.—
"	"	75	7.25	7.30	80	—.—	—.—
"	"	76	7.40	7.40	81	—.—	—.—

A rádzsa nyaklánca

— REGÉNY —

Irta: **RUDYARD KIPLING**

55)

Vasutat vezetni oda! Vagy hallgasd meg csak ezt itt: „Milo C. Lambert, a „Lambert Utolsó Bányája" tulajdonosának egy kocsirakomány jó érce van, de azt látja, hogy nem sokat ér neki ez érc, amikor a legközelebbi vasuti állomás tizenöt mérföldnyire van. Milo azt mondja, hogy mihelyt az ércét eladja, rögtön odahagyja Coloradot, ahol semmibe nem lehet fogni!..." Nagyon igazad van Milo, ami Rustlert illeti ... De jöjj Topazba, akkor mondhatom ... Most pedig hallgasd meg ezt: „Ha a Központi-Colorado-Californiai vasutat az őszszel megkapjuk, akkor nem lesz többé szó rossz időkről. Addig is nagy igazságtalanság esik meg a városon, olyan igazságtalanság, amely ellen minden jó polgárnak küzdenie kell és meg is kell azt torolni, amikor azt mondja valaki, hogy Rustler bármely vele egykoru várostól elmarad. Amikor pedig Rustler a virágzó fejlődésnek éppen a tetőpontjára jutott. Bányáival, amelyek az utolsó esztendőben egy millió kétszázezernyi dollár értéket szállitottak, hat templomával, amelyek mind más és más felekezetekhez tartoznak, még fiatal, de sokat igérő fejlődő akadémiájával, amely arra van hivatva, hogy egykor az elsőrendü amerikai iskolák közé tartozzék, épitkezésével, amely mennyiségre és jelentőségre minden más bányavárosával vetekedik, derék, vállalkozószellemü kereskedőnépével Rustler a jövő esztendőben mindenben versenyre kelhet, hogy nevének becsületet szerezzen!" ... Jól van, kinek van ez ellen szava? Mi nekünk ugyan nincs! Bánjuk is mi! De azért mégis ostobaság, hogy ilyet betesznek az ujságba. Akadhatnak még Topazban emberek, akik felülnek és Rustlerbe költöznek, hogy bevárják ott a központi Colorado-Californiai vasutat! Hisz azt mondják, hogy őszszel már ott lesz. Ó istenem, ó istenem! Ilyesmikkel mulatnak ezek az emberek, ülnek és lelógatják a lábukat és ölükbe teszik a kezüket! Hátha ez nekik jól esik, hát csak várjanak a központi Colorado-Californiai vasutra igy akár itéletnapig! ... No mi van még itt? ... „Kereskedőinknek nagy az öröme attól a hangulattól, amely az egész városban uralkodik, a mióta ismeretes, hogy Mutrie direktor Denverbe való visszatérésekor kedvezően nyilatkozott Rustler városának igényeiről. Robbinsnak nagyon szép kirakata van luxuscikkekből. Uzlete ugy látszik nagy vonzó erőt gyakorol azokra, akik néhány nikkelt áldozhatnak!..." Ez már aztán mégis csak sok!... De mondd csak kis Kettym, nem örülnél-e, ha a Központi-Colorado-Californiai-Vasut prüszkölve állna meg egy szép napon Topazban? kérdezte aztán hirtelen Tarvin, Ketty mellé ülve a pamlagra, s ugy tartva az ujságot, hogy a leány is beléje nézhessen.

— Hát te nagyon örülnél-e neki Nick?

— Hogy örülnék-e? De mennyire! Hát kell-e ezt kérdezni.

— Akkor hát én is örülnék természetesen! De azt hiszem, hogy hasznosabb volna rád nézve, ha nem jönne a vasut Topazba. Tulságosan meggazdagodhatnál ... Gondolj apámra!

— Majd megfékezem a kereket, ha észreveszem, hogy nem tudom már elviselni a nagy gazdagságot! Mihelyt tul leszek a tisztességes szegénységen, rögtön megállok, ezt megigérem neked! ... De ne örüljön-e a jelkem, hogy láthatom megint a régi ujságbetüket ... és Heckler nevét életnagyságu betükkel ez alatt az alcim alatt: „A kerület legrégibb napilapja" és Heckler öklét, amint lángoló vezércikket irt a város gyarapodásáról és fejlődéséről? Hát nem ugy érzi-e az ember, mintha otthon volna. Két hasábbal több hirdetése van, ez mutatja az üzletek föllendülését! És nézd csak a keleti ügynökségek régi kedves hirdetéseit. Mennyire haza huzzák ezek az embert! Igazán nem hittem volna, hogy a cilinder-kalaposknak az árjegyzéke ennyire meghasson! Képzelted volna te ezt felőlem Ketty? És mégis ugy van. Egészen jámborrá és jóvá tesz. Ha nagyon megkérsz, még a hosszu szabadalmi históriát is elolvasom!

Ketty mosolygott. Benne is bizonyos honvágyat keltett az ujságnak a látása. Ő is szerette Topazt, de ami ennek az üzleti napilapnak a betüiből feléje áradt, az az ő anyjának az alakja volt, amint hosszu délutánokon a konyhában ül — Sheriffné ugyanis a szegénység és vándorélet idején nem rendelkezett „szalonnal" és még később is nagyon szeretett a konyhájában lenni — fájó szivvel a hókoronázta hegyesucsokra néz, szivében azzal a bánatos kérdéssel, vajjon jó sorsa van-e a gyermekének, s vajjon mit csinál éppen akkor.

Milyen tisztán látta Ketty ezeket a konyhában töltött délutáni órákat! A vasutépités idejéből különösen egy hintaszék volt neki emlékezetes, amely egykor jobb napokat látott és valami szalonban ékeskedett. Atyja a szék hiányait elleplezte és aztán konyhai szolgálatra osztotta be az ócska butordarabot. Könnyes szemmel emlékezett vissza arra, amint az anyja azt akarta, hogy benne üljön és milyen kedves volt az, amint a maga tanyájából, a tüzhely mellett levő kosárból elnézte, mint tünik el anyjának kis termete a szék mélyében. Hallotta, mint dorombol a cica a tüzhely alatt és hogyan zümmög az üst, majd egészen tisztán hallotta az óra ketyegését és érezte, hogyan járt lába körül a hirtelenében összerótt barakk deszkáinak a részén át.

Tarvin vállán át a két durva fametszetet nézte, amely a napilap minden egyes számát diszitette. Az egyik Topazt a csirájában ábrázolta, Topazt, keletkezésének az első esztendejében; a másik a jelen viruló Topazát. És Kettynek nagyon fájni kezdett a szive.

(Folytatása következik.)

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	6.65	6.85
„	„	másodrendü	—	6.60	6.70
Árpa	„	takarmány	60—62	5.90	6.10
„	„	égetni való	62—64	5.50	5.80
„	„	sörfőzésre való	64—66	—.—	—.—
Zab	„	—	39—41	5.30	5.50
Tengeri	ó	bánsági	—	5.10	5.25
„	„	másnemü	—	6.20	6.50
Repce	uj	káposzta	—	13.50	14.—
„	„	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	„	—	—	5.60	5.80

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre . . 7.50—7.51—7.49—7.50—7.51.
Buza áprilisra . . . 7.92—7.93
Rozs októberre . . . 6.96—6.98—6.99—.—
„ áprilisra . . . 7.35—7.38
Tengeri szeptemberre 6.50—6.55
Tengeri májusra (1901.) 4.94—4.95
Zab októberre . . . 5.20—.—
Repce augusztusra . —.———.—.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre . . . . . 7.50 pénz 7.51 áru
Buza áprilisra . . . . . . 7.93 „ 7.94 „
Rozs októberre . . . . . . 7.01 „ 7.02 „
Rozs áprilisra . . . . . . 7.38 „ 7.39 „
Zab okbtóberre . . . . . 5.19 „ 5.21 „
Zab áprilisra . . . . . . 5.50 „ 5.51 „
Tengeri szeptemberre . . . 6.55 „ 6.58 „
Tengeri májusra (1901.) . . 4.94 „ 4.95 „
Repce augusztusra . . . . . —.— „ —.— „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre . . . . 7.53— 7.54
Buza áprilisra . . . . 7.96— 7.97
Rozs októberre . . . . 7.02— 7.03
Rozs áprilisra . . . . 7.40— 7.41
Tengeri szeptemberre . . . . 6.57— 6.58
Tengeri májusra (1901.) . . . . 4.95— 4.96
Zab októberre . . . . 5.21— 5.22
Repce augusztusra . . . . . —.———.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde igen kedvtelenül kezdődött és teljesen üzlettelen volt. Az internacionális értékek közül az osztrák hitelek és államvasut némi árveszteséget szenvedtek.

A helyi értékek piacán Rimamurányiban volt némi üzlet, de szintén alacsonyabb árfolyamok mellett.

A déli tőzsde a berlini és bécsi vételekre nagyon megszilárdult, különösen Államvasut, Osztrák hitel és Rimamurányi részvények örvendtek élénk keresletnek, magasabb árak mellett.

A valuták és érváltók változatlanok.

Az előtőzsde lanyha.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 674—.—675.— Osztrák htelrészvény 659.50—660.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 664.——665.50. Rimamurányi vasmü részvény 532.50—534.— korona.

A déli tőzsde szilárdabb.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 675.50—677.—. Osztrák hitelrészvény 660.50—662.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 665.75—669.—. Jelzálog részvény 432.——433.—. Rimamurányi vasmü részvény társaság 533.50—534.50. Déli vasut 113.——114.—. Közuti vasut részvény 602.——604.— korona.

Forgalomba került: Fővárosi takarékpénztár részvény 2150.——2160.—. Fonciére biztositó részvény társaság 190.——195.—. Salgótarjáni 656.——658.— korona árfolyammal.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 662.—. Magyar hitelrészvény 672.—. Leszámitoló bank részvény —.—. Rimamurányi vasmü részvény 534.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 668.—. Közuti vaspálya részvény 605.—. Villamos vasuti részvény 290.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottssg hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.———.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü —.———.— korona, nagyszemü —.——— korona. Disznózsir: budapesti: 61.——61.50 korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 52.——53.— korona, 3 darabos 54.50—55.— korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.———.— korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos —.———.— korona, 85 darabos —.———.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség —.———.— korona, 100 darabos —.———.— korona, 85 darabos —.———.— korona. Szilvaiz: szlavóniai —.———.— korona, szerbiai 18.——18.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, szeptember 18. *(A Budapesti Napló telefonjelentése.)* A szilárdabb newyorki és londoni jelentések nem voltak képesek az itteni határidőpiacon élénkséget kelteni s az üzlet a teljes részvétlenség következtében nagyon csöndes volt. Csak éppen rozs őszre, amelyben nagyobb fedezeti szükséglet mutatkozott, javult 6 fillérrel, tengeri erre az évre és buza 2, illetőleg 1 fillérrel, tavalyi tengeri 2—3 fillérrel emelkedett, zab megtartotta tegnapi árfolyamát. Eladattak: Buza őszre 7.73—7.74, tavaszra 8.18—8.20, rozs őszre 7.44—7.49, rozs tavaszra 7.76—7.79—7.78, zab őszre 5.52—5.53 tengeri szeptember—októberre 6.64—6.63, tengeri május—juniusra 5.27—5.28 koronán. Jegyeztettek: Zab tavaszra 5.83—5.84, repce augusztus—szeptemberre 14.85—15.—. koronán. A készáruk piacán nem volt vásárlási kedv, ennek megfelelően a tulajdonosok az ajánlatokkal tartózkodók maradtak. Az irányzat teljesen pangó üzlet mellett szilárd volt. Zárlatkor maradtak: Buza őszre 7.76, tavaszra 8.21, rozs őszre 7.51, 7.51, tavaszra 7.80—7.81 koronán. Egyébiránt változatlan.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* ismet bágyadt a hangulat párisi déroutra.

Déli tőzsdén javultak az árfolyamok Berlinre.

Zárlat csendes, kevéssé változott.

Bécs, szeptember 18. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 115.—. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 142.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 98.25. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.25. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank ——.—. Rimamurányi vasmürészvény 351.—. Magyar koronajáradék 90.60. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 90.15. Magyar hitelbank részvény 676.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 162.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény 351.—. Magyar kereskedelmi bank 2600.

Bécs, szept. 18. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 97.45. 4%-os osztr. aranyjáradék 116.40. 1860-iki sorsjegy 131.75. Osztrák hitelsorsjegy 392.—. Angol-osztrák bank 275.—. Bécsi bankegyesület 491.—. Osztrák-magyar bank 1714. Déli vasut 43.—. Dunagőzhajózási részvény 769.—. Dohányrészvény 295.50. Császári és királyi arany 11.45. Német bankváltók 118.32. 4·2%-os ezüst járadék 97.15. Osztrák koronajáradék 97.80. 1864-iki sorsjegy 195.—. Osztrák hitelintézeti részvény 662.—. Unionbank 552.—. Osztrák Länderbank 418.50. Osztrák-magyar államvasut 668.50. Elbavölgyi vasut 460.—. Alpesi bányarészvény 471.—. 20 frankos arany 19.30. Londoni váltóár 242.02. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Bécsi Tramway Litt B. 276.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat szilárdult.

Bécs, szept. 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 662.25. Magyar hitelrészvény 676.—. Angol-Osztrák bank 275.50. Bécsi bankegyesület 492.—. Union bank 553.—. Länderbank 418.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 668.50. Lombard 113.—. Elbavölgyi vasut 461.—. Északnyugati vasut részvény 451.50. Dohányrészvény 295.50. Rimamurányi vasmü 533.50. Alpesi bányarészvény 472.—. Májusi járadék 97.47. Magyar koronajáradék 90.60. Török sorsjegyek 107.50. Német birodalmi márka 118.45. Napoleon d'or 19.31.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 18. *(Tőzsdei tudósitás.)* A mai tőzsde szilárdabb magatartást mutatott, mint a tegnapi zárlatnál. A nyugati tőzsdék aránylag jó hangulata, valamint a tegnapi bianko-eladások fedezései azt eredményezték, hogy bányaértékek többnyire javult árfolyamok mellett indultak. Bankok is mérsékelt árfolyamjavulást mutattak. A többi értékek csöndesen maradtak. Általában azonban később az az aggodalom, hogy a pénzpiac ismét erősebb visszaesést fog feltüntetni, gyöngitő hatással volt. A tőzsde második órájában az üzlet igen korlátolt volt. Mérsékelt árfolyamingadozások mellett a vasutak alig változtak, csak a transvaali vasuti részvények emelkedtek 2 százalékkal. Zárlat szilárd a bányaértékekben történt fedezésekre. Magánleszámitolási kamatláb $4^3/_4$%.

Berlin, szeptember 18. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.25. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 95.60. Osztrák-magyar államvasut 142.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.10. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 172.50. Általános villamossági Edison 211.25. Gelsenkircheni 187.10. Laura-kohó 193.—. 4·2%-os ezüstjáradék 96.50. 4%-os magyar aranyjáradék 95.60. Osztrák hitelrészvény 206.25. Déli vasut 25.90. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.35. 4%-ok uj orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 94.10. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 151.10. Harpeni 174.10. Az irányzat szilárdult.

Berlin, szeptember 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 95.60. Magyar koronajáradék 90.30. Osztrák hitelrészvény 206.75. Osztrák-magyar államvasut 142.50. Déli vasut 25.90. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtieuhradi —.—. Orosz bankjegy 216.25. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, szeptember 18. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 96.20. 1860. sorsjegy 133.—. Déli vasut 25.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.—. Osztrák hitelrészvény 206.80. Osztrák-magyar államvasut 141.75. Olasz járadék 93.90. 4%-os magyar aranyjáradék 95.70. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, szeptember 18. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 96.80. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.15. Magyar koronajáradék 90.50. Osztrák-magyar bank 121.30. Déli vasut 25.90. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.20. Bécsi bankegyesület 123.30. Villamos részvény 125 90. 3%-os magyar aranykölcsön 77.60. 4·2%-os ezüstjáradék 96.55. 4%-os magyar aranyjáradék 95.85. Osztrák hitelrészvény 206.30. Osztrák-magyar államvasut 142.—. Északnyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 843.83. Párisi váltóár 812.25. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 238.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 206.60. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 25.90. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék —.—. Laura-kohó 188.60. Harpeni 175.50. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. Az irányzat szilárd.

Páris, szeptember 18. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 100.15. Ottomanbank 540.—. $3^1/_2$%-os francia járadék 102.02. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 97.—. Párisi bankrészvény 11.25. Olasz járadek 93.60. Francia törleszth. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Török dohányrészvény 324.—. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 18. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertesek ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 97—98— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban 96—97— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 98—99— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig, Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkiut 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 96—97— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 95—96— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 94——95 fillérig.

Sertéslétszám 1900. szeptember 16. napján volt készlet 39.172 drb. — 1900. szeptember 17. napján felhajtatott 553 darab. 1900. szeptember 17. napján elszállittatott 652 darab. 1900. szeptember 18. napjára maradt készletben 39.553 darab.

Vizállás.

		Szept. 17. méter	Szept. 18. méter			Szept. 17. méter	Szept. 18. méter
Inn	Schärding	0.84	0.84	Tisza	M.-Sziget	0.22	0.22
Duna	Passau	1.54	6.—	„	Tekeháza	0.04	0.06
„	Linz	1.05	1.10	„	V.-Namény	0.85	0.87
„	Bécs	1.04	1.08	„	Tokaj	0.69	0.71
„	Pozsony	1.11	1.05	„	Tisza-Füred	0.55	0.62
„	Komárom	1.62	1.57	„	Szolnok	0.57	0.61
„	Budapest	1.21	1.1.	„	Csongrád	1.23	1.23
„	Paks	0.70	0.69	„	Szeged	0.57	0.27
„	Mohács	1.50	1.50	„	Török-Becse	0.63	0.35
„	Gombos	2.—	1.93	„	Titel	1.69	1.67
„	Ujvidék	1.26	1.18	Ondova	Bártfa	0.30	0.05
„	Pancsova	0.46	0.41	Topolya	Hoór	1.04	1.02
„	Orsova	1.24	1.25	Bodrog	Zemplén	0.08	0.28
Morva	Magyarfalva	0.—	0.—	Sajó	Zsolca	1.38	1.04
Vág	Zsolna	0.36	0.30	Hernád	H.-Németi	0.53	0.06
„	Trencsén	0.25	0.33	Berettyó	Margita	0.26	0.58
„	Szered	0.54	0.55	„	B.-Ujfalu	0.26	0.12
Rába	Sz.-Gotthárd	0.14	0.14	Körös	Csucsa	0.—	0.08
„	Sárvár	0.24	0.23	„	N.-Várad	0.—	0.19
„	Győr	1.94	1.80	„	Belényes	0.—	0.35
Dráva	Pettau	0.—	0.—	„	Tenke	0.07	0.01
„	Zákány	0.40	0.42	„	Gurahonc	0.22	0.22
„	Barcs	0.09	0.11	„	Borosjenő	0.20	0.20
„	Eszék	1.06	1.—	„	Békés	0.10	0.10
Mura	M.-Szerdah.	0.30	0.35	„	Gyoma	0.32	0.41
Száva	Zágráb	0.54	0.32	Maros	Gy.-Fehérvár	0.12	0.12
„	Sziszek	0.64	0.63	„	Branyicska	0.32	0.23
„	Mitrovica	1.25	1.22	„	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.23	0.26	„	Arad	1.16	0.18
„	Szatmár	0.22	0.20	„	Makó	0.12	0.15
Kraszna	N.-Majtény	0.02	0.04	Temes	K.-Kostély	0.15	0.10
Latorca	Munkács	0.10	0.11	Béga	Kiszető	0.84	0.67
Laborca	Homonna	0.—	0.—	„	Temesvár	0.45	0.48
Ung	Ungvár	0.08	0.01	„	Becskerek	0.20	0.28

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 18. —

Kinevezések és áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Theisz János pozsonyi állami főreáliskolai, Boromisza Mátyás jászberényi állami főgimnáziumi, Bereghy Miklós pancsovai állami főgimnáziumi, dr. Boros Gábor deési állami főgimnáziumi, Barla Kálmán jászberényi állami főgimnáziumi, Simon Mihály nagykikindai állami főgimnáziumi, Vigh Béla egri állami főreáliskolai, Németh Illés szolnoki állami főgimnáziumi, Bogsch János pozsonyi állami főreáliskolai, dr. Jákó János nagykikindai állami főgimnáziumi, dr. Morvay Győző budapesti VII. ker. állami főgimnáziumi, Lichtenegger Győző budapesti VI. ker. állami főreáliskolai, Vozáry Gyula munkácsi állami főgimnáziumi, dr. Schmidt Attila és Haitsch Samu budapesti VIII. ker. állami főgimnáziumi és Hauszner Ignác fiumei állami főgimnáziumi rendes tanárokat, jelenlegi minőségükben és állomásukon, a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Tabódy Erzsébet okleveles polgári és felső-leányiskolai kézimunka-tanitónőt a debreceni orsz. tanitói árvaházhoz munkamesternővé, Végh Ilona okleveles tanitónőt a zernesti állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, és Gottwaldt Margit okleveles kisdedóvónőt a pásztói állami kisdedóvódához kisdedóvónővé nevezte ki. — A budapesti kir. itélőtábla elnöke Kiss Lajos végzett joghallgatót a budapesti kir. itélőtábla kerületére ideiglenes minőségü dijas joggyakornokká nezezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gábor József maros-szent-benedeki és Bede Károly magyarkapudi állami elemi iskolai tanitókat kölcsönösen, Herepei Olga zernesti állami elemi iskolai tanitónőt a vizaknai állami elemi iskolához, Cseresnyés Margit bocskói állami elemi iskolai tanitónőt a kis-kun-dorozsmai állami elemi iskolához áthelyezte.

Névmagyarositások. A belügyminiszter megengedte, hogy Stessel Győző győri lakos vezetéknevét Harmosra. Altman Jakab (Károly) budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei József, Elemér, Oszkár, Róbert és Leo vezetéknevüket Aporra, Elczner István nagyajtai lakos, valamint kiskoru gyermekei István és Lajos vezetéknevüket Éltesre, Kohn Pál budapesti lakos vezetéknevét Kovácsra, Hönig Hugó és Gyula budapesti lakosok vezetéknevüket Csergőre, Eirich László, valamint kiskoru Eirich Oszkár zombori lakosok vezetéknevüket Elekre, Löwi Benő nagyváradi lakos, valamint kiskoru gyermekei Ernő és Irén vezetéknevüket Lukácsra, kiskoru Gruber Izidor megyesházai lakos vezetéknevét Gondára, Schwarcz Miksa huszti adóhivatali ellenőr vezetéknevét Székelyre, Klein Gyula kis-kun-félegyházai lakos vezetéknevét Kisfalvira, Friedmann Viktor és Jenő miskolci lakosok vezetéknevüket Füreszre, Krausz Ottó és Imre bobai lakosok vezetéknevüket Kovácsra, kiskoru Berger Ödön, Paula, Katica, Lajos és Ilka komáromi illetőségü pápai lakosok vezetéknevüket Bekére, Schlesinger Sámuel kis-stracini lakos vezetéknevét Szántóra, Kaimovics Simon budapesti lakos vezetéknevét Kovácsra.

Weisz Jenő boglári lakos, valamint kiskoru gyermekei Ella és Zoltán vezetéknevüket Vajdára, Wachsmann Hermina Mártā török-szent-miklósi lakos vezetéknevét Szentimreire, Tannenbaum Lázár (Lajos) garamkövesdi lakos, valamint kiskoru Mária, Andor, Ilona és Imre gyermekei vezetéknévüket Telkesre, kiskoru Szinberger Jenő zentai lakos vezetéknevét Székelyre változtathassa át.

Napirend.

Naptár. Szerda, szeptember 19. — Római katolikus: Január Kánt. †. — Protestáns: Január. — Görög-orosz: (szeptember 6.) Mihály cs. — Zsidó: Elul 25. — Nap kél 5 óra 27 perckor. — Nyugszik 5 óra 47 perckor. — A hold kél reggel 1 óra 3 perckor. — Nyugszik 3 óra 32 perckor délután.

A horvát miniszter fogad d. u. 4—5 óráig.

A főváros közgyülése délután 4 órakor az uj városházán.

Balaton uszó-egyesület alakuló közgyülése este 7 órakor a Förster-féle vendéglőben.

Nemzeti Muzeum. Képtár és néprajzi osztály nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. A képtár délután is megtekinthető 1 korona belépődij mellett.

Ingók árverése a kir. zálogházak terézvárosi intézetében délután fél 2 órától fél 6 óráig.

Iparmüvészeti muzeum és iparmüvészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum a városligeti iparcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától 2-ig.

Teknológiai Iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Goethe-szoba az Akadémiában délelőtt 10 órától 12-ig.

Közlekedési muzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5-ig.

Földtani Muzeum (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépődij 1 korona.

Iparmüvészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás, melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, szeptember 18.

Északnyugot felől a légnyomás egy közelgő atlanti depresszió hatása alatt jelentékenyen sülyed, miközben a maximum lassan kelet felé huzódik.

Európa északnyugoti részét kivéve az időjárásban még mindig a száraz jelleg van tulsulyban. A hőmérséklet Oroszországban alacsony.

Hazánkban száraz, derült és nappal meleg idő uralkodik.

Kilátás: Délkeleti szelekkel a felhőzet nagyobbodása, de egyébként száraz és meleg idő várható.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit **férfiaknál és nőknél** foglalkozási zavar nélkül mindennemü bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást,** hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist,** önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)

meglepő **biztos eredménynyel gyorsan** a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.

Külön várótermek. Külön be- és kijárat.

Levelekre rögtöni válasz.

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel **férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit,** makacs **bőrbajokat** és az **önfertőzésből** támadt **idegbetegségeket.**

Meglepő az eredmény **férfiui gyengeségnél** (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,

(Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. *Külön várótermek.*

Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

A magyar szinmüvészet

Szerkesztette:

B. Virágh Géza.

Gyönyörü diszmü 250 képpel.

Előszóval ellátta:

Rákosi Jenő.

A legjelesebb irók cikkeivel és az összes szinészek és szinésznők életrajzával.

Ára diszes vászonkötésben 5 frt.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában

József-körut 18.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERÜ UTMUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek ésszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, **volt ára** 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője: prostitució.

Magyar kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak védnöksége alatt álló fiumei nyilvános raktár részvénytársaság Fiumében foglalkozik a Fiuméba vasuton érkező és onnan hajóval továbbitandó, valamint a Fiuméba hajóval érkező és onnan vasuton elszállitandó és a helyi-áruk átvételével, megőrzésével, gondozásával, csomagolásával, átadásával s egyéb kezelésével, nemkülömben az átvett áruk tüzkár elleni biztositásával.

A részvénytársaság gabona elevatorában a külföldre rendelt vagy importált gabonanemüek mindennemü kezelés (u. m. eleválást, keverést, egalizálást, rostálást, trieurözést és osztályozást) elvállalja, ugyszintén végezteti a gabonának zsákokban vagy ömlesztett állapotban való (alla rinfusa) hajóba rakását is.

A részvénytársaság a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. minisztérium által jóváhagyott üzletszabályzatát és dijtételeit kivánatra dijtalanul rendelkezésre bocsátja.

Budapest, 1900. szeptember hó.

Az igazgatóság.

STANDARD életbiztositó-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

Alapittatott 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

	Korona
Évi bevétel	28,750.000
Kiutalt nyereményrészek	150,000.000
Vagyon	230,000.000
Halálesetek folytán kifizetve	478,000.000

A **Standard** kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világkötvények. A kötvények érvényben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkésités és előre megállapitott visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztositás népfelkelők részére.

Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

Második bővitett kiadásban, csinos kiállitásban és tetszetős alakban megjelent:

„MIRJAM“

Irta: Dr. KISS ARNOLD,

veszprémi főrabbi.

Remek nyelvezettel nők számára irott magyar nyelvü zsidó imádságos könyv.

Ára: Vászonkötésben 2 frt 50 kr.
Bőrkötés 3 frt 50 kr.

Csontutánzatu diszes kötés 5 frt.
Legfinomabb bőrkötés 6 frt.

Kapható: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-körut 18.

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és bőrbajok, mint gyengeségi állapotok **radikális gyógyitására páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERÁPIAI

RENDELŐ-INTÉZET

Budapest,

VI. ker., Teréz-körut 44. I. emelet.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8—1-ig d. u. 2—8-ig.

Levelekre dijmentesen válaszoltatik. Prospectus ingyen.

Magy. kir. államvasutak. 132046/900 szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1901. 1902. és 1903. években szükséges, évenkint mintegy 2600 métermázsa bükkfakátrányolaj szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlati minta, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. szám II. emelet 43. ajtó) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 18. déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda küldendők és a boriték ezen külcimmel látandó el:

„Ajánlat 132046/900 számhoz“.

Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségü minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% legkésőbb f. évi október hó 17-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Női betegségeket,

mint egyáltalában **kifolyást és méhbajt** feltünő gyorsan gyógyitja az általam előállitott **Lysoferrin.**

Ezen befecskendező por **kitünő** hatással bir idült s uj **fehérfolyásnál, anyaméhhurutnál s az anyaméhgyulladásnál,** valamint minden más tartós női bajnál. 1 doboz ára 3 korona és egy dupla doboz ára 5 korona.

Erőmegujitó-elixir,

hatásban a mai napig utól nem ért szer mindennemü **gyöngeségi bajoknál,** de különösen **elgyengült férfierő (impotencia) ellen kitünő szer,** valamint vérszegénység, sápkór, ideggyengeségnél, **valamint nők magtalanságánál** és önkénytelen magömlésnél. Egy kis üveg ára 5 korona és egy dupla üveg 8 korona.

Injectio Lysoferrin és Capsulae Lysoferrin

kitünő szer gonorrhoeás, kifolyásoknál s hugycsőgyulladásnál, még ha elavultak is, gyorsan és biztosan gyógyithatók, már néhány befecskendezés és Capsulae bevétele elegendő, hogy a legheveseb folyást megszüntesse. Egy üveg injectió Lysoferrin 2 korona és 1 doboz Capsulae 2 kor. Postai megrendelések gondosan eszközöltetnek. — 5 koronán felüli megrendeléseknél csomagolás nem számittatik. **Számos hálairat van, kiknek fentebbi szerek segitettek.**

Mint egyedül valódian kapható:

Erős Aladár gyógyszertárában

a Szent Jánoshoz Nagykikindán 6. szám.

ANTISEPTIKUS

Hölgy-óvszer

Rég elismert és hatásában biztos, felesleges tesz mindennemü gyöngédtelen gummi és spongya cikket, 1 doboz (12 drb) pontos használati utasitással 3 korona. — 3 kor. 50 fill. előleges beküldése mellett bérmentve. Gyors és diskrét szétküldés. Kapható a feltalálónál: **László József** gyógyszerész, Maros-Ujvár Erdély. Budapesten: **Török József** gyógyszerész, Király-utca 12. és **Kerpel V.** gyógyszerész, Lipót-körut 28.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1900. szeptember hó 19-én.
Dippel András vendégfelléptével.

A hugonották.

Nagy opera 4 felvonásban. Zenéjét zerzette Meyerbeer. Szövegét irta Scribe. Forditotta Nádaskay L.

Személyek:

Valois Marg.	Blätterbauer	De Nangis	Dippel
Valentine	Vasquez	Saint Bris	Váradi
Urbain	Payer	De Nevers	Beck
Marcell	Ney D.	Tavannes	Dalnoki

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerda, 1900. szeptember hó 19-én.

Nóra.

Szinmü 3 felvonásban. Irta Ibsen Henrik. Forditotta Reviczky Gyula.

Személyek:

Helmer	Mihályfi	Emmi	Rudai M.
Nóra	Márkus	Rank	Ujházi
Ervin	Gálosi	Lindenné	Szacsvayné
Bób	Rudai T.	Günther	Szacsvay

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Szerda, 1900. szeptember hó 19-én.

Fernand házasodik.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Feydeau. Forditotta: Fái J. Béla.

Személyek:

Duverger	Hunyadi	Miss Betting	Rostagni
Viviane leánya	B. Lenkei	Lentery	Kassai
Bois d'Enghien	Tapolcai	Bouzin	Balassa
De Fontanet	Szerémy	Chanplain	Kovács
De Chennev.	Gyöngyi	Chanplain	Mátrainé
Irrigua,	Gál	Pruneau neje	Makrócіné
Lucette Gant.	Szerémy	Antoinette	Bálint R.
Marcelline	Varsányi	Pomerol	Kereszturi
Nini Galant	Berzétei	Házmester	Kazalicky

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szerda, 1900. szeptember hó 19-én.

Toledad.

Operette 3 felvonásban. Irta Fabrice Carré. Forditották Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Edmond Audran.

Személyek:

Toledad	Fedák Sári	Pitou	Ujvári
Maracona	Krecsányi S.	Marius	Delli
Antonio	Vidor	Mélie	Kápolnai
Lombard	Szirmai	Agatha	Eötvös Stefánia
Trippmann	Raskó	Sophie	S. Harmath J.
Báróné	Blaha Sárika	Diana	Szőllősi R. I.
Poulet	Kovács M.	Felicienne	Tallián Ida

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Szerda, 1900. szeptember hó 19-én.
Ábrányiné Wein Margit asszony vendégfelléptével.

A Kleopátra.

Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette Verő György.

Személyek:

Cassia grófné	Ábrányiné	Elias	Giróth
Niotta	Rózsa	Jim	Sziklai
Cassia Valér	Ráthonyi	George apó	Mátrai
Regnard	Boross	Millefleur	Margó Z.

Kezdete 7½ órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Szinház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

URÁNIA SZINHAZ

Szerda, 1900. szeptember hó 19-én.

Páris 1900-ban.

Irta Salamon Ödön.

Kezdete 7½ órakor,

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)
Szerda, 1900. szeptember hó 19-én.

Tosca.

Történeti dráma 5 felvonásban. Irta Sardou V. Forditotta Makó Lsjos.

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szerda, 1900. szeptember hó 19-én.
Feld Irén felléptével.

Dolly.

Svéd szinmü 3 felvonásban, dal és tánccal. Irta Christiernson Henrik. Ford. Szeredai Leo.

Kezdete 7 órakor.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérnemüek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Miskolc állomáson f. é. szept. 21. d. e. 9-kor.
Kolozsvár „ „ „ 26. „ „ 9 „
Budapest ny. p. u. „ „ „ „ 28. d. u. 3-kor.

Budapest, 1900. évi szeptember havában.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

FOLIES CAPRICE.

9 órakor Ma uj müsor. 9 órakor

Eine grosse Kinderei.

Bohózat

10 órakor 10 órakor

Báró és bojár.

Bohóság.

11 órakor 11 órakor

Hotel Narrenhaus.

Bohózat. Irta: LEITNER H.

EDEN Szinház

UTOLSÓ-ELŐTTI HÉT. Vendégszerep összjáték a Somossy mulatóban.

Ma és mindennap este 8 órakor.

Misztikai előadások.

Csütörtökön és szombaton d. u. ½4 órakor.

Külön családi és gyermek előadások.

Belépődij csak 50 kr.

Szellemek és kisértetek eredeti idéztetése.

Don Juan a pokolban

fantasztikus némajáték.

Opera comika a misztikus törpék.

Satanella Kama Soutsa csodái, hölgyek és urak eltüntetése a nézőkörből. **A rideg müterem.** Americain Bioscop uj mutatványai, óriási előképek tára, fontaines lumineuses stb. stb.

IFJ. Haggenmacher H. Sörfőzde

Megrendelési helyek: Budapesten V. Kádár-utcza 5.
Haggenmacher Kőbánya :: Haggenmacher Budafok.

Értesités.

Bátorkodunk a n. é. **butorvásárló közönség figyelmét azon tényre felhivni,** miszerint a nyáron át, **az őszi saisonra való tekintettel, saját asztalos- és kárpitos-műhelyeinkben** készült, a lehető legszolidabb kivitelü és **minden stylbeni butorokkal dusan szereltük fel** raktárunkat, s az most a legjutányosabb árakon **áll a n. é. butorvásárló közönség rendelkezésére.** Tisztelettel

Sárkány és Schütz

kárpitosok és diszitők

Budapesten, VII., Erzsébet-körut 12., a New-York kávéház átellenében.

Vigyázz!

és bámulj, mire képes Magyarország legnagyobb cipőgyára. Minden oly megrendelő, ki az osztálysorsjáték huzási napjáig, azaz nov. 17-ig 10 forintig terjedő bevásárlást tesz, az ⅛ osztály-sorsjegyet kap ingyen.

20 frtos bevásárlásnál ¼ sorsjegyet kap ingyen
25 „ „ ½ „ „ „
35 „ „ 1 egész „ „ „

A sorsjegy az első megrendelésnél rögtön elküldetik. — Minden nálam vásárolt cipők tartósságáért 6 havi felelősséget vállalok, elszakadás esetén ingyen megcsinálom. Nem tetszés esetén a pénz rögtön visszaküldetik.

Férfi sima vix cipő egy darabból, 3-szoros talppal	3.—
Posztó cipő borjubőr boritással, dupla talppal, meleg béléssel	3.40
Posztó cipő legf. oroszlak boritással, erős talppal, eleg. kivitel	4.—
Legf. vixbőr, fűzős cipő, eleg. erős kiv. meleg v. vászonbélés	3.50
Lf. oroszlak fűz. cipő, keztyűbőr szár, dupla talp, melegen bél.	4.—
Valódi orosz bagaria csizma. 1 darabból, teljesen vizmentes 3-szoros talppal, jótállás mellett	8.50
Teljesen vizmentes Halina-csizma, csuklóig bőrboritással, halinával bélelve, 3-szoros talppal, térdig érő, nagyon meleg	7.—
Orosz bagaria cugos v. fűzőscipő egész vastag talppal, bárány bőr béléssel, nagyon meleg kivitelben	4.50
Női borjubőr cipő meleg béléssel, erős talppal	3.—
Női posztócipő, bőr boritással, meleg béléssel, erős talp	3.30
Női posztócipő, oroszlak boritással, elegáns kivitelben	3.50
Fűzőscipő legf. zergebőrből, prémmel beszegve, báránybőr bél.	4.—

Mértéknek elegendő a lábtalp egy papirlapra való lerajzolása. — Nem megfelelő cipőket saját költségemen kicserélem. — Árjegyzék több száz ábrával ingyen és bérmentve.

AGULÁR DÁVID fia BUDAPEST, Deák-tér 6. sz.

Zongora

hangolását kiváló szakmunkások által végezteti

2 frtért

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udv. hangszergyár

zongora-osztálya

Kossuth Lajos-utca 22.

Károly-körut sarok. Zenepalota.

Ugyanott hirneves gyártmányu **zongorák és pianinók kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.**

BUTOROK

úgy készpénzért mint,

részletfizetésre

a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig

legjutányosabban

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél,

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 8.

Andrássy-ut közelében.

Képes árjegyzék ingyen.

Nagy vagyont, óriási jövedelmet szerezhet az ország bármely helyén, ugy falun, mint városban lakó férfi vagy nő, könnyü otthoni munkával, ha a **„Kereskedelmi Vegyészet“** cimü könyv most megjelent, kétszeresen bővitett harmadik kiadását megrendeli, mert e könyvből ugy férfi, nő mint gyermek 540 különféle foglalkozást tanul meg, melylyel előképzettség és tőkebefektetés nélkül naponta **20—30 koronát,** évente 5—6000 koronát csekély fáradsággal, otthoni munkával megkereshet. A kinek biztos, jó keresete nincs, vagy foglalkozás nélkül van, ki családját hasznosan akarja foglalkoztatni, rendelje meg bizalommal a **„Kereskedelmi Vegyészetet“.** Ezen vagyont érő könyvet az első kiadás 6 korona bolti ára helyett **2 korona 50 fillér** kedvezményes árért rendelheti meg mindenki a **„Kereskedelmi Vegyészet“** könyvkiadó-vállalatánál **Ujpest,** Lőrinc-utca 24. Ugyanitt csekély havi részletfizetésre mindennemü könyvek megrendelhetők. Könyvárjegyzék ingyen és bérmentve.

Nincs ember ki a KHINAI események iránt nem érdeklődnék! Egész Khinát s annak népét ismertető gyönyörü könyv jelent meg a napokban Cholnoky Jenőtől

Sárkányok országa

cim alatt 200 eredeti képpel.

Kapható lapunk kiadóhivatalában füzve 10, diszkötésben 13 koronáért utánvét vagy az összeg beküldése ellenében.

AZ IPAROS KÖNYVTÁRA

Manapság az iparos embernek is, legyen bármi a foglalkozása, a korral kell haladnia. Találmányokat és technikai vivmányokat igen nagy haszonnal aknázzák ki a fejlettebb ipar terén s hogyha az iparos ember a maga szakmájába vágó dolgokat nem ismeri és nem értékesiti, bizony nem bir megélni, de még kevésbbé versenyezni! Tanuljon és olvasgasson tehát minden iparos, amennyire ideje és ereje engedi, jó szakkönyvekből.

Dr. VÁLI B. Iparunk újra ébredése kor. —·60
MOSDÓSY Imre. Művészet az iparban kor. —·60
Dr. PECHÁNY Adolf. Iparos-Káté .. kor. —·60
GYÖRGY Aladár. Magyarország vidéki városai ipari szempontból .. .. kor. —·60
MUDRONY Soma. A munka szerepe a közgazdaságban .. .. kor. —·60
Hasznos olvasmányok. Irták: Benedek Elek, dr. Matlekovics Sándor, Rákosi Jenő, dr. Váczy János, Strausz Adolf, dr. Hankó Vilmos, dr. Szterényi Hugó, Straub Sándor, dr. Kunos Ignácz, dr. Sajó Károly, Gaul Károly, György Aladár, dr. Ráth Zoltán, Nagy Gyula, Robonyi Géza. (Iparosok olvasótára. II. évfolyam, 3—4. szám) .. .. kor. 1·20
Hasznos olvasmányok. Irták: Szathmáry Gy., Makoldy Sándor, dr. Hankó Vilmos, dr. Farkas Jenő, dr. Sajó Károly, Gaul Károly, dr. Schnierer Gyula, Benedek Elek, dr. Márki Sándor és Strausz Adolf. (Iparosok olvasótára. III. évf., 5—6. szám) .. .. kor. 1·20
Hasznos olvasmányok. Irták: dr. Szterényi Hugó, György Aladár, dr. Ferenczi Zoltán, dr. Hankó Vilmos, dr. Schnierer Gyula, Straub Sándor és Zulawsky Andor. (Iparosok Olvasótára. III. évfolyam, 9—10. szám) .. kor. 1·20
Hasznos olvasmányok. Irták: dr. Márki Sándor, Róna Béla, Hidvégi Rezső, Hermann Ottó, dr. Sajó Károly, dr. Hankó Vilmos, Jánó Lajos, Helen Ervin, Zulavsky Andor és Valentényi György. (Iparosok Olvasótára. IV. évfolyam, 9—10. szám) .. .. kor. 1·20
Hasznos olvasmányok. Irták: Csathó Imre, Panto János, dr. Kertész Kálmán, Valentényi György, Perjéssy Lajos, Zulawsky Andor, Csényi Gyula, János Lajos. (Iparosok Olvasótára. V. évfolyam, 7—8. szám) .. . . kor. 1·20
CSIZIK Gy. A művészetek történetéből —·60
CSIZIK Gyula. Az ipar története .. kor. —·60
Dr. HANKÓ V. Az iparos kincseskönyve —·60
STRAUSZ Adolf. A párisi világkiállitás ismertetése. Képekkel .. .. kor. 1·80
VÁRDAI Szilárd. — Rajzminták ipariskolák számára és magánhasználatra. — 5 füzetben, 118 lappal. Ára .. .. kor. 24.—
VELÓSY Lipót. Módszeres szabadkézi rajzminták az ipariskolák általános rajztanfolyamai számára. 45 tábla .. .. kor. 2·40
BALLÓ Ede. Stilszerű rajzminták gyűjteménye .. .. .. : . .. . kor. 3·—

Mind ezek a könyvek sok képpel magyarázzák az amúgy is könnyen érthető leirásokat. Nem szabad ezeknek egy jóravaló iparos házából sem hiányozni! Elég olcsók is ahhoz, hogy a kevésbbé módos iparos is megszerezhesse lassankint valamennyit.

KAPHATÓK

LAMPEL RÓBERT

(WODIANER F. és FIAI) csász. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadóhivatalában, BUDAPEST, Andrássy-út 21.

M·K·EGYETEM VEGYTANI INTÉZETE

A KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI HÉVIZFORRÁS

nagy mélységből fakadó állandó összetételü, igen tiszta, calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványviznek minősitendő.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Olcsón vásárolni mindent

Drágán eladni mindent

az apró hirdetések utján lehet.

Alkalmazást kapni

Munkaerőt találni

az apró hirdetések utján lehet.

Potom pénzen

veheti most már mindenki hasznát a nyilvánosságnak, mert eltörölték a hirdetési bélyeget.

Például:

Ez a hirdetés csak 20 fillérbe kerül:

Keresek ócska konzoltükröt. Fejér, József-u. 9.

Ez 28 fillérbe:

Olcsón kinálok jól konzervált varrógépet. Zimmermann, Váci-ut 117.

Ez 32 fillérbe:

12 olcsó nádszéket veszek. Schwarz, Nádtelep-utca 12.

Ez is 32 fillérbe:

Keresek hüvös hónapos szobát. Ligeti, Vörösvári-ut 8.

Ez 48 fillérbe:

Elmennék nevelőnek, kitünően képesitett tanárjelölt vagyok, igenyeim szerények. Hegyesi, Rákosárok-utca 1.

Apró hirdetéseket **központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:**

Breuer nővérek dohánytőzsdéje, Teréz-körut 54. szám alatt.

Engelmann Mór gyorssajtónyomda, IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése, IV., Gróf Cziráky-féle palota. (Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits dohánytőzsdéje, erepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát hirdetési iroda, V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Fischer J. D. hirdetési iroda, IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V. hirdetési iroda, IV., ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda, V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula hirdetési irodája, VII., Erzsébet-körut 14.

Mosse Rudolf hirdetési iroda, VII. ker., Károly-körut 9. sz.

Mezei Antal hirdetési irodája V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz József hirdetési iroda, V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula hirdetési iroda, IV. ker., Szervitatér 8. szám.

Sikray Samu hirdetési irodája Budapest, Váci-körut 33.

Kernberg Rozália dohánytőzsdéje, VIII. ker., Muzeum-körut 18. sz.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő, Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Nemetsek A. J. ujság-árudája, Petőfi-tér 3. szám.

Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje, Andrássy-ut 48. szám.

Szántó Mór dohánytőzsdéje, IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sopronyi V. dohánynagyárus, VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése, II. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Zipser és König zeneműkereskedése, Andrássy-ut 4. szám alatt.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Blockner J. hirdetési iroda, IV. ker., Sütő-utca 6. szám.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 35.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Goldgruber Mór könyvkereskedő Buda II., Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak,** már másnap **megjelenik a Budapesti Naplóban.**

A szokásos 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell. Tehát ezentul a cimmel ellátott

apró hirdetések

is bélyegmentesek.

Titok.
Ismeretség még nem volt lehetséges. Adjon tanácsot hirlapiróval való megismerkedéshez, mert megteszem. Kérem értesiteni, ön mikor megy el hazulról. Elmenetele előtt jelekkel is teheti. Levelét biztosan várja, Üdvözlettel. 7258

Özvegy asszony
30—35 év között, kinek szépen butorozott 3 szobája, kitünő üzlete s kevés készpénze van, óhajtana férjhez menni, biztos állásu vagy jövedelmü 55—60 évesnél nem idősebb, intelligens izr. emberhez. Levelek „Boldog házasság" jeligével e laphoz kéretnek. 3157

Ismerőseik
vagy maguk jellemét pontosan meghatározva szeretnék megtudni? Ha arcképeiket „igaz mondó" alatt poste restante főposta beküldik, megmondom. Költségre 10 kor. kérek. Feltétlen titoktartás biztosittatik. 3184

Ideális.
Levél a kiadóban. 7257

Mellának
levele van a kiadóhivatalban. 7256

KERESLET.

Francia leány
kerestetik 2 kis gyermek mellé, ki lehetőleg németül is beszél. Ajánlat Pain E. Mezőtur. 7245

Főzőnő
kerestetik huzamos időre, ki házi munkát is szivesen végez, október 1-ére. Cim: Pain Emil gyógyszerész, Mezőtur. 7244

Markó-utcai
főreáliskolai jó tanuló, korrepetitori állást elfoglalhat egy 3-ad osztályu reáliskolai tanulónál havi 6 frtért. Cim a kiadóban. 3185

Lakást keresek
a Csömöri-ut környékén, mely áljon 2 utcai ... udvari szobából, minden mellékhelyiséggel. Ajánlatok „H. V." jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Három szobából
álló lakást keresek nov. 1-ére I. emeleten, lehetőleg a központi pályaudvar közelében. Az ár megjelölésével ajánlat „L. H." alatt a kiadóba küldendő.

Izr. tanárjelölt,
kitünő correpetitori bizonyitványokkal tanitványt keres. Németül, franciául grammatikailag (latint kezdőknek) tanit. Magán vizsgára biztos sikerrel előkészit. Szives megkeresések József-körut 2. (dohánytőzsde) cimzendők. 3159

Egy titkár,
(felolvasó), ki a magyar és német nyelvben, fogalmazásban tökéletesen jártas, október 15-étől alkalmazást nyer Geiger A. Mór földbirtokosnál Szabadkán. 7323

Fiatal,
árvaleány szép irással, irodai állást keres csekély fizetéssel. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit „E." jelige alatt. 3183

Rövid- és füszeres-
segéd, 26 éves izr., 6 évig volt egy helyen, nagyobb üzletben alkalmazást keres. Cim: Fried Ede Barcs. 7251

Hangjegymetsző
tanonc, erős testalkotásu, zeneileg képzett azonnal felvétetik. Kunossy nyomda Teréz-körut 38. szám.

Szakácsnő.
Állást keres jó és becsületes szakácsnő szerény igényekkel. Szives megkeresések Mészáros Annához Konti-utca 23. sz. 11. ajtó intézendők. 3186

Egyszerü
tisztességes leány aki főzni tud és a házi dolgot elvállalja, kerestetik magános úrnőhöz. Cim a kiadóhivatalban. 3187

Nyomdász
tanonc kerestetik. Kunossy nyomda Teréz-körut 38. szám.

KINÁLAT.

Házitanitónak
vagy nevelőnek ajánlkozik helyben vagy vidékre III. éves bölcsészet-hallgató. Cim: Wesselényi-utca 54. sz. III. em. 35. ajtó. 3172

Balaton-Almádi-i
sajáttermésü finom csemegeszőlőt szállitok postakosarankint 5 kgr.-ban 1 frt 80 krért bérmentve. Suly László Veszprémben. 7180

Ruha-varrónő,
kitünően jártas, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán késziti el. Renoválásokat is végez kitünő izléssel. Cim: özv. Lederer Lipótné Kertész-u. 8. földsz. 3.

Dame française
diplomée cherche leçons dans familles distinguées Adresse Hernád-utca 30. II. ét. 26. porte. 3165

Egy csak kis
ideig használt, csinos belteberendezés eladó Braun Ádámnál Borsod-Keresztesen. 3164

Szabad kézből eladó.
Ház egy nagy kerttel, a város egyik legélénkebb forgalmu utcájában. A kert két utcára nyilik, s nagyobb épitkezésre igen alkalmas hely. Értekezhetni lehet Kassa, Csermely-utca 7. sz. alatt. 7204

Teljes ellátást
kaphat 2—3 intelligens fiatal ember distingvált urnőnél, Kerepesi-ut 13. II. 16. 3086

Jósnő
lakik József-körut 17. 1/2 em. 6. található d. e. 9-től este 6-ig. 7218

Kis palota
két hold park középen I. kerületben, külső körut, csendőrlaktanya és villanyos közelében, kir. palotával szemben, elragadó kilátással eladó, esetleg kisebb birtokért elcserélhető. Értesités Kock Károlynál, I., Márton-hegyi-ut 44. 7215

Pénzkölcsönt
kizárólag fővárosi **honoráciorok, közhivatalnokok és katonatisztek** részére 500 koronáig rögtön közvetitek. Jelentkezés 2—5-ig ügynöki irodámban, Guttmann, Kerepesi-ut 16. II.

A tanitónőképezde 4 osztályát kitünően végzett, fiatal árva leány kisebb gyermekek mellé ajánlkozik tanitónőnek, vidékre is jobb családokhoz. Esetleg irodai teendőkre vállalkozik csekély fizetéssel. Ajánlatok „F. E. 3182" jelige alatt a kiadóba kéretnek. 3182

Kereskedelmi
iskolát végzett kisasszony, ki az összes rendszerü gépeken irni tud, a gyorsirásban jártas, állását változtatni óhajtja. Szives megkeresések: Hajós-utca 27. II. em. 15. T. G.

12 frttól 15 frtig
készülnek műhelyemben remek szabásban, divatos férfiöltönyök vagy télikabátok, mérték után tetszés szerinti szövetválasztással. Lichtmann Sándor Budapest, Csömöri-ut 27. I. em. Vidékre szövetminták bérmentve. 7206

Egy ház
1 emeletes VII. ker. Csömöri-uton, kültelek, 600 □ öl telek, igen **szép gondozott kerttel,** jutányos áron azonnal is eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3163

Butorozott szoba
szépen butorozva, egy utcai egy udvari szoba 2—2 ur részére, fürdőszoba használattal intelligens családnál kiadó. József-körut 69. III-ik udvar földszint 6. 3106

Pénzbeszedő,
raktárnok, vagy más bizalmi állást keres egy volt kereskedő. Szükség esetén biztositékkal is rendelkezik. Cim: Kender-u. 3., I., 10. 3078

Szakácsnőnek
ajánlkozik szeptember 15-re jobb uri házakhoz, esetleg gazdasszonynak is elmenne egy csinos fiatal hölgy. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 3137

Jó házból
való tanulóleány virágüzletbe felvétetik. Cim: Dominits Katalin, József-körut 17. 3172

Bakody Kálmán
ur felszólittatik, hogy f. hó 25-ig nálam jelentkezzék, hogy 150 frtnyi tartozásomat néki váltóm ellenében visszafizethessem. Cim a kiadóban. 7231

Álmatlanságnak
„orvosszer nélküli gyógyitásáról" cimü könyvecskére, különösen a hosszu téli éjjeken mindenkinek szüksége van. Ára 1 forint, ismételadóknak: 100 drb 25 forint, 500 drb 100 frt, 1000 drb 150 forint. Csak Szalay Miklósnál kapható Eger (Heves-megye). 7250

A Rottenbiller-utca
17. szám alatti **telek és raktár bérbeadó.** Bővebbet: Erzsébet-körut 44. sz. a. dr. Salgó Józsefnél. 7254

Dohánytőzsde.
Egyik legrégibb üzlet a fővárosban, évi forgalom 180.000 korona, elköltözés miatt átadandó. Bővebbet: Nagy Jakab Hársfa-utca 54. 7252

Nyolcvanöt méter
vágott épületfa eladó. Bővebbet: dr. Salgó József, Erzsébet-körut 44. sz. 7253

Birtok
342 hold Nógrád-megyében 10 percre a vasuti állomástól teljes fundus instructussal eladó. Bővebbet Brody F. Budapest, Muzeum-körut 21.

Birtok
eladást és bérbeadást gyorsan és minden előleg nélkül közvetit

Keszthelyi és Társa
bejegyzett ingatlan és jelzálog iroda Budapest, VI., Gyár-utca 20. Provisio csakis az üzlet megkötése után fizetendő.

Ezüst levelezőlap
galvanikus uton készitve, egy kiváló szobrászunknak a Madonnát ábrázoló gyönyörü domborművével, minden album ékessége, szobadisznek plüss-keretben kiválóan alkalmas. Egy darab ára **egy korona.** Legjobb a pénzt a portóval együtt bélyegekben beküldeni. Kapható **a Budapesti Napló** kiadóhivatalában.

Csemegeszőlőt
5 kgos postakosarakban legfinomabb Chasselas fajokból 1 frt 50 kr. Muskatályokból 1 forint 70 krért utánvét mellett szállit Hets Ödön ügyvéd szőllőszete Soroksáron. 7255

Alkalmazást
keresek egy tisztességes izr. családnál mint egyszerü bonne vagy házi kisasszony, beszélek magyarul és németül, jártas vagyok kézimunkában és ruha varrásban. Leveleket „Sz" cim alatt a kiadóhivatal továbbit. 7202

Butort
ne vásároljon senki, mig meg nem tekintette azon faragott hálószobát, kredencet, szőnyegdivánt, iróasztalt, szalon garniturát és konzoltükröt, mely minden árban eladó. Gyár-u. 25. a kárpitos-mesternél. 7259

Birtok
Nyitramegyében, 600 hold, melyből 350 hold szántó, 230 hold vágható erdő, emeletes kastély parkkal, fél órányira a vasuttól **64.000 frtért** eladó.

Birtok
Pestmegyében, 570 hold, 1 3/4 órányira Budapesttől vasutállomás mellett, melyből 520 hold kitünő szántó, 35 hold rét. 8 szobás kastély gyönyörü parkkal, a szobák parkettirozva vannak. Vizvezeték állattenyésztésre berendezve. **130.000 frtért** eladó.

Birtok
Zalamegyében, 1/2 órányira vasutállomástól, 1600 hold, melyből 1300 hold szántó, 100 hold rét, 150 hold legelő, emeletes kastély ősrégi parkban és gazdasági épületek, melyek kitünő karban vannak, **300.000 frtért** eladó.

Birtok
1900 hold, melyből 1180 hold kitünő szántó, vágható erdő, rét és legelő, a maradék egy szép kastély gyönyörü parkkal s gazdag felszereléssel **320.000 frtért** eladó.

Bérlet.
Sürgősen keresünk bérleteket 1000—3000 holdig komoly bérlőknek. Közelebbi felvilágositást szóbelileg vagy levélileg a **Gazdasági jelzálog-forgalmi iroda** ad **Erzsébet-körut 15.**

Pénzbeszedőnek,
raktárnoknak, vagy más megfelelő állásra ajánlkozik egy intelligens jó megjelenésü volt kereskedő. Cime: József-körut 69. III-ik udvar (vagy Pál-utca) földsz. 6. 3083

Butorozott
utcai szoba külön bejárattal, ugyanott egy udvari szoba is kiadó. Kerepesi-ut 13. II. 16. 3087

Kitünő szabónő
elfogad leányokat szabni és varrni tanitásra, elvállal munkát a legegyszerübbtől a legjobb kivitelig mérsékelt árban. Kender-utca 3. I. 10. 3104

Csinos, kisebb
utcai szoba teljesen külön bejárattal s fürdőszobával urnak vagy hölgynek nagyon olcsón kiadó azonnal. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

A kitünőnek
bizonyult Kristyory-féle „Erő és egészségi gyógykenyér," mely gyomorbetegek, rossz étvágyuak, és székbajban szenvedőknek fölülmulhatatlanul jó tápszer, naponta frissen készül, megrendelhető 20 és 30 filléres darabokban, 10 vagy 20 darab 1 postacsomag bérmentes szállitással Müller R-nél Arad Kápolna-utca 28. Elárusitók kerestetnek és árengedményben részesittetnek. 11413

Hamisitatlan Magyarádi bort 18 frttól 22 frtig rendelhetni Deutsch A.-nál Aradon, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Beszálló vendéglő
Dunántuli nagyobb városban, megyeszékhelyen teljesen konkurrenciamentes, a legnagyobb és legjobbnak elismert beszálló-vendéglő, gyönyörü nagy kertihelyiséggel és 3 fedett kukglizóval, ugyszintén 100 lóra való istállóval, mely évente 370 hektoliter bort és 200 hektoliter sört fogyaszt, azonnal eladó 3500 frtért. Az épület a káptalan tulajdonát képezi s az évi bére 1100 frt, Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adás-vételi irodája nyujt Budapesten József-körut 22. szám.

Nevelőnőket,
gyermekkertésznőket, bonneokat, félnapokra és egyes órákra bejáró tanitónőket, tanitókat, zene-, nyelvek-, rajz- és festészet tanitására ajánl **özvegy Nietschné Gerson Anna Budapest, Erzsébet-körut 52.** 11385

Szepességi
kárpáti juhturó, legfinomabb 5 kilós fadoboz bérmentve, utánvétel mellett 7 korona. **Ganovszky Gusztáv Szepes-Szombat** (Szepesmegye). 11390

The Berlitz School

of Languages, nyelviskola. Budapest, Erzsébet-körut 15., Szeged, Attila-utca 7. Francia, angol, olasz, orosz, német, spanyol, magyar, szerb és román nyelvek tanitása felnőtteknek (urak és hölgyek) az illető nemzetiségü tanárok által Berlitz módszere szerint. Az első leckeórától fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csupán csak azt hallja. Más magántanitókkal semminemü összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. **Forditások** eszközöltetnek.

Nevelőnőket

francia, angol és némethoniakat, okl. magyar tanitónőket, minden nemzetségü bonneokatés gyermekkertésznőket lelkiismeretesen ajánlok és elhelyezek. Magyar okl. tanitónőket, zene és nyelvismeretekkel sürgősen keresek 300—600 frt évi fizetéssel.

Szegheőné S. Lujza
BUDAPEST,
VI., Dessewffy-utca 22.

Uj korszak.
Valamikor megeshetnék az a csoda, hogy az apró hirdetések hölgyei és urai elhagyva inkognitójukat, ismerkedési estélyre gyülnének a Vigadó nagytermében. Azt hiszem, ez volna az álarc nélküli álarcosbál legtipikusabb formája, — ez volna az élet börzéje, ahol boldog házasságokat vennének és adnának, siró özvegyeket vigasztalnának s ah! minden kiadó és elegánsan butorozott szobába kerülne egy intelligens ur, a szobaur.

S ha a gazdasági élet hőmérője lehet az a börze, ahol árpát, zabot és kukoricát árulnak, a modern társadalmi élet hőmérője ez a börze volna. Mert az apróhirdetéseknek ma már gazdag tanulságai vannak s századunk kulturhisztorikusának ezt a fejezetet semmiképpen sem szabad elhanyagolnia, ha minden modern szerelemnek, minden modern gyönyörnek, szomoruságnak, szenvedésnek és boldogulásnak hüséges képét akarja megfesteni.

A házasságközvetitők fejezete a mult század történetébe való. Olyasfélék ezek az urak az apróhirdetések házassági közvetitéseihez képest, mint a régi ekhós szekér az automobilhoz képest. Amaz döcögően járt s nagysokára ért a célhoz. Az automobil pedig. . . . . Tessék megnézni a főváros utcáin, hogy mire képes az automobil! Sokan vannak, akik arról beszélnek, hogy az apró hirdetések apró betüivel elővarázsolt szerelem nem az erkölcsös szerelmek közül való. A modern élet azonban megcáfolja ezt az állitást. Ha az a bizonyos börze csakugyan megalakulhatna, sok száz házaspár beszélné el a másik száznak, hogy mennyi boldogságot köszönhetnek az ujságok legutolsó lapjának.

A szobaasszonyok apró, kapukra kifüggesztett cédulái is eljátszották már szerepüket. A hónapos szobát most már nem az utcán keresik, hanem az ujságban, azon az utolsó lapon, amelyen a modern élet börzéje van. Aki a régi, kopott koronáját megakarja aranyozni, az apró betükhöz fordul, akinek butor kell, akinek elveszett a pincsi kutyája, akinek nem nő a szakálla és aki a jövőbe akar látni és jóslatot akar hallani, az apró hirdetéshez fordul.

A nagy vásár, a nagy kinálatok és gyors keresletek vására ez az apró hirdetés. Az élet eleven börzéje. . .

És ezt a börzét fölszabaditotta most a hirdetési bélyeg eltörlése. Hogy ugy mondjam: Most szabad a vásár! A Budapesti Napló pedig ugy hivja most a nagyközönséget erre a vásártérre, hogy apró hirdetéseit mindenütt, a főváros hirdető oszlopain, a főváros egész területén kifüggeszti.

A vidékieket pedig az ügyek gyors és pontos lebonyolitásával iparkodik kielégiteni.

Tessék! Szabad a vásár.

Köznép-osztály

Felöltő ... ... **4 frt**
Ferenc József-kabát 4 frt
Jaquet ... ... 3 frt
Frack ... ... 5 frt
Nadrág ... ... 2.50.

Rothberger Jakab,
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

Mindenki eredeti sorsjegyek részletfizetésre való eladásával igen jó biztos állandó keresetre tehet szert. Magas jutalék, esetleg fix fizetés.

FUCHS H. váltóháza,
Bpest, IV., Kecskeméti-u. I.

Arany-
és ezüst eladás. Alkalmi nászajándékok, 13 latos ezüst evőkészletek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frttól kezdve és följebb. Mindennemü finom ezüsttárgyak barok és francia stilusban. Nagy raktár **arany férfi-lánookból,** massziv aranygyürük 6 frt 40 kr., arany férfi órák 12 frt, arany női órák 9 frttól kezdve, 12 darab massziv evőeszköz 6 frt 50 kr. Veszünk zálogházi cédulákat. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Grünberg Ármin Béla örökösei Budapesten, Városház-tér 9., I. em. 23., uj szám Váci-utca 30.

Vadászok figyelmébe.
Két vadászati jegy a főváros közelében olcsón átadandó. Vadállomány: Nyul, fogoly, fácán, őz és szarvas. Két kitünő fegyver (14-es és 12-es) és egy vadásztáska, külön nyulzsákkal eladó. Bővebbet Lövölde-tér 4. sz. alatt a házfelügyelőnél.

Nélkülözhetetlen
minden budapesti lakos valamint idegenre nézve a legujabban megjelent **Budapest székes fővárosi képes útmutató,** tervezte és rajzolta: Jaurnik Nándor Budapest egujabb kivitelü szinyomatu tervrajza, melyen minden kerület külön szinnel van nyomatva. A tervrajzon a főváros nevezetességei számokkal vannak jelölve és a magyarázatban magyar, német és francia nyelven feltüntetve. Meg vannak végül jelölve az összes villamos vasuti vonalak. Az Utmutató el van látva a fő- és székváros teljes leirásával és a következőket tartalmazza: 1. Érkezés a fővárosba, 2. Közlekedési eszközök, 3. Szállodák, 4. Vendéglők és éttermek, 5. Kávéházak, 6. Kioszk kávéházak, 7. Czukrászatok, 8. Szinházak, 9. Mulató helyek, 10. Fürdők, 11. Muzeumok, képtárak és egyéb látványosságok, 12. Közkönyvtárak. 13. Nevezetesebb épületek, 14. Hidak, 15. Szobrok, 16. A nyilvános kertek és ültetvények, 17. Kiránduló helyek. Ezenkivül el van látva az Útmutató 29 pompás szinnyomatu képpel, a melyek Budapest látványosságait ábrázolják. Ára csak 40 fillér. Póstai küldéssel 50 fillér. Ugyszintén most jelent meg: **Az utcák és terek betürendes névjegyzéke.** A közigazgatási kerület, a dülő, az utca kezdete és végének megjelölésével. Ára 30 fillér. Póstai küldéssel 40 fillér. Megjelent Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Andrássy-ut 21. szám alatt és kapható minden könyvkereskedésben.

A Budapesti Napló apró hirdetései naponkint falragaszokon is megjelennek a főváros egész területén.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.